

POSLEDNÍ REFORMACE

Torben Søndergaard

Poslední reformace

Návrat k novozákonnímu modelu učetnictví

Torben Søndergaard

Poslední reformace

Torben Søndergaard

Název knihy v anglickém originálu:

The Last Reformation

Back to the New Testament model of discipleship

Copyright © 2013 Torben Søndergaard

České vydání Copyright © 2016

Poslední reformace

Návrat k novozákonnímu modelu učednictví

První vydání, 2016

Vydal: Karel Husa, Praha

Překlad: Daniela Trojtlerová

Tato kniha podléhá autorským právům, aby se zabránilo jejímu zneužití. Knihu je dovoleno bezplatně stahovat pro vlastní využití. Knihu je dovoleno šířit, ale pokaždé v této podobě, bez jakýchkoliv změn. Šířit knihu je dovoleno pouze bezplatně.

Použité Biblické citace: pokud není uvedeno jinak, jsou Biblické citace z Českého studijního překladu (ČSP), třetího souborného vydání (2013). Pokud je u Biblických citací uvedena zkratka ČEP, pochází text z Českého ekumenického překladu.

ISBN 978-80-906775-0-0 (formát ePUB)

ISBN 978-80-906775-1-7 (formát Mobipocket)

ISBN 978-80-906775-2-4 (formát PDF)

Úvod

Torbena Søndergaarda jsme měli příležitost poznat a vidět ho v akci. Viděli jsme, jak bylo kázáno Boží království, jak se lidé obraceli, byli vysvobožováni, uzdravováni, křtěni a naplňováni Duchem Svatým takovým způsobem, jak o tom čteme v knize Skutků – a jak se to děje dokonce i v dnešní době v mnoha zemích, kde je evangelium kázáno v moci Ducha.

Torben žije vášní pro spasení lidí a pro společenství. Lidé, kteří se obrátí, bývají rychle včleněni do aktivního učednického programu a do různých společenství. Noví křesťané začnou brzy praktikovat Ježíšův životní styl ve slově i v činech, což vede k tomu, že další lidé přijímají Krista.

Torben studoval církevní historii a Bibli, především knihu Skutků, aby našel principy, které se dají uplatnit při oslovování lidí evangeliem. V této knize popisuje svou vlastní cestu, ze které se všichni můžeme něco naučit. Příprava učedníků je ústředním tématem celé knihy a Torben nám na mnoha příkladech ukazuje, jak můžeme učedníky připravovat.

Většina křesťanů, včetně nás, zdělila způsob, jak máme být církví a učedníky. Torben nás za pomoci příkladů z Bible a církevní historie nabádá, abychom vyslovili své pochybnosti. Kniha je provokativní a břitká, ale všichni chceme, aby v Ježíše uvěřilo více lidí, aby byli učedníci připraveni a aby společenství rostla a násobila se. Proto věříme, že je „Poslední reformace“ důležitá pro naše smýšlení o církvi – jak církvi být a jak by měla církev v dnešní době fungovat.

Chceme vás povzbudit, abyste tuto knihu četli s modlitbou na rtech a s otevřenou myslí a srdcem. Jak budete aplikovat, co se z této knihy naučíte, je už jen na vás.

Nutně potřebujeme zásadní změnu v postoji ke společenství a učednictví – křesťanský životní styl, který bude odrážet, co čteme v knize Skutků. Věříme, že k tomu může dojít v kterékoli zemi, a to i v naší době!

*Pro Boží Království a spasení lidí!
Charles Kridiotis a Mattias Nordenberg*

Než začnete číst

V knize používám slova „společenství“ a „církev“ ve dvou různých významech.

Slovem „společenství“ myslím setkávání lidí, kteří nemají církevní budovu. Když používám slovo „církev“, mám na mysli celý koncept církevní budovy, církevního shromáždění a všechno, co k tomu patří. Znamená to, že „církev“ má budovu a „společenství“ ji nemá. Takové označení nefunguje pokaždé, ale doufám, že z kontextu bude jasné, o čem mluvím.

Stejně tak se věnuji především evangelikálním a „svobodným“ církvím, takže pokud není vysloveně napsáno „státní církev“, mám na mysli primárně evangelikály.

Biblické citace jsou uváděny z The Modern King James Version Bible, pokud není uvedeno jinak. *(Pozn. překladatele: V českém překladu knihy používáme Český studijní překlad.)*

PŘEDMLUVA

Třetí reformace

Německý badatel Christian Schwarz, který studoval církevní růst, říká, že podle mnoha náznaků žijeme v období, kdy dojde ke třetí reformaci.

První reformace proběhla v 17. století, kdy se Martin Luther postavil katolické církvi a jejímu učení. Vzkřísil samotnou podstatu evangelia, především ospravedlnění z víry. Dalo by se říct, že tato reformace se týkala teologie. Pokud se podíváte na současnou strukturu luteránské církve, zjistíte, že se podobá do značné míry struktuře církve katolické. To proto, že Martin Luther do samotné struktury církve žádné velké změny nezavedl.

K druhé reformaci došlo v 19. století, v období působení a služby bratrů Wesleyových. Během této reformace byl znovu objeven blízký intimní vztah s Kristem. Šlo především o reformaci duchovní; reformaci, která si cenila vášnivě lásky k osobnímu spasiteli. Jejím důsledkem bylo zanícení pro misi a evangelizaci. Nicméně opět nedošlo ke změně struktury, rámec církevního fungování a bohoslužeb se příliš nezměnil. Šlo o další novou záplatu na starých šatech.

Když se podíváte do historie, zjistíte, že žádné z minulých probuzení nepřineslo zásadní změnu do církevní struktury. To, co opravdu potřebujeme, je nová a radikální reformace. Třetí reformace, která – podle Christiana Schwarze a mnoha jiných – promění celou církevní strukturu.

Třetí reformace se nezabývá pouze několika dílčími změnami. Tato reformace zasahuje tak hluboko, že si žádá úplně nový začátek. Naprosto souhlasím s Christianem Schwarzem, Wolfgangem Simsonem a ostatními, kteří na toto téma otevřeně mluví. Myšlenky, které představuji v této knize, tedy v žádném případě nejsou pouze mým osobním názorem. Na toto téma již bylo napsáno mnoho dobrých knih, ale zacházejí do takových podrobností, že k jejich čtení musíte mít zvláštní zájem o církevní historii a její strukturu. Pokud vám tento zájem chybí, bude pro vás pravděpodobně velmi obtížné se těmito knihami prokousat. Proto moje kniha nebude zacházet do takových podrobností jako ostatní. Raději bych vám chtěl dát okusit něco z toho, co bude Bůh dělat; chtěl bych vám dát okusit budoucnost církve. I když se nechystám představovat nic nového, pro většinu lidí to bude nové. Zdá se, že ve Skandinávii a ostatních částech Evropy toto poselství neprorazilo jako v jiných částech světa. Proto doufám, že ve vás tato kniha pomůže nastartovat reformaci a že po jejím přečtení začnete zkoumat Bibli hlouběji, abyste sami uviděli, co o těchto věcech říká.

Vím, že Bůh chce, aby se stalo něco nového. Také vím, že je taková reformace nezbytná. A přestože jsem absolutně přesvědčen o všem, co píšu, píšu to s velkou bázňí a chvěním, protože nebude snadné to přijmout.

Dnes jsme všichni vděční za reformaci, kterou představil Martin Luther. Ano, po pěti stech letech si myslíme, že tato reformace byla fantastická, a události, které přinesla, si téměř idealizujeme. Představujeme si, jak stál Luther 31. října 1517 před kostelem ve Wittenbergu a tiše a klidně přitloukal svých 95 tezí na vrata, zatímco za ním stáli lidé a tleskali mu. Ano, bylo to velmi krásné, a položil tím základ reformace, s níž jsme dnes tak spokojeni. Nicméně zapomínáme na mnoho věcí. Zapomínáme, že lidé tuto reformaci nepřijali snadno. Vyvolala velký odpor a jejím výsledkem bylo pálení Lutherových knih; on sám byl obviněn, že ho poslal ďábel, aby vedl válku s Boží církví. Zapomínáme, že vedla k násilným bojům, v nichž padly tisíce mužů, žen a dětí. Zapomínáme, že tehdejší církev reformaci nechtěla a dělala všechno pro to, aby jí zabránila. Možná si teď říkáte: Ano, ale to byla katolická církev. Tady je moje odpověď: Ano, byla to katolická církev, ale stále to byla církev. Dnes se objeví jiná církevní denominace, která se bude bránit tomu, co chce Bůh dělat. Proč si myslíme, že to dnes bude jinak? Neříkám, že uvidíme tisíce mrtvých, ale proč by všechno mělo probíhat hladce – bez rozdělení, aniž bychom čelili obvinění, že se stavíme proti Bohu a snažíme se církev zničit?

Pravdou je, že tuto reformaci potřebujeme a nepůjde to hladce! Budeme obviněni, že se pokoušíme církev zničit. Budeme zažívat odpor mnoha křesťanů, kteří se postaví proti tomu, o co se snažíme. Budeme obviněni, že jsme se nechali podvést a jsme nebezpeční. Víme o tom, ale co děláme, děláme pro církev a pro Boha, protože jsme zahlédli něco, co chce Bůh, aby se stalo.

Proč se církev postavila proti Martinu Lutherovi? Bylo to proto, že by jeho slova odporovala Božímu slovu? To nebyl ten důvod. Církev neřešila, co říká Bible, ale něco úplně jiného. Učení Martina Luthera se stavělo proti systému založenému na penězích, moci a ovládnutí druhých. Můžeme říct, že je to relevantní i v dnešní době. Ani dnes nebudou lidé reformaci vzdorovat, protože by byla nebiblická, ale proto, že zničí systém, který pomáhali budovat. Peníze, moc a ovládnutí druhých znamenají hodně i pro dnešní církev. Ne proto, že by pastoři nechtěli sloužit Bohu nebo dělat, co je správné. Důvodem je většinou skutečnost, že to nevidí, nebo by mohli hodně ztratit, což jim brání vydat se tímto směrem. Když uvidí, jak druzí opouštějí jejich systém, budou se bránit, protože ztratí členy a společně s nimi i peníze, které udržují systém v chodu. V této knize se tomu budu věnovat podrobněji.

Přečteme si něco o tom, co dělal a říkal Ježíš:

Byly blízko židovské velikonoce a Ježíš vystoupil do Jeruzaléma. V chrámě

našel prodavače dobytka, ovcí a holubů i penězoměnce sedící za stoly. I udělal z provazů bič a všechny je z chrámu i s ovce a dobyt看em vyhnal, mince penězoměnců vysypal a stoly převrátil. A prodavačům holubů řekl: „Odneste to odsud! Nedělejte z domu mého Otce tržnici!“ Jeho učedníci si vzpomněli, že je napsáno: „Horlivost pro tvůj dům mne stráví.“ (Jan 2,13–17)

Bůh nežije v chrámu postaveném z kamenů. On žije v nás, v křesťanech. Ale kdyby dnes Ježíš kráčel po této zemi a viděl, co se děje, reagoval by stejně. Jen tak by neseděl a netoleroval by to.

„Myslíte, že jsem přišel dát na zemi pokoj? Ne, pravím vám, ale rozdělení. Neboť od této chvíle bude v jednom domě pět lidí rozděleno: tři proti dvěma a dva proti třem; budou rozděleni otec proti synu a syn proti otci, matka proti dceři a dcera proti matce, tchyně proti své snaze a snacha proti tchyni.“ (Lukáš 12,51–53)

Ježíš horlí pro Boží církve na zemi. Máme i my dnes stejnou horlivost? Ježíš říkal, že za jeho následování musíme zaplatit určitou cenu. Jsme ochotni tuto cenu zaplatit? Dojde k rozdělení a někteří křesťané se postaví proti změnám, protože nabudou dojmu, že je to něco, co církve zničí. Za sebe můžu upřímně říct, že nemám nejmenší zájem vydáním této knihy Boží církve zničit. Miluji církve, a proto ji chci zachránit. Nedělám to proto, že bych byl proti církvi. Miluji Boží lid a miluji Boha, a proto dělám, co dělám. Jediný rozdíl spočívá v tom, že moje vnímání toho, jak by měla církev vypadat, se liší od pohledu mnoha dalších lidí.

Po Lutherově reformaci začal Bůh církvi skrze různá probuzení zjevovat zapomenuté pravdy ze svého Slova. Pravdy, které platily ode dne Letnic, ale většinou jsme je do 5. století opustili. Ve středověku se zachovaly jen tu a tam díky malým skupinám věřících. Během historie proběhlo mnoho probuzení a každé z nich znovu představilo některou z pravd, například „ospravedlnění z víry“, o kterém mluvil Martin Luther. Když se podíváte na tato probuzení, jasně vidíte, že každé z nich přiblížilo církve k prvotní církvi, o které čteme v Bibli.

Neskončilo to Martinem Lutherem a reformací. Následovalo baptistické probuzení, kde Bůh znovu zjevil „biblické křty věřících“ (křty ponořením na základě osobního vyznání víry). Později došlo k metodistickému probuzení, při kterém byla pravda o „ospravedlnění z víry“ zjevena novým způsobem. Potom přišlo adventistické probuzení s „nadějí na Ježíšův druhý příchod“.

Další probuzení se soustředila na „křest Duchem Svatým“ a „dary Ducha Svatého“. Poslední velké probuzení proběhlo ve Walesu s Evanem Robertsem. Toto probuzení se týkalo obnovy „pěti služebností“. Úřady apoštola, proroka, evangelisty, pastora a učitele, tak jak byly dány církvi Bohem, se opět staly středem pozornosti. Do značné

míry se vytratily jako důsledek církevního synodu v roce 325 n. l., kdy se začala církevní struktura budovat po vzoru Římské říše, tedy s papežem, biskupy, mnichy a jeptiškami, kteří byli později s příchodem protestantismu nahrazeni pastory, biskupy a staršími.

Důsledkem těchto probuzení, skrze která zjevoval Bůh pravdy svého Slova, jsou v současnosti různé denominace, jako jsou luteráni, metodisté, adventisté, letniční hnutí a apoštolská církev. Všechna tato probuzení byla důležitá, protože přinesla nové porozumění ztracených pravd. Ale ani jedno z těchto probuzení neřešilo církevní strukturu. Znovu říkám, že měla podobný efekt, jako když přišijete na staré šaty novou záplatu.

Ježíš se brzy vrátí a jsem přesvědčen, že jsme těmi, kdo uvidí jeho příchod. Než se vrátí, chce svou církev připravit, jako když se nevěsta připravuje na setkání s ženichem. Když se podíváte na všechna ta probuzení, zdá se, že jediné, co nám ještě chybí, je reformace církevní struktury. Bůh nikdy neměl v plánu vytvořit odhalením těchto pravd nezávislé církevní denominace, které po jisté době uhasí oheň probuzení. Božím záměrem nebylo vytvořit oddělené církve a denominace, které se budou držet svých malých „pravd“ a přitom budou ignorovat ostatní části, takže nebudou schopny vidět celou pravdu.

Ospravedlnění z víry je důležité a stojí na začátku nového života v Kristu, ale po ospravedlnění před sebou máme celý život následování. V tomto životě musíme být pokřtěni ve vodě, abychom tak pohřbili naši starou přirozenost. Musíme být ospravedlnění z víry, protože Ježíš nezemřel „jen“ proto, aby nám odpustil naše hříchy, ale také aby zlomil moc hříchu a abychom ve víře mohli žít svatým životem, ke kterému nás Bůh povolal. Navíc potřebujeme křest Duchem a další věci, abychom dokázali žít jako učedníci a následovníci Ježíše Krista a abychom viděli církev růst.

Naším výchozím bodem tedy není Martin Luther a reformace ani žádné z dalších probuzení, protože každé z nich nám představilo jen malou část Boží pravdy. Naším výchozím bodem je Boží slovo, Bible a Ježíš Kristus, protože v něm máme vše potřebné k životu a zbožnosti (2. Petrův 1,3). Takový postoj je podstatný také při zkoumání struktury církve.

Věřím, že se blížíme k třetí reformaci, ale také věřím, že je to poslední reformace, k níž dojde před Ježíšovým návratem. Je to reformace, během které Bůh spojí všechny části a připraví církev, aby se setkala se svým Ženichem.

Tak necht' začne reformace.

Torben Søndergaard

KAPITOLA 1

Myšlenkový experiment

Předchozí kniha, kterou jsem napsal, se jmenuje „Křesťan, učedník nebo otrok“ a představuje návrat k životnímu stylu prvních křesťanů. Dívali jsme se především na to, co říkal Ježíš o následování. Navíc jsme se zaměřili na pojmenování, jimiž se označovali první křesťané; především slovo „učedníci“, ale také „Kristovi otroci“, jak se mnohokrát objevuje v původním jazyce. Diskutovali jsme o tom, proč je důležité odvážit se číst Bibli tak, jak je napsaná, místo abychom ji neustále vykládali podle toho, co se v dnešní době kolem nás děje.

Problém je, že když čteme v Bibli o následování Ježíše, často se rozhlédneme a zdá se nám to nemožné, a tak usoudíme, že to v dnešní době musí být jinak. Zdá se, že dnes člověk nemusí následování Krista obětovat úplně všechno. Přinejmenším takový postoj vidáme, když se podíváme do našich církví. Vykládáme Bibli podle okolností, vlastních zkušeností a kultury, což může být velmi nebezpečné. Můžeme se tak dostat do situace, kdy slepí vedou slepé. Proto je tak důležité, abychom nechali Bibli proměňovat naše chápání, a ne naopak.

V knize „Křesťan, učedník nebo otrok“ jsem představil myšlenkový experiment, po němž jsem položil otázku: Kdyby se jednalo o vás, jak myslíte, že byste žili? Myslíte, že byste žili jako většina dnešních křesťanů?

V této knize chci začít podobným myšlenkovým experimentem. Trochu jsem pozměnil otázku a později vám položím ještě další.

Zkuste si představit, že na celém světě není ani jediný křesťan. Neexistují žádné církve, žádné křesťanské knihy, žádná křesťanská televize ani noviny. Není nic, co by mělo nějaký přímý vztah ke křesťanství, kromě jedné jediné Bible. Jednoho dne někdo Bibli najde. Nikdy předtím ji neviděl, neslyšel o ní ani o Ježíši nebo křesťanství, ale začne tu knihu pročítat.

Začne Starým zákonem, jak to všechno začalo, jak vznikl Izrael. Čte o tom, jak jedná Bůh se svým lidem a získá tak jasný obraz Boha, který je svatý a spravedlivý. Boha, který se dokáže rozzlobit, ale je také milosrdný a trpělivý. Boha, který ke svému lidu chová obrovskou lásku. Boha, který nám jednoho dne pošle Spasitele, který je tou červenou nití, jež se vine Starým zákonem. Když se dostane na konec Starého zákona, už si udělal obrázek o tom, jaký Bůh je a jak jedná.

Pokračuje četbou Nového zákona, kde vidí Spasitele, kterého Bůh zaslíbil. Začne četbou čtyř evangelií, která vyprávějí o Ježíši Kristu; jak chodil mezi lidmi, kázal evangelium a uzdravoval nemocné. Stránku po stránce čte o tom, jak Ježíš kázal, že by

lidé měli činit pokání a uvěřit evangeliu; že každý, kdo chce získat Boží království za dědictví, by měl vzít svůj kříž a následovat ho, a všechny ty ostatní radikální věci, které říkal a dělal. Evangelia mu vyprávějí, jak Ježíš vyslal své učedníky, aby kázali evangelium a uzdravovali nemocné. Čte o tom, jak ho někteří milovali a jiní nenáviděli. Čte o tom, jak za nás za všechny dal svůj život na kříži a jak svou smrtí a vzkříšením porazil smrt. Když si to všechno poskládá dohromady, dost dobře chápe, kdo byl Ježíš a co kázal.

Potom pokračuje četbou Skutků, kde vidí, jak se po vzkříšení Ježíš vrátil a řekl, že ti, kdo v něho uvěřili, získají moc z výsosti, až na ně sestoupí Duch Svatý. A potom čte, jak k tomu opravdu došlo.

Když čte Skutky, začíná chápat, jak žili první křesťané. Byl to život plný protivenství a pronásledování. Následování Ježíše je opravdu stálo úplně všechno. Byl to nadpřirozený život ve společenství s Bohem i mezi sebou navzájem.

Po Skutcích se dostane k listu Římanům. V prvních čtyřech kapitolách čte o tom, že jsme všichni zhřešili a vzdálili jsme se od Boha. Pak se dostává k 5. kapitole, kde je Ježíš popisován jako nový Adam, který nám odpouští a usmíruje nás s Bohem. Kapitoly 6 až 8 mluví o tom, že v Kristu získáváme svobodu od hříchu a tato svoboda přichází, když jsme pokřtěni a začneme žít v poslušnosti Duchu, místo abychom se nechali ovládat tělem. Potom se dostává ke kapitolám 9 a 10, které vysvětlují, jak můžeme být spaseni, když se Ježíš stane naším Pánem.

Když si to přečte, poklekne a požádá Ježíše, aby přišel a zachránil ho a stal se jeho Pánem. Okamžitě prožije nové narození, o kterém mluví Bible, spasení v Kristu, a brzy nato je pokřtěn v Duchu Svatém, o němž můžeme znovu a znovu číst ve Skutcích. Když tam tak klečí, znovuzrozený, najednou pociťuje vnitřní proměnu. Teď ví, že mu bylo odpuštěno a že to, co se píše v Bibli, je pravda, protože to zakusil na vlastní kůži a nese si vnitřní svědectví. Vstane a je rozhodnutý následovat Ježíše na sto procent a začne tím, že sám sebe pokřtí, protože není nikdo jiný, kdo by to udělal. Od té chvíle začíná žít jako učedník podle toho, co čte v Bibli. A také začíná vidět, jak i ostatní činí pokání a začínají následovat Ježíše. Po nějaké době on a ostatní věřící založí v okolí mnoho sborů.

Moje otázky zní: Jak myslíte, že vypadají jejich sbory? Vypadaly by podobně jako státní církve, nebo spíš jako evangelikální sbory? Nebo možná úplně jinak? Měla by jejich společenství pěkné kostelní budovy s kazatelnou na pódiu a židle v úhledných řadách? Anebo by neměla žádné kostely, kazatelny ani lavice? Myslíte si, že by měli každou neděli ráno bohoslužbu a k tomu nedělní školu? Měli by program, který by se skládal z přivítání, několika písní, oznámení, sbírky, dalších písní, kázání a Večeře Páně? Nebo by neměli žádný program a nechávali by Ducha Svatého, aby je vedl?

Pravdou je, že by jejich církev byla úplně jiná, než jak vypadají ty dnešní. Problém

spočívá v tom, že mnohé věci, které dnes v církvi děláme, nejsou založené na Bibli, ale na „křesťanských“ tradicích a také na pohanské a národní kultuře. Dávám křesťanské tradice do uvozovek, protože mnoho dnešních „křesťanských“ tradic vychází z judaismu a Starého zákona. Když mluvíme o kultuře, je potřeba rozlišovat mezi jejími různými aspekty, ačkoli to může být těžké.

Existuje aspekt kultury uvnitř církve, kterému říkám církevní kultura. Je tu také kultura národa a ta se v různých zemích a etnických skupinách liší. Nemůžeme s jistotou říct, jak by utvářely podobu církve v příběhu, který jsem vyprávěl, protože by určitě záleželo na kultuře daného národa. Pokud by například pocházeli z kultury, kde se klade velký důraz na rodinné vztahy, kde spolu žije společně několik generací, ovlivnilo by to církev jiným způsobem, než kdyby pocházeli z kultury, která je podobná té dánské, kde lidé takový důraz na rodinu a rodinný život nekladou.

Tento příběh nám o nich však říká jednu věc. Neměli by žádnou církevní kulturu, a proto by hledali potřebné vzorce v Bibli. Tím se od nás liší, protože mnohé věci, které děláme, jsou založené na tradicích a církevní kultuře. Proto vím, že by jejich církev byla hodně odlišná od toho, co vidíme v dnešním západním světě. Mnoho věcí, které dnes děláme, se nedá podložit příkladem z Bible, ale jsou založeny čistě na tradici nebo církevní kultuře.

Myslím, že je důležité rozlišovat mezi naší západní kulturou a kulturou církevní. Západní kultura určuje, kým jsme jako lidé, bez ohledu na to, zda jsme věřící nebo ne. Proto není třeba nic měnit, pokud nejde o něco nebiblického. Chceme-li být efektivní při jednání s nevěřícími, může to být spíš přínosem. Nicméně církevní kultura, to je něco úplně jiného.

Mnoho věcí, na kterých se staví dnešní církev, není založeno ani na západní kultuře, ani na biblickém učení. Mnoho věcí, které děláme, vychází z pohanských zvyků a z církevní kultury 4. století, která se už tenkrát lišila od toho, co představoval Ježíš, a jak žila církev v prvních stoletích.

Nemusíme lidem vnucovat naši církevní kulturu, aby z nich byli „správní křesťané“. Spíše platí, že když odstraníme dnešní církevní kulturu z cesty, uvidíme, jak se lidé otvírají Bohu. Mnozí z nich naznačují, že jsou ochotni přijmout Ježíše, ale odmítají církev takovou, jaká na mnoha místech je. Pokusme se tedy opustit svou církevní kulturu a pohanské tradice a podívejme se na to, co říká Bible.

KAPITOLA 2

Budete činit učedníky

Začneme tím, že prozkoumáme, co je smyslem církve. Když se podívám na církev, jaká je na Západě, vidím, že potřebuje občerstvit.

Chci vám položit několik otázek. Co je smyslem církve? Je jí velké shromáždění? Ano, samozřejmě chceme, aby bylo v církvi hodně lidí, ale soustředil se Ježíš na shromáždění co největšího počtu lidí, nebo zdůrazňoval něco jiného? Opakovaně vidíme, že se Ježíš moc nezabýval velikostí zástupů. Po třech letech služby na zemi tady nezanechal ohromnou církev - přestože by určitě mohl vybudovat obrovskou církev, kdyby chtěl. Ne, Ježíš se nesoustředil na množství lidí. Chtěl lidi, kteří by byli ochotni ho následovat, které by mohl použít k budování svého království.

Je tedy smyslem církve mít pěknou budovu, provozovat kavárnu, setkání mládeže, nedělní školu atd.? Ne, první křesťané neměli církevní budovu, setkání mládeže, nedělní školu ani většinu toho, co si dnes spojujeme s dobrou církví. Ježíš o ničem takovém nemluvil. Jestliže tedy smyslem církve není mít velká shromáždění a hezké kostely, tak co potom? Jediným smyslem je to, co nám přikázal Ježíš - abychom dělali z lidí jeho učedníky.

„Byla mi dána veškerá pravomoc na nebi i na zemi. Jděte tedy a čňte učedníky ze všech národů, křtíte je ve jméno Otce i Syna i Ducha Svatého a učte je zachovávat všechno, co jsem vám přikázal. A hle, já jsem s vámi po všechny dny až do skonání tohoto věku. Amen.“ (Matouš 28,18–20)

Ježíš nikdy neřekl svým učedníkům, že by měli jít a vybudovat mnoho církví. Řekl jim, aby šli a činili učedníky, aby si je mohl použít k budování církve. To znamená, že velká a krásná církevní budova a v ní mnoho lidí není nutně naplněním tohoto cíle, pokud se ze všech těchto lidí nestávají v každodenním životě učedníci a následovníci Ježíše Krista. (Další z mých knih „Křesťan, učedník nebo otrok“ o tom mluví daleko více.)

Řešíme-li otázku, zda je církev zdravá nebo ne, neměly by být ve středu zájmu počty lidí, budovy ani finance. Na žádné z těchto věcí nezáleží, pokud nevytváří, co Ježíš přikázal – učedníky. Ježíš nás nepovolal, abychom zakládali církve, ale abychom činili učedníky.

Společenství nebo církev, to není cíl. Je to Boží prostředek k tomu, o co opravdu jde – a to jsou učedníci. Pokud tedy máme církev, která selhala v dosahování tohoto cíle, proč rok za rokem pokračuje stále stejným způsobem? Přemýšlejte, co to stojí

peněz a úsilí udržet takovou „mašinérii“ v chodu, ačkoli nepřináší výsledky, které Bůh chce.

Proč dál zveme řečníky z velkých zahraničních sborů, aby u nás kázali, když vůbec nevíme, jak žijí lidé v jejich sborech?

Shromáždit lidi není velký problém, když jim dáte, co chtějí. Ale dělat z lidí učedníky a následovníky Ježíše, to je něco úplně jiného.

Nedávno pořádala jedna z větších dánských církví konferenci na téma „jak z hledajících udělat učedníky.“ Chtěli mluvit o tom, jak velkou výzvou je udělat učedníky z lidí v církvi. Proč se ale všichni obracejí na tuto církev a napodobují ji, když jediné, čeho dosáhli, je, že do svého sboru nalákali spoustu hledajících?

Kdyby se dnes Ježíš vrátil, vzal by s sebou domů všechny hledající, nebo by vzal jen učedníky? Mnoho církví, které dnes vnímáme jako velké, jsou v Božích očích velmi malé. Až dojde ke skutečnému pronásledování a budou zjeveny všechny věci, všechno se obrátí vzhůru nohama. Tyto velké církve se najednou ukážou jako velmi malé. Zjistí, že se za následování Ježíše platí vysoká cena – cena, kterou většina z nich nikdy nebyla ochotná zaplatit. Právě proto chodí do tohoto sboru a ne tam, kde se radikálně káže o pokání a sebezapření. Žijeme v době, kdy se přestáváme zaměřovat na to, co říká Boží slovo. Dnes se většina lidí okamžitě dívá na to, co funguje teď a tady, ale my nemáme budovat něco, co má vydržet jen teď a tady. Máme budovat něco, co vytrvá navěky!

Proto nemůžeme posuzovat stav církve podle financí, počtu lidí, církevní budovy nebo aktivit. Jediný způsob, jak posuzovat církev, je zjištěním, zda se lidé, kteří tam chodí, opravdu stávají učedníky a následovníky Ježíše. Jsou to lidé, kteří zapírají sami sebe, berou svůj kříž a následují ho? Poslouchají přikázání, která Ježíš dal? Milují Boha celým srdcem a své bližní jako sebe sama?

Žít jako Ježíšův učedník není něco, co děláte pár hodin v neděli dopoledne, zatímco zbytek týdne si žijete, jak chcete. Myslím si, že způsob, jakým žijete v pátek večer, vypovídá o vašem životě s Bohem daleko více, než to, jak žijete v neděli dopoledne. Stejně tak to, co vychází z vašich úst v sobotu večer, ukazuje daleko lépe, co máte uvnitř, než to, co říkáte v neděli ráno v církvi.

Pokud si nechceme dál něco nalhávat, musíme mít odvahu se zastavit a pěkně zblízka se podívat, v jakém stavu je naše církev – i když se nám může ukázat úplně jiný obraz, než jsme očekávali. Pokud chcete zjistit, zda je vaše církev zdravá, podívejte se, jak žijí vaši mladí v pátek večer, o čem v sobotu večer mluví nebo čím se baví členové vašeho sboru. Uděláte si tak lepší představu o tom, kde skončíte, když půjdete dál stejnou cestou jako oni. Podobáme se totiž lidem, se kterými trávíme čas.

Proto se v církvi neptejte: Kolik lidí máte ve svém společenství? Ale raději: Co dělají mladí lidé ze sboru v pátek večer? O čem mluví starší členové, když se sejdou

se svými přáteli ze sboru? Jak poslušní jste Ježíšovu přikázání o šíření evangelia? Z odpovědí na tyto otázky si určitě uděláte daleko lepší představu o tom, jak je daná církev zdravá. Počty lidí, budovy, programy, stav financí atd. nejsou samy o sobě cílem. Naopak mohou dokonce odporovat hlavnímu smyslu církve.

Cílem a povoláním, které nám ukládá Ježíš, je, abychom z lidí dělali jeho učedníky, abychom je křtili a učili je všechno, co Ježíš říká. Nenechme se tedy rozptýlit všemi těmi dalšími věcmi.

„Než se z někoho stane křesťan, může to být dlouhá cesta. Z většiny dnešních členů církve se po čase stanou učedníci, nemyslíte?“ Dovolím si říct, že tento názor dnes zastává mnoho lidí, ale je třeba mít na paměti, že dokud se člověk znovu nenarodí, není spasen. Člověk je buď dítětem Božím, nebo dítětem ďáblovým (1. Janův 3,10); buď zrozený z těla, nebo z Ducha (Jan 3,6), na cestě do nebe, nebo do pekla (Matouš 25,46). Nic mezi tím neexistuje. Člověk tedy může být hledající a na cestě, ale ještě se znovu nenarodil, a proto po smrti půjde do zahynutí, přestože chodí do církve, modlí se k Bohu nebo čte Bibli. To znamená, že všichni lidé v našich sborech, kteří jsou pouze „na cestě“, zahynou, pokud zemřou dříve, než dojdou ke spasení. Kdybychom to opravdu chápali, kázali bychom daleko jasněji, a to by vedlo daleko více lidí okamžitě k pokání.

Když budete studovat dějiny církve a probuzení, zjistíte, že myšlenka dlouhodobého procesu obracení se ke Kristu začala být přijímána teprve nedávno. V Bibli to nenajdeme. Každé Boží slovo a očekávejte, že lidé budou činit pokání, a ono se to stane! Když budete kázat jiné evangelium, které bude vyhovovat hledajícím, budete mít hledající, kteří se nikdy nepohnou z místa. Samozřejmě tu bude hrstka hledajících, kteří po nějaké době dospějí k pokání, ale mohu vám zaručit, že pokud to budeme dělat tímto způsobem, daleko více se jich vytratí zadními vrátky. Navíc neuvidíme radikální obrácení, po kterých jsou lidé ochotní dát Bohu úplně všechno.

Nikdy nepřijímejme jiný cíl než ten, který nám dal Ježíš. Nedal nám přikázání, abychom šli a dělali z lidí hledající nebo návštěvníky církve. Jasně řekl, že jde o to dělat z lidí učedníky a následovníky, kteří poslechnou, co nám přikázal. Když člověk Ježíše plně pochopí, bude také ochoten ho poslouchat. On je život a důvod, proč tady jsme.

KAPITOLA 3

Církevní kultura

Co si vybavíte, když slyšíte slovo „církev“? Pokud pocházíte z luteránského nebo katolického prostředí, určitě si vybavíte kostel s vysokou věží, oltářem a kostelními lavicemi, v nichž sedí během farářova kázání lidé. Pokud pocházíte z evangelikálního prostředí, určitě si vybavíte modernější budovu s velkým pódiem a moderními hudebními nástroji. Kostelní lavice nahradily židle, které se dají různě přesunout, i když většinou stejně tvoří úhledné řady.

I když si každý člověk pod pojmem „církev“ představuje něco trochu jiného, mnohé představy mají společné. Většina lidí si představí budovu postavenou za účelem uctívání. V té budově je pódium nebo oltář, lavice nebo židle v řadách atd. Jsou to první věci, které jim vytanou na mysli. Církev je místo, kam chodí lidé na bohoslužbu, poslouchají kázání a dělají všechno, co k církvi patří.

Na co si vzpomenete, když slyšíte slovo „bohoslužba“? Představy se opět mohou, člověk od člověka, lišit. Společným rysem je ale fakt, že jde o něco, co se odehrává v budově – v kostele. Součástí jsou písně, sbírka, kázání a Večeře Páně. Pravdou je, že věci, na které si vzpomeneme, vůbec nepocházejí z Bible - např. kostel, pódium/oltář, lavice/řady židlí atd. Nic takového první křesťané vůbec neznali a objevily se až několik století po Ježíšově pobytu na Zemi a po vzniku první církve. Koncepti nedělní bohoslužby, jež se skládá z písní, sbírky, kázání a Večeře Páně, v Bibli také nenajdeme. První křesťané nepoužívali nic z toho, co dnes považujeme za nezbytné, abychom církev dělali „správně“ a aby lidé mohli „správně“ uctívat. Neměli žádné speciální církevní budovy navržené pro bohoslužby, nebo jiné církevní tradice. Také neměli oltář/pódium, kde by stál speciálně vybraný člověk, který by kázal Boží slovo zástupu lidí, kteří sedí a poslouchají. Vlastně se většinou nesetkávali v neděli ráno a ani neměli Večeři Páně tak, jak to děláme dnes. Všechny tyto věci, které se nám dnes zdají tak nezbytné, vůbec nenajdeme v Bibli ani v popisu života prvních křesťanů. Možná právě proto zažívali velký růst. Pravdou je, že mohou být právě ony výše zmiňované věci pokroku a růstu vlastně překážkou.

Dnes, když pastor nebo farář s Bibli v ruce v neděli ráno prohlásí: „Naše církev stojí na Bibli a na ničem jiném,“ tak to prostě není pravda, protože spousta věcí, které se v této církvi odehrávají, není založena na Bibli, nýbrž na církevní kultuře a modlářství.

Když se vrátíme zpět ke křesťanům, o kterých jsme uvažovali na začátku knihy, uvidíme, že ani oni neměli všechny ty věci, které si dnes spojujeme s církví. Ještě

nebyli ovlivněni církevní kulturou, ale jen tím, co se píše v Bibli.

Otázka potom může znít: Záleží na tom, jak vypadají naše shromáždění? Nějakým způsobem je vést musíme, tak proč bychom to nemohli dělat tak, jak jsme to dělali vždycky? Odpověď je jednoduchá. Pokud to, co děláte, není nebiblické a nebrání to v naplňování Ježíšova přikázání dělat z lidí učedníky, tak je samozřejmě v pořádku v tom pokračovat. Mnohé věci, které děláme, ale bohužel jsou nebiblické, a proto nám brání, abychom z lidí dělali učedníky, jak nám přikázal Ježíš.

Jak jsem zmiňoval už dříve, lidé si se slovem „církev“ spojují různé věci, ale jedna věc je jistá – téměř každý si představuje budovu – místo navržené za účelem uctívání a podobně. Koncepti speciální církevní budovy postavené za tímto účelem však v Bibli nenajdeme. Navíc neexistovala ani mezi prvními křesťany.

V církevní historii bychom se museli přesunout o 300 let dál, než bychom narazili na první „opravdové“ církevní budovy, jak je známe dnes. První kostely se objevily v průběhu vlády císaře Konstantina. Mnohé věci, které dnes děláme, mají kořeny právě v tomto období.

Konstantin Veliký byl císařem Římské říše v letech 306–337 n. l. Hrál rozhodující roli v šíření křesťanství, což si vybralo jistou daň. Stalo se tak na úkor podoby křesťanství, jak ho lidé znali prvních 300 let. Konstantin proměnil křesťanství z pronásledované menšiny na oficiální státní náboženství. Ale křesťanství nelze lidem vnutit. Člověk se musí znovuzrodit ze srdce, ze svobodné vůle, jinak nemůže spatřit Boží království. Nutit lidi, aby se stali křesťany, nikdy nepřinese nic dobrého.

Konstantin zavedl řadu změn a jednou z nich byla koncepce církevních budov. Do té doby se křesťané setkávali a lámali chléb po domech. Církevní budovy nemají původ ani ve Starém ani v Novém zákoně, ale jsou důsledkem modlářství a pohanství, které tvořily významnou součást Konstantinova života. V určitém období uctíval mimo jiné Sol Invicta, boha slunce, a chtěl toto uctívání zachovat i v křesťanství, a tak vzniklo smíšené náboženství. Svatým dnem se ze soboty stala neděle, což byl původně den slunce. Císař stavěl chrámy na hřbitovech a pojmenovával je po mrtvých, aby tam byli uctíváni. Kostely směřovaly na východ, aby sluneční paprsky (Sol Invictus) mohly dopadat na tvář jeho ustanovených kněží, zatímco vedli bohoslužbu.

Proč vnímáme neděli jako svatou? Kvůli bohu slunce.

Proč máme vedle mnoha katolických a luteránských kostelů hřbitovy, přestože v Bibli čteme, že byli mrtví pohřbíváni za branami města? Kvůli starodávnému zvyku uctívání mrtvých.

Proč jsou katolické a luteránské kostely tradičně otočené na východ? Kvůli bohu slunce.

Proč je mnoho luteránských a katolických kostelů pojmenovaných po mrtvých svatých? Kvůli pohanským zvykům a uctívání mrtvých.

Pravdou je, že mnoho věcí, které dnes spojujeme s křesťanstvím, má kořeny v době vlády císaře Konstantina a dalších, kteří žili ve staletích po prvních křesťanech. Tato církevní kultura je v nás tak hluboce zakořeněna, že často vykládáme Bibli nesprávně, protože vycházíme z nesprávného referenčního rámce.

Když se řekne „bohoslužba“, každý si pod tím představí to, na co je zvyklý. Totéž platí pro slova „církev“ nebo „učedník“ atd. Doufám, že vám tato kniha pomůže hlouběji proniknout pod povrch církevní kultury. Pokud ji dokážeme ignorovat, můžeme začít chápat, co Bible opravdu říká o tom, jaká měla církev být a jaká má být i dnes. Když se vrátíme k tomu, co Bůh zamýšlel, uvidíme, jak bude každý den přidávat ty, kteří dojdou spasení.

KAPITOLA 4

Naše cesta k zeleným pastvinám

Než se blíže podíváme na různé oblasti týkající se církve a bohoslužby, chtěl bych vás vzít na cestu. Věci, které představuji v této knize, jsme s manželkou donedávna sami neviděli. Dokud nás před lety Bůh nevzal na cestu, aby odstranil naše nesprávné chápání, co vlastně církev je. Už nechodíme do církve – jsme církví. To, co v nás Bůh udělal v posledních letech, je něco, co ho dnes vidíme stále více dělat i mezi lidmi v našem okolí. Vidíme, že Ježíš se chystá zbudovat svou církev; církev, která není postavena z mrtvých kamenů, programů, struktur, členství, církevních budov atd., ale církev postavenou z živých kamenů; vedenou Duchem Svatým – s Ježíšem, který tvoří úhelný kámen (Efezským 2,20).

Byla to pro nás dlouhá cesta a hodně jsme se naučili. Zbavit se nesprávného pojetí církve bylo daleko těžší, než jsme si mysleli. Vlastně to trvá už 12 let – založení 3 sborů, mnoho zkušeností, zklamání, protivenství, chyb, hodin nad Bibli a církevní historií – a až teď si dovolím říci, že se cítíme svobodní být takovou církví, jak ji Bůh stvořil.

Jinými slovy, zabralo mi to 12 let a založení 3 sborů, než jsem se vymanil z církevní kultury, jejíž součástí jsem se stal na začátku. Dnes už nechodím do žádné instituce nebo budovy, které se říká církev. Jsem svobodný od strachu a jiných věcí, které do mě byly manipulací zasety, ale k tomu se vrátím později. Jsem tělem Kristovým tady na zemi a miluji svobodu, kterou mi to dává. Život tak přináší mnohem více vzrušení a chtěl bych, aby to zažilo daleko více lidí. Také vidím, že lidé kolem nás dnes daleko více rostou, než když jsme dělali „církev postaru“. Jsem přesvědčený, že okolnosti a struktura, jíž jsme součástí, mají obrovský vliv na náš osobní růst.

Budu s vámi sdílet naši cestu a doufám, že vám pomůže, povzbudí vás a pomůže vám pochopit, jak jsou věci propojené - jak to vidím z našeho evangelikálního úhlu pohledu. Nemohu příliš zacházet do podrobností, aniž bych riskoval odhalení příliš mnoha detailů o jednotlivých lidech. Nicméně vyberu jednotlivé incidenty, které nás ovlivnily a dovedly nás tam, kde jsme dnes. Také bych chtěl komentovat, co se tenkrát stalo a proč. Byla to dlouhá cesta, na které jsme si neustále připadali, jako bychom naráželi hlavou do zdi, až jsme si konečně uvědomili, že se můžeme posunout dál.

Nedávno jsem dostal prorocké slovo, které to velmi dobře vystihuje. „Vidím tě, Torbene, se zakrvácenýma rukama plnýma puchýřů, jak se snažíš udělat díru do obrovské hory. Lene ti jde pomoci a děti vám oběma přinášejí vodu. Na druhé straně

hory je obrovské údolí se zelenými pastvinami a úrodnými poli. Vidím, že se snažíš pro ostatní vybudovat cestu, aby se dostali skrz horu na ta zelená úrodná pole a pastviny.“

Doufám, že chcete dojít k těm úrodným zeleným polím, která čekají na druhé straně hory. Může to být dlouhá cesta, podle toho, kde se zrovna nacházíte, ale stojí to za to.

Mojžíšovi netrvalo moc dlouho, než vyvedl Izraelity z Egypta, kde žili v otroctví (Exodus), ale trvalo mnoho let, než dostal Egypt z Izraelitů. Dnes je to stejné. Není těžké vystoupit z církevní kultury, ale je těžké dostat církevní kulturu z jednotlivých lidí. Když se to povede, je to jako nové narození. Najednou věci vidíte úplně novým způsobem a říkáte si, proč jste to dřív neviděli a proč to ostatní nevidí, když se jim snažíte říct, jak je to fantastické.

V dubnu 1995 jsem se obrátil. Pocházím z nevěřící rodiny, která nedodržovala žádné náboženské tradice. Kdybych tedy navštívil třeba Luteránskou církev, nevěděl bych, kdy se mám během bohoslužby postavit nebo si sednout. Až do večera, kdy jsem uvěřil, jsem nevstoupil do žádného evangelikálního sboru – a přitom netrvalo dlouho a začal jsem se přizpůsobovat kultuře, která mě obklopovala. Evangelikální církev, ve které jsem se obrátil, byla společenstvím víry, kde se kladl velký důraz na „Boží muže“. Mysleli si, že tito „Boží muži“ mají speciální spojení s Bohem, a proto by je lidé měli respektovat a projevovat jim úctu, skoro jako by oni sami byli bohem. Vzpomínám si na jeden konkrétní zážitek pár měsíců po mém obrácení, který dokazuje, jak rychle se člověk stane součástí určité kultury. Dnes mi to zní jako vtip, ale tenkrát to bylo děsivé.

Pamatuji si den, kdy jsem byl na toaletách a umýval jsem si ruce. Najednou jsem tam stál naprosto v šoku, protože se za mnou otevřely dveře a vstoupil „Boží muž“, který měl ten večer kázat. Když jsem ho uviděl, říkal jsem si: „Cože? Copak on chodí na WC jako všichni ostatní?“ Ano, takhle jsem tenkrát uvažoval. Za tu krátkou dobu, co jsem navštěvoval sbor, jsem začal tyto Boží muže vnímat jako někoho, kdo je na úplně jiné úrovni než my ostatní obyčejní křesťané. Nemůžu říct, že by ostatní smýšleli podobným způsobem, ale já jsem byl úplně nový ve víře a nevěděl jsem moc o tom, jak Boží království funguje. Myslel jsem si, že tito Boží muži byli úplně jiní a nežili stejně, jako my ostatní smrtelníci. Tahle zkušenost mě stále ještě děsí a poukazuje na to, jak rychle může člověk začít uvažovat určitým způsobem – na základě konkrétní církevní kultury.

Od okamžiku, kdy jsem se stal křesťanem, jsem měl touhu sloužit Bohu. A tak netrvalo dlouho a zapojil jsem se do služby jako uvaděč během bohoslužby. Byla to jedna z mála oblastí, kde jsem mohl během bohoslužby v evangelikální církvi sloužit Bohu. Neumím zpívat, a proto nepřicházela v úvahu chválicí skupina. A tak jsem dělal na bohoslužbě uvaděče, měl jsem na starost zajištění vody pro všechny velké kazatele.

Stál jsem u dveří a vítal jsem přicházející lidi. Brzy jsem si koupil oblek, abych zapadl. Byl jsem šťastný, že mohu při bohoslužbě sloužit jako uvaděč, ale také jsem věděl, že jsem povolán k něčemu většímu. Byl jsem povolán, abych ostatní vyučoval Božím slovem. Neměl jsem ale ponětí, jak tohoto cíle dosáhnout. Jednoho dne jsem se zeptal našeho vedoucího mládeže, co musím udělat, abych mohl kázat z kazatelny. Jeho odpověď měla velký dopad na mou budoucnost. Řekl následující: „Torbene, můžeš se stát asistentem nedělní školy. Po pár letech se můžeš stát asistentem pracovníka s dorostem a pak, po několika dalších letech, se můžeš stát vedoucím mládeže. A jako vedoucí mládeže máš jednou za rok dovoleno kázat z kazatelny.“ Ještě teď si pamatuji, jak jsem tam stál a počítal na prstech, že to bude trvat pět let. Znamenalo to, že pokud udělám všechno správně, budu mít podle tohoto systému po pěti letech povolení kázat jednu neděli ročně.

To mě donutilo přemýšlet. Začal jsem se rozhlížet po ostatních lidech ve sboru, kteří tam seděli už léta a nikam se neposunuli. Tohle všechno mě a Lene přimělo k hovorům o odchodu z církve. Kdybychom bývali zůstali, stali bychom se lidmi, jako byli ti, kteří tam roky seděli a nikam se neposunuli. A navíc bych „nikdy“ nezačal kázat. Nebyla to špatná církev. V mnoha ohledech byla velmi dobrá, ale trpěla systémem, na kterém je postavena většina našich dnešních církví; systémem, ve kterém několik lidí slouží a velká většina celé roky jen pasivně sedí a poslouchá.

Během tohoto období jsme se dozvěděli o manželském páru, který se chystal založit sbor v jiném městě. Navštívili jsme je a následně jsme opustili náš sbor a odstěhovali jsme se do sousedního města.

Když jsme se tam odstěhovali, sepsali jsme stanovy a začali naši první bohoslužbu. Byli jsme všichni nadšení, jak to všechno půjde. Jasně si pamatuji rozhovor s pastorem o tom, jak by měla naše první bohoslužba vypadat. Byli jsme mladí a zapálení pro Pána. Konečně jsme měli příležitost dělat přesně to, co jsme chtěli, a nechtěli jsme jen kopírovat ostatní. Ne, chtěli jsme nechat jednat Boha. Ale jaké by to mělo být? Dohodli jsme se, že já provedu bohoslužbu a pastor bude kázat. Také jsme chtěli udělat sbírku, a tak jsme diskutovali o tom, jak nemít kázání a sbírku hned po sobě. Dohodli jsme se, že lidi přivítám, zazpíváme pár písní, bude sbírka, zazpíváme ještě pár písní a pak bude kázání. To byl plán a oba jsme z něj byli hodně nadšení. Minimálně do okamžiku, než jsem se na program pořádně podíval a zklamaně jsem si pomyslel: „Ale to vůbec není jiné! Přesně tak probíhala setkání v tom druhém sboru.“

Byl jsem opravdu zklamaný, protože jsem upřímně toužil dělat něco jiného. Dnes mi to připomíná slova autora Wolfganga Simona, který říká něco ve smyslu: „Když chceme začít dělat církev, jakou chce Bůh, nejtěžší je zbavit se vlastního chápání toho, co to církev vlastně je. Může to trvat roky.“

V té době pro nás bylo naše chápání církve a bohoslužby překážkou v tom,

abychom dělali, co Bůh chtěl. Bůh musí nejprve odstranit naše nesprávné pojetí církve a teprve potom může začít budovat společně s námi. Jenže to nebývá jednoduché, protože tento koncept je naší významnou součástí a také součástí naší církevní kultury. Zním mnoho lidí, kteří založili sbor a toužili po něčem novém, chtěli z lidí dělat učedníky. Ale po čase jim zbylo polomrtvé společenství, kterému neděli co neděli zajišťují zábavu, aniž by viděli nějaké nové učedníky. Proč? Protože jim jejich církevní kultura brání dělat to, co po nich chce Bůh. Začínají ve vší upřímnosti a s velkými sny a nakonec skončí s něčím, co vlastně nechtěli, s něčím od čeho utekli a co bylo důvodem, proč začínali něco nového. To nejtěžší pro mě bylo právě vymanit se z církevní kultury.

Když jsme se přestěhovali do nového města, zároveň jsme se přestěhovali do menšího společenství. Najednou jsem měl příležitost sdílet se z Božího slova. Přišla na mě řada, abych kázal. Pamatuji se, jak jsem seděl u přístavu a přemýšlel, o čem budu mluvit. Procházel jsem Bibli a vzpomínal na kázání, která jsem slyšel ve starém sboru a která by se dala ještě použít. Svě první kázání si pořád ještě pamatuji – nešlo o nic významného, ale důležité bylo, že jsem začal a nemusel jsem na to čekat pět let. Přišla na mě řada během několika týdnů a Lene se dostala do role vedoucí chval.

Dnes jsme tam, kde jsme, díky tomu, že jsme tehdy opustili onen velký sbor. Kdybychom tenkrát neodešli, nikdy bychom nedošli do cíle. Zní to tvrdě, ale jsem přesvědčen, že je to pravda. Když se ohlédnu zpět, vidím, že žijeme úplně jiný život než naši staří přátelé. Mnozí z nich už vůbec nejsou s Bohem. Musím tedy se zármutkem konstatovat, že se systému, který jsme opustili, nedaří dělat z lidí učedníky a sloužit, tak jak by měl. Místo toho v lidech pomalu dusí zanícení a zápal pro Boha. To neplatí jen o našem starém sboru, ale o mnoha církvích obecně.

Je smutné, že jsem musel opustit církev, abych mohl ve svém životě s Bohem jít kupředu. Podívejte se, kolik lidí dnes v církvi jen sedí a poslouchá, a jak málo je těch, kteří pracují a jsou i po letech zapálení pro Boha. Rozhlédněte se a přemýšlejte nad tím, která služba vznikla díky tomu, že lidé dělali to, co od nich systém očekával. Podobné podmínky panují i v luteránských církvích a existuje spousta dalších denominací, které své lidi uzamykají do svých systémů.

Nedávno jsem obdržel toto prorocké slovo: „Vidím velký hrnec s velkými plameny uvnitř. Na hrnec je dána poklička a oheň pomalu uhasíná a skomírá. Vidím, že ti Bůh dal zvláštní povolání a milost sundat tu pokličku, aby se oheň mohl znovu rozhořet.“ Chtěl bych, aby se to opravdu stalo – i skrze tuto knihu.

Zakládání výše zmiňované církve pro nás ale bylo i těžké. Byli jsme mladí a neměli jsme žádné zkušenosti s vedením. Znamenalo to pro nás mnohé výzvy a po roce jsme šli dál. Když se zpětně ohlédnu za našimi životy, uvědomuji si, že odchod ze sboru byl počátkem vzrušující cesty s Bohem. Budu k vám upřímný, stále nevím, zda naše

stěhování do nového města a zakládání nového sboru bylo součástí Božího plánu, nebo ne. Ale jedno vím. Uvedlo nás to do pohybu, aby nás Bůh později přivedl tam, kde nás chtěl mít. Kéž by mnozí další lidé udělali totéž, i když to bylo těžké. Je to nejlepší biblická škola, kterou můžete získat, protože se učíte v praxi a nejen v posluchárně.

KAPITOLA 5

Nové místo a ještě jedna církev

Po roce jsme se přestěhovali do dalšího města, abychom tam spolupracovali s jedním přítelem. Ze začátku jsme chodili do evangelikální církve, ale po nějakém čase za mnou kamarád přišel s tím, že Bůh chce, abychom založili novou církev. Věděli jsme, že s ním máme spolupracovat, a tak jsme začali u nás v obýváku. Oba jsme byli ve vedení sboru – on jako pastor a já jsem pracoval jako evangelista.

Viděli jsme nově spasené a proměněné lidi a společenství rostlo. Jak to bývá, ostatní sbory ve městě nebyly z nového „rivala“ příliš nadšené. Tak to dnes bohužel na západě chodí; církve řídíme jako malé firmy a soupeříme mezi sebou o lidi a finance, aby mohly dál fungovat. Často dochází k varováním před novými církvemi, aby se zabránilo „ztrátě členů“. Je to také další z důvodů, proč píšu tuto knihu. Musíme dohlédnout dál, než sahají naše ambice budovat si své vlastní malé firmy.

Kdybychom byli opravdu svobodní a pracovali jsme pro Boží království, tak bychom se radovali z růstu, místo abychom se soustředili na nebezpečí ztráty členů. Náš sbor rostl především díky novým lidem, nikoli přestupováním lidí z jiných sborů. A i když nás ze začátku ostatní církve neměly rády, po čase se spolupráce zlepšila a s různými vedoucími ve městě jsme se setkávali. A bylo to právě v našem obýváku, kde jsme začali prožívat, že si nás Boží Duch používá.

Vzpomínám si na jeden večer, kdy nějaká žena najednou spadla na zem a začal se skrze ni projevovat démon. Ležela, svíjela se ze strany na stranu a hlubokým mužským hlasem říkala něco anglicky. Moje první myšlenka byla: „Ó ne, démon, budeme muset najít pastora.“ Ale pak jsem si uvědomil, že tu není nikdo jiný než já. Neměl jsem jinou možnost než se modlit a doufat, že nám Bůh pomůže. Pomohl nám a démon ji opustil. Pak jsem začal vidět, že to, co se píše v Bibli, opravdu funguje. Od té doby jsme vyhnali demony z mnoha lidí a viděli jsme, že Bůh je dnes stejný, jak o tom čteme v jeho Slově.

I v tomto případě jsem přesvědčen, že kdyby k tomu došlo v nějaké větší církvi, kde se o takové věci starají pastor, staršovstvo nebo modlitební tým, nic bych neudělal. Takový model způsobuje vznik velkého stáda pasivních přihlížejících, kteří se nikdy nepohnou z místa. Naštěstí jsme velký sbor opustili a teď jsme tuto zodpovědnost museli vzít na sebe. Po čase nás bylo tolik, že už jsme se do obýváku nevešli, a tak jsme si pronajali budovu, kde jsme se začali scházet.

Pamatuji se, že jsem byl šťastný, že už jsme ta „opravdová“ církev, která má své místo k setkávání, bicí soupravu, řady židlí atd. Nejprve jsme byli všichni hodně

nadšení a měli jsme pocit, že je to všechno „skutečnější“, protože jsme se mohli setkávat jinde než v našem obýváku. Nicméně když jsme si to místo zařídili, měli jsme tu bicí soupravu, řady židlí, program a všechno, co k „opravdové“ církvi patří, zjistili jsme, že jsme ztratili něco osobního, co jsme dříve měli. Z mnoha lidí se začali stávat pasivní pozorovatelé. Naše frustrace časem narostla a rozhodli jsme se církev rozdělit na tři skupiny, abychom se vrátili ke starým dobrým časům. Každý ze tří manželských párů ve vedení dostal na starost jednu skupinu a vrátili jsme se k setkáním pořádaným doma. Úspěch se ale nedostavil, protože lidé se tímto způsobem od sebe oddělili. Někteří členové naší skupiny by raději patřili do jiné a naopak. Živé společenství, jak jsme ho znali dříve, už se nám obnovit nepodařilo.

Po nějakém čase, kdy v církvi panovala frustrace, jsme přikročili k určitým změnám ve způsobu vedení. Ve výsledku jsem si musel vybrat mezi církví a misijní organizací „Zažij Ježíše“ (pozn. překladatele: v dánštině se organizace jmenuje „Oplev Jesus“), kterou jsem založil. V té době mě práce v „Zažij Ježíše“ hodně zaměstnávala, především organizování setkání na různých místech. Teď jsme se ale rozhodli, že začneme budovat církev novým způsobem, což znamenalo, že budu muset ukončit činnost organizace.

Tenkrát bylo v některých církvích populární vyučování, které říkalo: „Nech semínko zemřít, ve všem následuj své vedoucí a v pravý čas budeš ještě úspěšnější“. To jsem nedokázal. Nemohl jsem zrušit „Experience Jesus“ a přestat jezdit na všechna ta setkání, ani kdyby to bylo jen na chvíli. Museli jsme zůstat věrní povolání, které nám Bůh dal. Proto jsme neměli jinou možnost, než přestat sloužit v církvi. V té době odstoupili i někteří další starší. Následující období pro nás bylo velmi těžké a cítili jsme se na dně, ale dostali jsme od Boha slovo: „Jděte, ale jen krok za krokem.“ Asi rok po našem odchodu církev zanikla a lidé začali chodit do ostatních místních sborů.

Po našem odchodu ze sboru nám zavolal jeden přítel a povzbudil nás, abychom se přihlásili do jeho biblické školy. Souhlasili jsme, protože jsme potřebovali trochu klidu a nějaký čas, abychom mohli hledat Pána. Situace se ale nečekaně změnila a ukázalo se, že abychom tam mohli odjet, museli bychom naši organizaci zavřít. Znovu to vypadalo, že budeme muset nechat to semínko zemřít, než bude mít možnost nést hojnější ovoce. Ale to jsem nedokázal, protože jsem věděl, že tato práce a organizace byly od Boha a jeho musím poslouchat více než lidi. Proto jsme biblickou školu odmítli, ale nevěděli jsme, co dál. Bylo to opravdu těžké. Jak jsem řekl, k odchodu z církve jsme se rozhodli sami, protože jsme neměli jinou možnost. Připadalo nám však, jako bychom byli vyhnáni ze společenství, které jsme založili. Většina lidí, kteří sbor navštěvovali, uvěřili skrze mě, a najednou se k nám začali chovat, jako bychom byli vzduch. Nedávalo to smysl. O mnoho let později jsem zjistil příčinu; vedoucí řekli lidem, že jsme prožili povolání jít dál, a proto jsme odešli, což v nich vyvolalo

pocit, že už o ně nestojíme. To byl jeden z důvodů, proč nás nikdo nekontaktoval.

Pár týdnů po odchodu ze sboru jsme byli na biblickém táboře. V té době jsem cítil, že už to déle nevydržíme. Jednou večer jsem odešel ze setkání a volal jsem k Bohu. Byl jsem připravený všechno vzdát. Druhý den večer mě ale zavolal dopředu jeden africký služebník a předal mi následující slovo: „Vidím vás, jak podepisujete smlouvy. Vidím, jak jsou vám předávány dokumenty. Vidím, jak podepisujete smlouvy, ale sami nic neplatíte. Vidím, jak platí jiní. Je mi jedno, kdo všechno se za vás nepostavil. Je mi jedno, kdo vás opustil. Ve vašem životě je nějaký důležitý člověk, ale měli byste vědět, že toto rozdělení je od Boha. Abyste nezpohodlněli a neminuli vizi, kterou vám Bůh dal. Kdyby to pokračovalo, tak byste tu vizi ztratili. Ale Bůh způsobil toto rozdělení a nechal vás projít pouští, abyste nespolehali na nikoho jiného než na Boha. Bolestné období už skončilo a Bůh vás pozvedne z prachu a postaví vás na vrchol hory. Vaše bolest je pryč. Začíná vám nové období.“

Velice nás to povzbudilo. A byla pravda, že ono rozdělení přišlo od Boha. Kdybychom ve sboru byli zůstali, ztratili bychom naši vizi. Do puntíku to sedělo. Proto jsem si myslel, že bloudění po poušti skončilo a od té chvíle už půjdeme jen kupředu. Ve skutečnosti to byl teprve začátek. Bůh se chystal změnit naše nesprávné chápání církve, aby mohl budovat společně s námi. Stěží jsme si dovedli představit, že to zabere příštích pět let...

KAPITOLA 6

Putování po poušti

Neměli jsme žádný sbor a nevěděli jsme, co dělat, ale pak nás kontaktovala jedna církev ze sousedního města. Chtěli, abychom přijeli a pomohli jim. Setkali jsme se s vedoucími sboru, ale rozhodl jsem se jejich nabídku odmítnout, protože jsme se v několika věcech neshodli, mimo jiné v otázkách členství a našeho podřízení se těmto vedoucím. Nemohl jsem se stát členem jejich sboru, protože bych tím vyjádřil souhlas se vším, co se tam odehrávalo, a to jsem nemohl. V tomto sboru zastávali nesprávný pohled na nové manželství po rozvodu a to jsem nemohl přijmout. Navíc jsem nikde v Bibli nenašel oporu samotné myšlenky členství. V předchozím sboru člověk nemusel podepisovat žádné listiny, aby se stal členem. Byli jsme spolu, tak jako první křesťané.

Navíc jsem měl potíže přijmout otázku podřízenosti. Proč by měli dělat rozhodnutí, která se týkají mého života, jako bych byl pořád ještě dítě? Tenkrát jsem to považoval za velmi nezdravé. Ne proto, že bych nechtěl dělat, co říká Bible, ale protože se mě vedoucí v minulosti mnohokrát snažili ovládat a říkali mi, že se mám vzdát své vize nebo udělat kompromis s Božím slovem. Jednoduše jsem se bál, že se to stane znovu. Musel jsem zachovat věrnost Bohu a jeho povolání a ne názorům lidí. V dnešní době působí otázka podřízenosti v některých evangelikálních církvích velký problém. Neznamená to, že by noví věřící neměli poslouchat své duchovní rodiče. Myslím si ale, že hierarchický systém dospělé křesťany spoutává a brání jim v růstu.

Kvůli těmto sporným otázkám jsme se zúčastnili ještě několika rozhovorů, jejichž výsledkem bylo rozhodnutí, že se členy sboru stát nemusíme. Měl jsem za úkol kázat jednu neděli v měsíci a po zbytek času jsem se mohl věnovat práci v „Zažij Ježíše“. Považovali jsme to za dobrou dohodu, a tak jsme se rozhodli, že se do toho města přestěhujeme. Pokud šlo o otázku podřízenosti, říkali, že to nebude problém, a skutečně nebyl, dokud jsem zůstával v mezích nastaveného systému. Nicméně později ji proti mně použili, aby mi zabránili dělat to, co jsem považoval za Boží vůli.

Chtěl bych poznamenat, že o tom nemluví, abych si postěžoval, ale abyste si mohli udělat obrázek, jak na některých místech systém funguje. Z těchto zkušeností jsme se hodně naučili a ani dnes bychom o nic z toho nechtěli přijít.

Když nastal čas se přestěhovat, najednou jsme neměli kde bydlet. Vzpomněl jsem si na slovo o podepisování smluv, za které jsme neplatili, a pomyslel si, že muselo jít o náš dům. Modlil jsem se a plně jsem věřil Bohu, že nám poskytne místo, kde budeme bydlet. Čtrnáct dní předtím, než jsme se měli stěhovat, jsme stále ještě neměli místo,

kam bychom se přestěhovali. Ani deset dní předem jsme nevěděli, kde budeme žít, byli jsme pod tlakem a hledali jsme Boha. Osm dní před stěhováním přišel jeden křesťan a řekl nám, že mu Bůh řekl, aby nám koupil dům. Jen jsme si museli nějaký najít. Týden před termínem jsem našel krásný dům. Dal jsem tomu muži potřebné papíry. Ještě týž den mi zavolal, že dům koupil s podmínkou, že lidé, kteří v něm posledních 33 let žili, se do šesti dnů odstěhují. Souhlasili, protože měli letní domek, kam se mohli přestěhovat. V den odjezdu jsme tedy měli připravený velký dům, do kterého jsme se mohli stěhovat. Byli jsme šťastní a chválili jsme Boha. S majitelem domu jsme se domluvili, že mu zatím budeme platit nájem a veškeré náklady na energie, ale až získáme půjčku od banky, všechna práva na dům převede na nás.

V církvi jsme začali sloužit na základě dohodnutých podmínek, ale po čase mě požádali, jestli bych mohl vést mládež, protože nikoho jiného na tento úkol neměli. Cítili jsme se trochu pod tlakem, ale souhlasili jsme. Chvíli to šlo velmi dobře, ale po čase jsem měl dojem, že tímto způsobem už to dál nemůže pokračovat. To, co jsme kdysi zažívali v našem obýváku, v nás zanechalo velmi silný dojem. Naše představy o tom, jak by mohlo vypadat společenství křesťanů, se proto velmi lišily od názoru zbytku církve. Bylo mi jasné, že kdybychom pokračovali jako vedoucí mládeže, šli bychom jedním směrem, zatímco církev by šla jiným. A také jsme viděli určité teologické rozpory. Proto jsme se stáhli a začali jsme hledat u Boha, co máme dělat.

Krátce na to jsem jel na Faerské ostrovy, kde ke mně Bůh mluvil skrze prorocké slovo. Když jsem se vrátil domů, věděli jsme, že je čas udělat další krok, a tím bylo založení vlastního společenství. Bylo nám jasné, že vedení sboru z toho nebude nadšené, a tak jsem se informoval u jiných sborů stejné sítě, abych zjistil, co mám dělat. Nakonec jsme se sešli, abych se s nimi podělil o to, k čemu nás Bůh volá. Mysleli jsme, že je všechno v pořádku, ale nic nemohlo být vzdálenější skutečnosti. Naše názory se rozcházel a vedoucí církve nebyli schopni pochopit, jak společenství vnímáme. Současně měli velké obavy, že ztratí členy. Proto před námi lidi varovali a my jsme ve sboru ztratili řadu přátel. Člověk, který vlastnil náš dům, kvůli těmto událostem změnil názor, a tak jsme přišli o domov v hodnotě asi 40 až 50 tisíc dolarů. Museli jsme se znovu stěhovat, protože naši dohodu považoval za neplatnou. Bylo to velmi těžké, nechápali jsme, proč je takový problém, že děláme to, k čemu se cítíme povoláni. Opravdu jsme se to snažili dělat správně a stejně jsme neuspěli.

Proč se církev tolik bojí nových společenství, když všechna čísla naznačují, že je to řešení evangelizace ve světě? Cítil jsem se obzvláště zraněný kvůli celé té záležitosti s domem. Už dříve jsem zažil, že mi lidé nadávali a šířili o mně lži, ale najednou se to týkalo také mé ženy a dětí. Byli tak šťastní, že mohli žít v domě. Měli jsme hodné sousedy a naše děti si hrály s jejich dětmi. Snažili jsme se mluvit s ostatními církvemi z této sítě, ale zdálo se, že je jim úplně jedno, co si myslíme. Byli

jsme sami proti větší církvi a tím to haslo.

Bohužel jsme nebyli jediní, před kým byli lidé takto varováni. Později jsem se setkal s jedním Afričanem, který před lety odešel ze stejného sboru a založil mezinárodní společenství. Zažil si úplně stejné těžkosti; najednou ho obviňovali z „kacířství“ a varovali před ním lidi. V mnoha ohledech tento „systém“ připomíná Svědky Jehovovy. Člověk to nepochopí, dokud si něco takového sám neprožije. V poslední době jsem se setkal se spoustou lidí, kteří opustili „systém“ a pak mi vyprávěli své zkušenosti. Dovolím si říct, že není úplně od věci konstatovat, že jejich zkušenosti se „systémem“ skutečně připomínají praktiky Svědků Jehovových a jejich způsob vyloučení ze společenství.

KAPITOLA 7

Navštívený anděly

V tomto období se nám také dostalo úžasného povzbuzení. Navštívili nás výjimeční lidé, kteří se nám v životě stali velkým požehnáním. Neobvyklým způsobem jsem se seznámil s manželi z Kanady, kteří šest měsíců v roce žili v Holandsku. Jmenují se Steve a Marilyn Hillovi. Po telefonu jsem se Stevem mluvil o naší situaci, a i když jsme se nikdy předtím nesetkali a neznali jsme se, skočili do auta a přijeli za námi z Holandska do Dánska. Bylo to velké požehnání, protože jsme se konečně potkali s někým, kdo byl napojený na síť domácích církví a kdo nám opravdu rozuměl. Jejich návštěva byla skvělá. Konečně jsem pochopil, že náš pohled na to, jak by měla církev vypadat, je biblický a že v tom nejsme sami. Předtím jsem měl mnohokrát pocit, že nezapadám do církevního systému, a proto se mnou musí být něco špatně. Jejich návštěva nám však otevřela oči a ukázala nám, že nejsme blázni.

Když po pár dnech odjeli, Lene mi řekla: „Neměli jsme tu náhodou na návštěvě anděly?“ Bylo to skvělé a současně se nám zdálo neskutečné, že by takoví zralí a zkušené lidé byli ochotní cestovat takovou dálku, aby se s námi setkali. Z tohoto prvního setkání se vyvinulo pevné přátelství a napojení na síť, se kterou spolupracujeme dodnes. Steve Hill byl pro nás jako otec, který si nepřeje nic jiného, než abychom uspěli. Neměl žádné vlastní ambice a nechtěl nás využít k budování vlastní vize. Poprvé jsem měl pocit, že jsem potkal vedoucího, kterému bych se mohl z celého srdce podřídit.

Protože jsme se museli odstěhovat, koupili jsme starší dům, který jsem začal opravovat. V té době jsme založili nový sbor, nebo jak bychom to měli nazývat. Sbor tvořili jen dva čerstvě obrácení mladí lidé a naše rodina. Svým způsobem jsme měli pocit, jako bychom udělali krok zpět. Byli jsme přece zvyklí na skupinky mladých, kde se scházelo alespoň 20 lidí. Dnes už vím, že je lepší začít od nuly a udělat to správně.

V té době jsem udělal velkou chybu, ze které jsem později musel činit pokání. Když jsme začínali, šířila se o mně spousta pomluv. Lidé říkali, že jsem potíživista, že jsem byl vzpurný a nechtěl jsem se podřídit. Je smutné, jak v dnešní době kvetou v církvích pomluvy. Nikdo ale nepřišel za námi, aby si vyslechl naši verzi příběhu. Kvůli vši té kritice jsem chtěl dokázat, že nejdu po špatné cestě a že jsem založil církev. Proto jsem zaslal tiskovou zprávu do křesťanského časopisu „Udfordringen“ (Výzva) a udělal jsem pro naši církev webové stránky, aby ostatní viděli, že jsme „skutečná“ církev. Udělal jsem to, i když jsem jasně věděl, že mi Bůh říká, abych do systému znovu nevstupoval, a že se máme setkávat doma, bez webových stránek nebo

organizace. Bohužel jsem neposlouchal. Cítil jsem se pod takovým tlakem a toužil jen po tom, aby veškerá kritika ustala. A tak jsem neposlechl, co chce Bůh, a svůj nápad jsem uskutečnil. Tím nechci říct, že by bylo něco špatného na tom, když má církev webové stránky. Důležitý je ale motiv.

Založení sboru a oficiální oznámení o vzniku církve také znamenalo, že jsem se najednou stal pastorem. Když jsme se předtím podíleli na zakládání nových sborů, vždycky tam byl někdo další, ale teď jsem tu byl jen já. V mém nitru to způsobilo cosi nepříjemného. Najednou na mě padl obrovský tlak, a to tak velký, až se mi zdálo, že je to démonické. Se zodpovědností také vyvstala řada otázek. Jedna z nich mě opravdu tížila, a to kolik máme ve sboru lidí. Připadal jsem si opravdu trapně, protože nás bylo jen pět nebo šest; měl jsem pocit, jako by všechno záviselo na mně. Když ve sboru všechno klapalo a lidem se dařilo, znamenalo to, že jsem dobrý pastor, ale když ne, vypadalo to, že je to moje chyba. Ztratil jsem schopnost se soustředit, kterou jsem míval, když jsem jen pracoval pro Boží království a neměl jsem zodpovědnost za konkrétní církev. Dříve, když někdo uvěřil skrze moji službu nebo webové stránky a bydlel v jiném městě, nasměroval jsem je na místní církev a měl jsem radost, že Boží království roste. Najednou jsem pocíťoval zodpovědnost za to, jak náš sbor prospívá, za lidi a za to, kolik nás je. Připadalo mi to skoro jako nějaká soutěž, kde šlo o to, která církev má nejvíc členů a která má ty nejlepší lidi. Z ostatních církví se teď stali soupeři, se kterými jsem musel soutěžit.

Pamatuji si jeden konkrétní den, když skrze webové stránky uvěřil člověk z jiné části Dánska. Snažil jsem se ho přesvědčit, aby se přestěhoval do našeho města, aby nás bylo víc. Měl jsem z toho hrozný pocit a pamatuji si, že jsem prosil Boha, aby mi pomohl, protože jsem nevěděl, co se se mnou děje. Také mě hnala nezdravá touha, aby členové mého sboru uspěli. Začal jsem se snažit jimi manipulovat, i když jsem je opravdu miloval a chtěl jsem pro ně to nejlepší.

Naštěstí jsem byl od toho všeho později osvobozen. Dovedu si představit, že vám to může znít příliš přitažené za vlasy, pokud nevíte, jaké to je, být pastorem v prostředí církevní kultury, kterou jsme si vytvořili. Proto tolik pastorů kvůli stresu odstoupí z funkce nebo vyhoří a proto má tolik členů církve pocit, že jsou opuštění, uvěznění a manipulovaní, když se chtějí posunout někam dál. Tím, že jsem to všechno sám zažil, jsem začal celou věc chápat novým způsobem. Naštěstí ne všichni pastoři takto přemýšlí, ale je pravdou, že se tělo Kristovo rozdělilo na malé „firmy“, které často nedokážou spolupracovat. Především když jsou ze stejného města a soupeří o stejné potenciální „zákazníky“.

Lene následně ze stresu a obav onemocněla. Kromě jiného to způsobily všechny ty věci, kterými jsme procházeli – protivenství, stěhování, ztráta přátel atd. Současně jsme čelili finančním problémům. Přišli jsme o spoustu peněz a navíc jsem ztratil

práci, protože jsem s kolegy mluvil o Ježíši. Dostali jsme se do složité situace; chyběl nám pravidelný příjem a měli jsme velký starý dům, který nutně potřeboval renovaci.

Po všem, co se stalo, jsem měl pocit, že se mi už opravdu nechce žít. Protivenství, kterým jsme v posledních letech čelili, a naše současná situace na nás v mnoha ohledech tlačily. Měl jsem toho všeho dost a nevěděl jsem, co mám dělat. Skončili jsme na skutečné poušti a nevypadalo to, že by měla v dohledné době skončit. Intenzivně jsme hledali Boha a jistou dobu jsem se modlil 8 až 10 hodin denně, protože mi nic jiného nezbývalo. Věci se pomalu začínaly měnit a jednou v noci mi Bůh dal sen, který mě velice zasáhl. V tom snu jsem se viděl se dvěma muži, kteří kouřili. Jeden z nich ke mně natáhl ruku s cigaretou a řekl mi, že ji mám vykouřit. Odmítl jsem, ale on na tom trval a říkal, že ji musím vykouřit, jinak si lidé všimnou, že on kouří. Vzal jsem si tedy cigaretu a začal kouřit. Pak jsem se probudil.

Věděl jsem, že je to sen od Boha a okamžitě jsem pochopil jeho smysl. Ti další dva lidé představovali církev, které jsme pomáhali založit. Já jsem představoval církev, kterou jsem nyní vedl. Cigareta a kouř představovaly celý ten systém, který kontaminuje tělo a zabíjí všechno živé. Bůh nechtěl, abychom se na tom podíleli, ale kvůli tlaku a strachu z toho, co si lidé pomyslí, jsem tu cigaretu vykouřil. Když jsem si to uvědomil, cítil jsem se hrozně. Bylo mi ze mě samotného nanic, přesně jsem věděl, kde jsem „kouřil“. Šlo o to, že jsem poslal tiskovou zprávu do křesťanského časopisu a vytvořil webové stránky sboru. Cítil jsem se pod obrovským tlakem, protože si ostatní mysleli, že jsem vzpurný a nepovažovali nás za „skutečnou“ církev. Proto jsem to udělal, ačkoli Bůh chtěl jediné – abych mu důvěřoval. A tak jsem se najednou opět stal součástí církevního systému.

Téhož dne nečekaně zavolal můj přítel Steve Hill, že nás přijede navštívit. Objevil se v pravou chvíli. Když přijel, mluvili jsme o tom snu a on jasně viděl, jak začínáme napodobovat systém, který jsme opustili. Když nás Steve poprvé navštívil, pochodoval jsem po našem obýváku a pral se s nesprávným chápáním církve. I když jsem dokázal sledovat jeho myšlenkové pochody a v Bibli jsem viděl, že to, co říká, je správné, ten druhý pohled na církev byl ve mně pořád ještě hluboce zakořeněný. I tentokrát jsem pochodoval po obýváku a říkal jsem si: „Torbene, kdy se to naučíš? Kdy se to naučíš?“ Vymanit se ze systému a důvěřovat jenom Bohu je opravdu velmi těžké.

Potom jsem svolal lidi z církve, řekl jsem jim o svém snu a poprosil jsem je o odpuštění. Církev jsem „zavřel“ a zrušil jsem webové stránky. Ale lidé zůstali po celou dobu, dál jsme se setkávali, takže jediné, co jsme zrušili, byl systém. Pro mě však bylo důležité celou věc uzavřít a začít znovu. Následně se toho mnoho stalo. Přišel nový vítr a „ujal se vedení“ církve a i v okolí jsme viděli vznikat množství nových sborů. Bůh nás konečně vyvedl z pouště a zavolal nás zpět do našeho starého

města, kde už zase žijeme.

Těch pět let na poušti bylo velmi těžkých, ale nezbytných. Byly nutné, abychom ze sebe dostali církevní systém a abychom se naučili spoléhat jenom na Boha. Teď se konečně cítím svobodný od systému a lidských očekávání.

Nedávné období pro nás bylo velmi silné. Viděli jsme Boha jednat daleko mocněji než kdy dřív a životy mnoha lidí se proměnily. Víme, že je to něco, co chce dnes Bůh dělat po celém světě. Uvidíme lidi opouštět církevní systém a přicházet na úrodné zelené pastviny. Uvidíme, jak Ježíš buduje svou církev – církev, která nebude založená na členství, ovládání a vnější struktuře, ale církev vedená jeho Duchem, budovaná z živých kamenů, kterými jsou jeho učedníci. Když se lidé odstěhují a v sousedství si založí vlastní rodinné společenství, tato církev s nimi nezačne válčit, ale je z nich šťastná. Kterí rodiče by měli radost, že jejich čtyřicetileté dítě stále bydlí doma? Kdo by chtěl bydlet celý život s mámou a tátou? Totéž platí pro biblickou církev, která má fungovat jako rodina.

Jsem přesvědčený, že nás tím vším Bůh provedl, abychom se mu naučili důvěřovat a osvobodili se od systému. I když to bylo velmi těžké, k nikomu nechováme zášť. Ano, bratři „nás hodili do studny“ podobně jako v příběhu Josefa, ale Bůh byl s námi a přivedl nás sem, abychom mohli osvobodit jeho lid. Byl s námi v každé situaci a použil si je pro svůj záměr. Můžu odpustit komukoliv, protože vím, že si Bůh ke svým záměrům může použít, koho sám chce. Někdy tomu nerozumíme, ale později vidíme Boží přítomnost ve všem, co se stalo. Proto bych vás chtěl povzbudit, abyste šli cestou, kterou jít máte, i když to může být těžké. Na druhé straně hory totiž čeká svoboda a vítězství. Dnes už do církve jen nechodíme, my církví jsme. Od chvíle, kdy jsem před šestnácti lety uvěřil, slýchám, že se tělo Kristovo neskládá z budov, ale z jednotlivých křesťanů, ale teprve teď vím, co to opravdu znamená. Vidíme, že Bůh opravdu buduje svou církev. Církev, která není budována z kamenů, programů, financí, strachu a ovládání. Doufám, že vás naše cesta povzbudí a pomůže vám pochopit mnoho věcí, které se v dnešní době v církvi dějí. Jsem si jistý, že z toho, co jsem tu popisoval, bude mnohým lidem mnohé povědomé.

KAPITOLA 8

Finance

Když se dnes podívám na církve, vidím, že nejcitlivějším bodem jsou církevní budovy. Mít církevní budovu nemusí být nutně špatně, ale často to s sebou nese mnoho dalších věcí, které mohou v konečném důsledku sabotovat Boží záměr s danou církví.

Pojďme se podívat na finance. Budovy, židle, koberce, vytápění a další nezbytnosti stojí spoustu peněz. Právě proto se členové sboru brzy stanou nezbytností. A s počtem lidí narůstají i náklady. To ovšem neznamená, že má sbor s velkou členskou základnou velké přebytky v rozpočtu. Navíc pastor, který za sbor nese zodpovědnost, dostává plat. To znamená, že členové sboru jsou tedy nepostradatelní nejen pro chod sboru, ale také na zajištění osobního příjmu pastora.

Představte si osmdesátčlenný sbor s ročním obratem přibližně 300 tisíc dolarů. Z toho jde asi 60 tisíc na plat pastora a 10 až 15% na misii, což podle průzkumu odpovídá normě, která v současné době panuje v církvích. To znamená, že zbytek, což je přibližně 200 tisíc dolarů, se využívá na chod sboru. Největší položku tvoří většinou splácení hypotéky na církevní budově, nábytek a údržba. Protože tyto náklady často narůstají zároveň s narůstajícím počtem členů, nebude pravděpodobně snadné tuto situaci změnit. Zkusme si představit, že manželé ze sboru přijmou povolání jít dál; nebo „hůř“, cítí povolání založit u sebe doma nové společenství. To znamená, že z původního sboru odejdou dva lidé, kteří dávají desátky. Řekněme, že tito dva lidé dosud přispívali na desátkách asi 10 tisíc dolarů ročně – a najednou tento příjem zmizí. Představte si, jak těchto chybějících 10 tisíc dolarů zasáhne rozpočet daného sboru. Především pokud ho mají hodně napjatý. Teď si představte, že další dva páry prožijí povolání do misie. Pravda je, že mnoho sborů dnes funguje, jako by to byly firmy. Členové sboru se stávají platícími zákazníky, kteří jsou nezbytní pro udržení chodu sboru.

Představte si zralé manžele, kteří žijí s Bohem už mnoho let, přijdou za pastorem a řeknou: „Upřímně jsme hledali Boha a věříme, že je čas, abychom šli dál. Rádi bychom od vás dostali požehnání.“ Myslíte si, že jim pastor požehná? Mám pocit, že kdyby v tom nefigurovaly peníze a pastor by neměl co ztratit, s velkou radostí by jim požehnal. Každý rodič by si měl přát, aby jeho dítě jednou opustilo domov a založilo si vlastní rodinu. Být připravený jít dál a postavit se na vlastní nohy je přece dobrá věc. I Ježíš žil se svými učedníky jen krátký čas, než je vyslal do světa. Úkolem vedoucího je, aby naučil lidi spoléhat se na Boha a ne na sebe, a položit v jejich životě základy, na kterých budou později sami stavět. Když budeme mluvit o tom, co

je a co není přirozené, určitě se shodneme na tom, že situace čtyřicátáctníka, který stále ještě bydlí s rodiči, je velmi nepřirozená. Stejně pravidlo lze však aplikovat i na Boží království a přesně tak Ježíš a první křesťané vyučovali lidi.

Je pravda, že na místech, kde panuje napjatá finanční situace, se často objevují tendence lidí ovládat a udržet je ve sboru. Někteří pastoři by proto odpověděli: „Ne, myslím si, že nejste připraveni a měli byste poslechnout svého vedoucího.“ Bohužel tu nemluvíme o výjimečných případech. Mnohokrát jsem takové situace zažil a myslím, že za jejich vznikem stojí vlastní koncepce desátků. Pastoři, kteří vedou sbor, závislí na penězích členů, se bohužel často nechávají ovládat financemi a ne tím, co říká Boží slovo. Místo aby lidi uvolňovali do služby, je raději využívají k naplnění vlastní vize.

Mým cílem není kritizovat pastory, vidím je spíše jako oběti systému. Je mi jich líto a chtěl bych je toho ušetřit. Příčinou problému nejsou oni, ani jiní lidé! Může za něj celý tento systém, který jsme vybudovali.

Potřeba financí zasahuje i do situací, kdy se musí církve vypořádat s hříchem. Bible říká, že řešení takového problému zahrnuje nejen napomenutí, ale v krajním případě také vyloučení hříšníka z církve. Jenže i v tomto případě jsou finance součástí problému současného církevního systému. Když je hříšník „vyloučen“ z církve, neloučíme se „jen“ s člověkem, který si vybral život v hříchu a vzbouřil se proti Bohu, ale také s balíkem peněz. Když přijde na kázání o hříchu a jak bychom se k němu měli stavět, v mnoha církvích to bohužel vede ke kompromisům s Božím slovem. Před pár měsíci jsem mluvil s jedním pastorem. Měl ve sboru několik lidí, ze kterých měl špatný pocit a kteří v církvi působili velké škody. Zeptal jsem se ho, proč je nevyloučí a on na to odpověděl: „Potřebujeme jejich peníze.“ Peníze jsou důvodem, proč lidé dělají to, co by neměli, a nedělají, co by měli. Pro pastory často znamenají příčinu velkého stresu.

Kdysi jsem slyšel tento citát: „Křesťanství začalo v Izraeli jako společenství; přesunulo se do Řecka a stalo se filosofií; přesunulo se do Itálie a stalo se institucí; přesunulo se do Evropy a stalo se kulturou; přesunulo se do Ameriky a stalo se podnikem.“

Bohužel už neplatí, že by to tak bylo jen v Americe. To stejné lze do značné míry říci také o Dánsku a zbytku Evropy.

Podnikání, to je totéž jako obchodování. Církve je tělo Kristovo. Pokud se tělo Kristovo promění v podnik, nejedná se pak o prostituci? Proto v prvním společenství nenajdeme žádné církevní budovy, ani placené pastory. Tehdy všechno dělali úplně jinak než dnes, a to včetně financí.

Když se podíváme na dánskou luteránskou církev, zjistíme, že je tam situace ještě horší. Tato státní neboli „lidová“ církev spravuje asi 2300 sborů a zaměstnává kolem 2400 pastorů. Církevní daň nestačí na pokrytí systému, a tak stát dotuje její fungování

180 milionů dolarů ročně. Roční obrat církve tak tvoří 1,2 miliardy dolarů. To znamená, že má stát na církev vliv. Už to není Boží církev, ale státní, a přesně tak se jí i říká. Navíc stále častěji vidíme, že si církev osvojila upřednostňování státu a lidí před autoritou Bible.

Můj soukromý názor je, že bychom měli státní/luteránskou církev zrušit, protože kazí lidi a vytváří církevní kulturu, která je nebiblická. Když se zeptáte nevěřících, co se jim vybaví, když slyší slovo křesťanství, jejich odpověď se většinou týká luteránské církve, jejích budov a doktrín. Když se podíváte na mapu světa, zjistíte, že je luteránská církev celkem malá. Na světě máme – pokud do tohoto čísla zahrneme i katolickou církev – asi 2 miliardy křesťanů. Luteránskou církev tvoří jenom něco přes 70 milionů členů, což je vcelku malé procento. K letničnímu a charizmatickému hnutí se hlásí přibližně 800 milionů lidí. Celkem vzato je to asi 10x více, než má luteránská církev. Nicméně je to právě luteránská církev, která v Dánsku všechno zastihuje a ovlivňuje obraz křesťanství, jaký si udělá většina Dánů. Státní církevní kultura je v nás všech tak hluboce zakořeněná, že ovlivňuje i svobodné sbory. Jak uvidíte v další části knihy, je velký rozdíl mezi tím, jak funguje státní církev a jak fungovalo křesťanství před dvěma tisíci let. Zrušte celý systém a vložte peníze do něčeho jiného!

KAPITOLA 9

Desátky

Pojďme se podívat na myšlenku církve vedené jako podnik. Většina svobodných sborů dnes následuje princip desátků. Pro vás, kdo nevíte, o co jde, to znamená, že by věřící měli dávat 10% svých příjmů sboru, který navštěvují.

Státní církev v Dánsku nezná princip desátků a je placená z církevní daně. Pokud byste přestali započítávat křty novorozenců, museli byste také škrtnout většinu členů, což by zlikvidovalo celé její hospodaření. V takovém případě by státní církev brzy vymřela. Státní církev je téměř úplně ovládaná penězi. Křty novorozenců jsou nedílnou součástí církve, protože přinášejí peníze. Kolem křtu novorozenců se dělá hodně povyku, přestože nemají žádný biblický základ. Myšlenka „novorozeneckých křtů“, jak je nazývám, pochází ze 4. století. Průzkum historie těchto křtů ukazuje, že téměř odjakživa souvisely s členstvím v církvi, a měly tedy také ekonomickou stránku.

Podívejme se znovu na nezávislé církve. Co by se stalo, kdybychom z nezávislých církví odstranili princip desátků? Znamenalo by to, že by většina těchto církví musela skončit, protože jsou na tomto principu založeny.

Možná si teď říkáte, že je princip desátků přece biblický. Pravdou ale je, že desátky, jak se o nich vyučuje dnes, nejsou principem novozákonním, a tak mnozí budují církve na nesprávných základech.

Mnozí křesťané z nezávislých církví slyšeli tato slova z knihy Malachiáš:

Což smí člověk okrádat Boha? Ale vy mě okrádáte! Ptáte se: Jak tě okrádáme? Na desátcích a darech pozdvihování. Kletbou jste prokletí, protože mě okrádáte, celý národ. Přineste celý desátek do skladu, ať je potrava v mém domě. Vyzkoušejte mě takto, praví Hospodin zástupů, zdali vám neotevřu nebeské průduchy a nevyleji na vás požehnání, dokud nebude dostatek.“ (Malachiáš 3,8–10)

Pastor řekne: „Pokud nedáváte desátky, okrádáte Boha. Patří to církvi. Desátky patří Bohu a měly by být odváděny do pokladnice, kterou je církev, do níž patříte.“ V některých sborech je tento oddíl stejně známý, jako Jan 3,16. Pravdou je, že mnozí pastoři, kteří používají tuto argumentaci, sami okrádají Boha. Zaprvé zneužívají Bibli a také utrácení peníze za něco jiného, než řekl Bůh.

Víte, na co se odvolává text z Malachiáše, když zmiňuje desátky a dary pozdvihování? Víte, k čemu ty dary opravdu byly? Víte, že existuje několik typů desátků? Samozřejmě že ne. Většina lidí o tom nepřemýšlí, protože jediné, co o

desátcích slyšeli, je, že to znamená dávat 10% příjmů církvi. Troufám si říct, že většina křesťanů, kteří dávají 10% příjmů církvi, neví, na co se Malachiáš odvolává.

Věděli jste, že když jste měli dát desátek, někdy jste museli odevzdat ještě pětinu navíc?

Pokud by někdo chtěl vykoupit něco ze svého desátku, přidá k tomu pětinu. Celý desátek ze skotu a bravu, všechno, co prochází pod pastýřskou holí, každý desátý bude svatou věcí pro Hospodina. (Leviticus 27,31–32)

Věděli jste, že vy sami byste někdy měli jíst ze svého vlastního desátku?

Jistě dávej desátek ze vsí úrody svého semena, to, co přináší pole, rok co rok. Na místě, které on vyvolí, aby tam přebývalo jeho jméno, jez před Hospodinem, svým Bohem, desátek ze svého obilí, z nového vína a oleje a z prvorozených svého skotu a bravu, aby ses naučil bát Hospodina, svého Boha, po všechny dny. (Deuteronomium 14,22–23)

Věděli jste, že v Izraeli se odváděly desátky z úrody, nikoliv z peněz?

Na místě, které on vyvolí, aby tam přebývalo jeho jméno, jez před Hospodinem, svým Bohem, desátek ze svého obilí, z nového vína a oleje a z prvorozených svého skotu a bravu, aby ses naučil bát Hospodina, svého Boha, po všechny dny. Když by cesta byla pro tebe dlouhá, takže bys nebyl schopen to donést, protože místo, které Hospodin, tvůj Bůh, vyvolí, aby si tam učinil jméno, je od tebe daleko a protože ti Hospodin, tvůj Bůh, požehnal, proměň to ve stříbro, vezmi zabalené stříbro s sebou, jdi na místo, které Hospodin, tvůj Bůh, vyvolí, dej stříbro za všechno, po čem tvá duše touží, za skot a brav, víno a pivo, za cokoli, co si přeje tvá duše. Tam jez před Hospodinem, svým Bohem, a raduj se ty i tvá rodina. Lévijsce, který je ve tvých branách, nezanedbávej, protože s tebou nemá podíl ani dědictví. (Deuteronomium 14,23–27)

Správně. I tady se říká, že byste to měli sníst vy sami. Věděli jste, že každý třetí rok jste si měli nechat desátek doma? Dával se sirotkům a vdovám.

Vždy po třetím roce přines celý desátek ze své úrody toho roku a zanech je ve svých branách. Ať přijde Lévijsce, protože s tebou nemá podíl a dědictví, i příchozí, sirotek a vdova, kteří jsou ve tvých branách, a nechť jedí a nasytí se, aby ti Hospodin, tvůj Bůh, požehnal v každém díle tvých rukou, které konáš. (Deuteronomium 14,28–29)

Jak vidíte, něco jsme si z Bible vybrali, aniž bychom věděli, co to opravdu znamená, a postavili jsme na tom celý církevní systém. Mohli bychom najít i další příklady z Písma, které naznačují, že princip, který vyučuje církev o desátcích, je jenom jedním z

typu desátků, jež popisuje Bible. Faktem je, že existuje mnoho druhů desátků. Existoval například desátek dávaný Lévičům, protože nedostávali jako dědictví žádnou půdu, a oni měli na oplátku dávat desátek Áronovi a ostatním kněžím (Numeri 18).

Existoval také slavnostní desátek, který se měl přepravit do Jeruzaléma a použit k uspořádání oslav. Jak jsme před chvílí četli, byl tu desátek na chudé, který se měl dávat každý třetí rok.

Za povšimnutí stojí také fakt, že Abraham nedával desátky ze svých peněz, ale z válečné kořisti, a podle toho, co čteme, k tomu došlo v jeho životě jen jednou. Všechny tyto příklady ukazují, že otázka desátků není tak jednoduchá, jak by se mohlo zdát. Jedna věc je však zřejmá a to je fakt, že onou „pokladnicí“ nemusí nutně být místní církvev.

Už dříve jsem prohlásil, že sami pastoři jsou někdy těmi, kdo kradou z desátků. Důvodem je skutečnost, že desátky nebyly určeny na financování církevní budovy a podobných věcí. Hlavním účelem jejich vybírání byla podpora těch, kdo pracovali v chrámu, protože nevladnili žádnou vlastní půdu, a také vdov a chudých, aby měli co jíst a byli zaopatřeni.

V dnešní době jdou výtěžky z desátků na velké budovy a plat pastora, jenž vykonává spoustu práce, kterou by měli lidé dělat sami. Dnes jsme všichni Božími kněžími. Služba starozákonních Lévičů skončila, a proto bychom se ji neměli snažit zachovat. Někdy úplně zapomínáme na vdovy a na chudé mezi námi. Co kdybychom dávali desátky jim a chovali se trochu víc biblicky?

První církvev neutrácela peníze za budovu ani za plat pastora. Finance se používaly na pokrývání potřeb společenství a pro ty, kdo cestovali a měli za úkol šíření evangelia a vystrojování svatých. Bible po nás v žádném případě nevyžaduje, abychom dávali 10% svého příjmu místní církvi nebo sboru, kde jste členy.

Dobře, ale neříkal snad Ježíš, že máme dávat 10% ze svého příjmu?

„Ale běda vám farizeům, protože odevzdáváte desátky z máty, routy a ze všech zahradních bylin, ale nedbáte na právo a lásku Boží. Toto jste měli činit a ono neopomíjet.“ (Lukáš 11,42)

Ne, Ježíš neříkal, že máme dávat desátky. Říkal, že farizeové by měli dávat desátky. To proto, že to byli Izraelci a desátky a odměny byly součástí daňového systému, který v té době Bůh ustanovil. Měli dávat desátek z úrody a z dobytka. Podle toho, co píše Malachiáš, okrádali Boha, protože neplatili daň, která byla určena na podporu Izraele.

Pravdou je, že jen pár lidí ví, o čem jsou vlastně desátky. Takže když dnes někdo řekne, že byste měli dávat 10% příjmů církvi, která je pokladnicí – tak ten člověk buď neví, co je napsáno v Bibli, anebo toho vědomě zneužívá, aby si tak financoval vlastní

činmost.

Neříkám, že je špatně dávat 10% ze svého příjmu. Vlastně tím chci říct, že 10% je dobrý začátek. V souvislosti s Novým zákonem to chápu tak, že Bohu patří všechny naše peníze, ne jenom 10%. Dávání desátků může být moc dobrá věc, a pokud budeme dávat, měli bychom to dělat s radostí v srdci. Ale dávání desátků může některé lidi zdržovat v jejich bezpečné zóně. Snadno si mohou začít myslet, že pokud dali svých 10%, všechno ostatní je jejich. Ale omyl, příteli, všechno, co máš, patří Bohu, a jednou budeš skládat účet z toho, jak jsi to použil (Matouš 25). Bible nám toho o dávání říká hodně. Takže jestli v tom všem máte zmatek, podívejte se sami do Písma a ptejte se Boha, co máte se svými penězi dělat.

Proč jsem se pustil do tak ožehavého tématu? Víím moc dobře, že je to jako roznětka připravená na odpal, která může způsobit velké problémy. Důvodem, proč o tom píšu, je snaha poukázat, že mnoho církví staví na falešných základech. Jsou to základy podepírající systém, který prostě nefunguje, jak by měl. Tento systém lidi vězní a brání jim v poslušnosti Bohu. Systém, který přetěžuje pastory, a brání nám v šíření evangelia a přípravě učedníků. Mnozí z těch, kdo chodí do církve, by chtěli finančně podporovat jiné věci, ale jednoduše to neudělají, protože se to naučili takhle. Místo aby dávali chudým, vdovám a podporovali šíření evangelia, což nám říká Bible, dávají své peníze na budovy, židle, aparaturu a další věci, a to většinou ze strachu. Vzpomeňte si na ty statisíce dolarů, které by se daly použít úplně jinak – na šíření evangelia ve světě.

Peníze by se začaly používat na to, co skutečně chce Bůh. Představte si společenství, kde se manželský pár rozhodne, že tento měsíc dají své desátky nebo podobnou sumu svobodné mamince se třemi dětmi, která chodí do sboru. Páni, šířilo by se to jako požár, jen co by se o tom lidé doslechli. „V jejich společenství si lidé opravdu pomáhají!“ Představte si všechny ty mladé lidi, kteří by mohli být vysláni, aby šířili evangelium.

Učení, které říká, že by 10% z vašeho příjmu mělo jít do církve, určitě udrží církve v chodu, ale odvádí nás od toho, co Bůh plánoval a co čteme v Novém zákoně.

Všichni věřící byli pospolu a měli všechno společné. Prodávali svá zboží a majetky a dělili je mezi všechny, jak kdo potřeboval. (Skutky 2,44–45)

Tak i Pán nařídil, aby ti, kteří evangelium zvěstují, z evangelia žili. (1. Korintským 9,14)

Jak vidíte, hospodaření hraje v dnešních církvích velkou roli. Vězní lidi a vytváří pasivitu. Když platíte pastora, abyste mohli slyšet Boží slovo, což byste měli dělat sami, nevyhnutelně propadnete pasivitě. Pastor se velmi rychle stane profesionálním prostředníkem mezi Bohem a člověkem.

Pokud si teď říkáte: „Hurá, už nemusím dávat žádné peníze a všechny je můžu utratit!“ dáváte tím najevo, že Bůh vůbec není Pánem vašich financí. Pokud patříte Bohu, pak mu patří i vaše peníze. Toto vyučování by vás mělo vést k tomu, abyste hledali Boha a měli svobodu dávat ještě víc, avšak abyste dávali těm, ke kterým vás povede. Bůh to určitě požehná!

„Ale neměl bych poslouchat církev, do které patřím, a dávat desátky tam?“ Pokud jste členem sboru, kde se očekává, že budete dávat desátky, můžete v tom samozřejmě pokračovat, dokud se situace nezmění. Skutečnost, že některé církve podmiňují členství odevzdáváním 10% z příjmů, nechci komentovat. Není to biblické, ale není to ani hřích. Záleží na jednotlivých církvích, zda budou desátky vyžadovat, a ony budou jednou skládat účty před Bohem, jak peníze použily. Co však nemůžete, je vyučovat o desátkách, jako by to bylo biblické pravidlo, protože to není pravda. Měli byste dát lidem svobodu, zda chtějí nebo nechtějí být členy sboru. Pokud někteří přestanou dávat desátky, a proto přijdou o členství, neznamená to, že nejsou poslušní Bible. Bible neříká, že člověk musí dávat 10%.

Nevadí mi, že se některé církve rozhodly od svých členů vybírat 10% z příjmu. Problém nastává, když se člověk rozhodne desátky nedávat a církev to považuje za krádež nebo neposlušnost Bohu. Když hrozí prokletím každému, kdo nebude dávat či se rozhodne ukončit členství. V obou případech se jedná o krádež - okrádají lidi o peníze a o svobodu sloužit Bohu.

„Ale co všechna ta svědectví lidí, kteří byli požehnaní, když dávali desátky?“

Skutečně existuje spousta svědectví o lidech, kteří byli požehnaní, protože dávali 10% ze svého příjmu. Ale myslím si, že byli požehnaní proto, že dávali, ne proto, že dávali přesně 10% konkrétní církvi. Když budete dávat ve víře, Bůh vám požehná. To se říká v jeho Slovu. Pokud tedy prožijete, že máte dávat 10% a budete poslušní, Bůh požehná vaši poslušnost. Když řekne 15% nebo nějakou konkrétní částku a vy ji dáte, je to stejné. Když vám Bůh řekne, že máte dát peníze misionářům nebo někomu ve společenství, tak to určitě požehná. Bůh miluje radostného dárce a žehná těm, kdo dávají ve víře.

Mám svědectví od mnoha lidí, kteří přestali dávat 10% do církve a místo toho věnovali různé částky na různé jiné věci. Najednou zažili požehnaní. Není to těch 10%, na čem záleží, ale poslušnost, tak jak to říká Bůh. A ano, 10% do společenství k tomu může patřit.

KAPITOLA 10

Nástroj k misii

Ještě než budeme pokračovat, abychom se podívali, jak církev fungovala na počátku, musíme něco pochopit. Proto vám položím otázku: Vnímáte církev jako místo, kde se křesťané setkávají, aby byli zbudováni, nebo je to místo, kam by měli přijít nevěřící, aby slyšeli evangelium?

Vaše odpověď na tuto otázku je životně důležitá. Pokud je smyslem církve zbudovat křesťany, pak pro to udělá všechno, co jde. Nicméně pokud je smyslem církve, aby byla místem, kde se z nevěřících mohou stát křesťané, bude se soustředit na něco úplně jiného. Jejím cílem se stane snaha najít nejlepší způsob, jak dostat nevěřící do církve a jak je tam udržet. Proto je velmi důležité mít jasnou představu o tom, co je smyslem církve.

Představa církve jako místa, kam mohou nevěřící přijít, aby slyšeli evangelium, je poměrně nová. Nemuseli bychom jít zpět o více než několik desetiletí a uviděli bychom úplně jiné poslání. V té době se lidé v církvi scházeli, aby byli zbudováni a vyučováni.

Když dnes mluví pastoři a vedoucí o církvi, tématem bývají metody, jak dostat nevěřící k nim do sboru. Místo toho by se měli ptát Boha na nejlepší způsob, jak vystrojit křesťany, kteří už do jejich sboru chodí. Takové pojetí smyslu církve by bylo zcela jiné a daleko bibličtější.

První společenství tvořili křesťané, kteří se prostě setkávali. Když byli spolu, měli jednotu v Duchu a v pravdě. Byli jedno a všichni se znovuzrodili do stejné rodiny. Všichni měli stejnou touhu, Ježíše Krista. Z tohoto důvodu a jen z tohoto důvodu mohli své životy ve společenství sdílet a společně růst v Pánu. Kdykoli se sešli, sdíleli Večeři Páně, kterou netvořil jen kousíček chleba a troška vína. Byla to součást společného jídla. Bez ohledu na to, zda se účastníte Večeře Páně takové, jak o tom čteme v Bibli, nebo takového druhu, jak to dnes dělá většina křesťanů, pořád má velkou moc. Není to něco, co by se mohlo brát na lehkou váhu.

V souvislosti s Večeří Páně se často předčítá tento oddíl Písma:

Já jsem přijal od Pána, co jsem vám také předal, že Pán Ježíš v tu noc, kdy byl zrazován, vzal chléb, vzdal díky, rozlomil jej a řekl: „Vezměte, jezte. Toto je mé tělo, které se za vás láme. Toto číňte na mou památku.“ Stejně vzal po večeři i kalich a řekl: „Tento kalich je nová smlouva v mé krvi; toto číňte, kdykoliv byste pili, na mou památku.“ Neboť kdykoliv byste jedli tento chléb a

pili tento kalich, zvěstujete smrt Páně, dokud on nepřijde. (1. Korintským 11,23–26)

Pokud bychom však zůstali jen u toho, jak to dnes dělají mnozí, může to být katastrofa. Musíme si přečíst i další verše:

Kdo by tedy jedl ten chléb nebo pil kalich Páně nehodně, bude vinen proti tělu a krvi Páně. Ať člověk zkoumá sám sebe, a takto ať z toho chleba jí a z toho kalicha pije. Neboť kdo jí a pije nehodně, jí a pije sobě odsouzení, neboť nerozsuzuje tělo Páně. Proto jsou mezi vámi mnozí slabí a neduživí a mnozí usínají. Kdybychom rozsuzovali sami sebe, nebyli bychom souzeni. Když jsme však souzeni od Pána, jsme vychováváni, abychom nebyli odsouzeni spolu se světem. (1. Korintským 11,27–32)

Večeře Páně je mnohem více než „jen“ jídlo nebo kousek chleba a troška šťávy. Toto jídlo má zásadní duchovní dopad, který může být i negativní, pokud se s ním zachází nesprávně. Proto je důležité, abychom nenechávali jít k Večeři Páně jen tak někoho, jak tomu v dnešní době často bývá. Čteme zde, že člověk může sám sobě jíst a pít odsouzení. Církev by měla být místem pro ty, kteří přijímají Ježíše jako svého Pána a žijí s ním.

Nedávno jsem četl o pastorovi, který řekl, že už nemá problém s tím, aby se nevěřící účastnili Večeře Páně. Jako důvod uvedl, že četl, jak se i Jidáš účastnil Večeře Páně a přitom neměl ten správný vztah s Bohem. Tímto vysvětlením obhajoval skutečnost, že se v jeho sboru účastnili Večeře Páně i lidé, kteří nebyli znovuzrození. Ale Jidáš je v tomto případě velmi špatným příkladem, protože čteme, že se ho zmocnil Satan. Pak zradil Ježíše a nakonec zemřel.

Večeře Páně byla vždy určena výhradně křesťanům a mělo by to platit i dnes. Nedostatečné pochopení skutečnosti, že církev a Večeře Páně jsou tu pro křesťany, může vést k velmi negativním následkům.

Populární myšlenka, že církev je místem, kam mohou nevěřící přijít a setkat se s Bohem, je velmi novým konceptem. Proč místo toho nepozvat lidi k sobě domů na večeři, nebo se s nimi nesejkat tam, kde jsou? Pak s nimi můžete sdílet evangelium a dokonce je i u vás doma ve vaně pokřtít! Tak by navázali přirozený vztah s těmi, kdo je vedli ke Kristu, místo nepřirozeného vztahu, který často mají s pastorem, jenž je ani pořádně nezná. Určitě je to ten nejlepší a nejbibličtější způsob. Poté můžete tohoto nového křesťana vzít s sebou do sboru, kam chodíte. A až tam pak přijdou, nebudou se divit, proč například lidé mluví v jazycích. Nebude jim to divné, protože už to sami dělají! Tímto způsobem se to vlastně dělá v mnoha zemích. Především v zemích, kde dochází k pronásledování křesťanů a kde roste církev daleko více než u nás na Západě.

Mnohé církve bohužel odstranili mluvení v jazycích a další kontroverzní věci, aby se přizpůsobily hledajícím nevěřícím. Je to nejen nebiblické, ale i nebezpečné.

Jedna žena se mě zeptala, jestli se v našem společenství modlíme v jazycích. Odpověděl jsem, že ano. A ona namítla, že to není biblické, protože Pavel říká:

Když by se tedy sešel celý sbor a všichni by mluvili jazyky, a vešli by prostí lidé nebo nevěřící, cožpak neřeknou, že blázníte? (1. Korintským 14,23)

Odpovídám takto: „Na našich setkáních žádné nezasvěcené a nevěřící lidi nemáme! Nicméně kdyby se stalo, že se k nám přidá nevěřící, přirozeně bychom na to brali ohled. Využili bychom příležitosti, abychom jej vyučovali o Duchu Svatém a mluvení v jazycích. A pak už by nebyli nezasvěcení! Místo toho by se pro ně stalo naše mluvení v jazycích znamením, o kterém se mohou dočíst na mnoha místech v Bibli.“

Chci tím říct, že bychom z církve neměli dělat nástroj pro evangelizaci, když má být ve skutečnosti centrem učednictví. Primárním cílem církve by se mělo stát dělat z lidí učedníky, tak jak to přikázal Ježíš. Fakt, že jsme tento záměr v mnoha ohledech změnili, abychom z církve udělali místo, kde můžeme oslovit nevěřící, vede k tomu, že se křesťané, kteří přicházejí do církve, nestávají učedníky. Nedostává se jim stravy, kterou potřebují, aby mohli růst a nést ovoce. Dalším důsledkem je, že v mnoha svobodných sborech už lidé v jazycích nemluví. Noví křesťané už nejsou křtěni v Duchu Svatém, ani nepřijímají dar mluvení v jazycích, protože nikde nevidí, že by se to praktikovalo. Možná se s mluvením v jazycích setkají později na domácí skupince, ale pravděpodobně to nebudou považovat za důležité, protože tento dar nepřijali hned na začátku. Dnes to vidíme v mnoha letničních sborech, a pokud půjdou touto cestou nadále, brzy na nich nebude nic „letničního“! Pokud chceme být efektivní, nemůžeme jednání Božího Ducha mezi námi uzavřít pod pokličku. Bez Božího Ducha nemůžeme dělat vůbec nic.

Když se sejdou křesťané, měli by se soustředit na následování Boha, aby byli naplněni a vystrojeni, a tak mohli každý den žít jako učedníci. Být učedníkem také znamená šířit evangelium, aby společenství mohlo růst. Tento aspekt se často přehlíží, když se církve začne zaměřovat na získávání nevěřících. Pokud začneme církve používat jako nástroj k evangelizaci, místo aby byla centrem učednictví, jak o tom mluví Bible, hrozí mnohá nebezpečí.

Myšlenka církve, která je primárně místem pro nevěřící, aby zde našli vztah s Ježíšem, se v Bibli nedá najít. Tento nový přístup k církvi připravil cestičku takzvané církvi „otevřené pro nevěřící“. Jak už samotný název naznačuje, jde o církve, která se soustředí na nově příchozí. Nejen že vystrojování a příprava křesťanů přestanou být klíčové, ale kvůli snahám vyjít vstříc hledajícím (nevěřícím) se změní i spousta dalších věcí – což je špatné i nebezpečné.

Rozumím tomu, proč si mnozí pastoři a vedoucí vybrali tuto cestu. Touží, aby lidé přicházeli ke Kristu, a nevidí žádný jiný způsob, jak toho dosáhnout. Zřídka vídají křesťany dělat to, o čem jsme tu mluvili, jako zvat lidi k sobě domů a přivádět je ke Kristu. Mnoho let se o tom v církvi diskutuje, ale prostě to neděláme. Proto pastor musí najít jiný způsob. Pro křesťany je daleko jednodušší pozvat nevěřící na koncert, který se koná v církvi, nebo na bohoslužbu pro hledající, než aby je pozvali k sobě domů a zvěstovali jim evangelium. I samotná myšlenka na něco takového v některých křesťanech vyvolává obrovský strach.

Nicméně ať se na to podíváte z jakéhokoli úhlu, nakonec je to vždy jen výmluva pro to, že neděláme, co bychom dělat měli, což vede k nedostatečnému růstu církve. Může za to skutečnost, že se církev proměnila z centra pro učednictví na nástroj k evangelizaci. A tak už křesťané nedostávají vyučování v učednictví a je pro ně těžké oslovit ostatní lidi evangeliem. Církev nebyla v této oblasti vyškolená a děsí ji samotná myšlenka, že by měla svět oslovit.

Církev ztratila zaměření na cíl, a my jsme kvůli tomu ztratili schopnost dělat z lidí učedníky. Když už církev neroste, pastoři jsou zoufalí. Ale místo aby se vrátili k modelu, o kterém čteme v Bibli, vydávají se vedoucí v církvi úplně jinou cestou. Vytvářejí sbory otevřené hledajícím a mění hodně věcí ve snaze dostat do církve nevěřící. Ale to problém neřeší, právě naopak!

S velkým zármutkem musím konstatovat, že většina svobodných sborů dnes jde tímto směrem. Soustředí se však na nesprávnou věc – a neustále dělají všechno proto, aby byli vůči hledajícím stále otevřenější. Tímto způsobem snad dostanou do církve více lidí, ale dlouhodobě neponesou dobré ovoce.

Pamatujte si, že pokud chceme zjistit, jestli je společenství zdravé, neměli bychom se dívat na počty lidí, kteří chodí do sboru, ale na to, zda se z nich stávají učedníci a následovníci Ježíše. K tomu však nemůže dojít v neděli ráno, když se sejdeme na hodinu a půl na bohoslužbě. Daleko lepší obrázek si uděláme, když se podíváme na to, co dělají členové společenství v pátek a v sobotu večer, a zda následují Ježíšova slova každý den. Smyslem církve je dělat z lidí učedníky, kteří ponosou dobré ovoce v každodenním životě, a tak pomůžou růst celému společenství.

Církev zaměřená na hledající

Nedávno jsem slyšel o církvi zaměřené na hledající, kde odstranili ze zdi kříž, protože provokoval některé příchozí. Myslím, že to vykresluje celkem jasný obraz toho, co stojí za tímto typem církvi. Odstranili jsme z evangelia to, co lidi uráží, s nadějí, že když pro ně uděláme evangelium přijatelnější, budou se s námi chtít setkávat. To ovšem znamená, že se křesťanům nebude dostávat potraviny, kterou potřebují k růstu.

Ale jestliže odstraníme kříž a věci, které hříšníky urážejí, co nám potom zůstane z evangelia?

Taková církev říká, že se poselství evangelia nemění, ale že se musí změnit „způsob prezentace“. Pravdou ale je, že poselství můžeme natolik zaobalit, že sůl pozbude svou slanost a z evangelia nezbude vůbec nic. Osobně si nemyslím, že bychom měli měnit způsob prezentace, ale že bychom se jí měli úplně vyhnout. Místo abychom sáhodlouze debatovali o tom, co a jak změnit, aby přišli nevěřící, měli bychom se zabývat vystrojováním křesťanů, aby šli a žili svůj křesťanský život každý den. Myslím, že by to vyřešilo problém jednou provždy! A k tomu všemu by mohlo dojít, pokud bychom začali žít v takovém společenství, jako první křesťané.

Evangelium Ježíše Krista není jen Boží mocí ke spasení, ale také kamenem úrazu. Ježíš to opakoval znovu a znovu.

Všem pak říkal: „Chce-li kdo jít za mnou, ať zapře sám sebe a každý den vezme svůj kříž a následuje mne. Neboť kdo by chtěl svou duši zachránit, zahubí ji; kdo by však svou duši zahubil kvůli mně, ten ji zachrání. Vždyť co člověku prospívá, když získal celý svět, ale sebe poškodil nebo zahubil?“ (Lukáš 9,23–25)

Říkat, že by měl člověk zapřít sám sebe, je v dnešní době nepopulární. Nebylo to populární, ani když to říkal Ježíš. Proto lidé často odcházeli zarmoucení nebo uražení. Ale Ježíš se neotočil a neběžel za nimi, aby udělal kompromis s pravdou, nebo aby své poselství prezentoval v jiném balení. Jedna z amerických největších a nejpopulárnějších církvi zaměřených na hledající udělala před časem mezi svými členy průzkum. Toto jsou výsledky:

47% členů nevěřilo, že jsou spaseni milostí.

57% členů nevěřilo v autoritu Bible.

56% členů nevěřilo, že je Ježíš jedinou cestou k Bohu.

Chceme, aby se to stalo i v našich církvích? Znovu a znovu se setkávám s „křesťany“, kteří nemají ani ponětí, o čem je vlastně evangelium. Do církve už chodí několik let, ale vůbec nežijí jako Ježíšovi učedníci.

V průzkumu se bohužel nezeptali, kolik členů sboru je skutečnými učedníky Ježíše a poslouchá ho každý den, ale o tom to ve skutečnosti je. Když se dívám na ta čísla, říkám si, že by jich bylo velmi málo. Tento průzkum nám dává celkem dobrý obrázek o tom, co se může stát, když změním smysl církve a uděláme z ní nástroj evangelizace místo centra učednictví.

Abychom udělali evangelium atraktivnější, odstraníme to, co může přinést spásu a opravdu lidí proměnit. Mnoho lidí se tak stane obětí falešných představ a budou ztraceni.

Před časem mě kontaktovala jedna paní z Kodaně. Poslouchala naše vyučování o křtu na stránkách „OplevJesus.dk“ a chtěla se nechat pokřtít. Mnoho let navštěvovala jeden sbor zaměřený na hledající, ale křest nikdy opravdu nepochopila, dokud neslyšela naše vyučování. Fakt, že tato žena nechápala význam křtu, mi opravdu dělá starosti, a to především proto, že podle Bible je křest vstupem do nového života v Kristu. V současné době ho nahradila modlitba spasení, pro kterou nemáme žádný jasný biblický základ. Kdokoli chtěl přijmout Ježíše za svého Pána, byl hned pokřtěn, i když se jednalo o 3000 lidí během jediného dne nebo to bylo uprostřed noci. Někteří možná namítnou: „Ale co zloděj na kříži? Ten nebyl pokřtěn.“

Je pravda, že nebyl pokřtěn, ale Ježíšův křest v té době ještě neexistoval. Když ten zloděj visel na kříži, stále platila Stará smlouva. Ježíš visel vedle onoho muže. Ježíšův křest symbolizuje Ježíšovu smrt a vzkříšení a k tomu mělo teprve dojít. Proto také v evangeliích nenajdeme nikoho, kdo by byl pokřtěn Ježíšovým křtem. Na druhou stranu nenajdeme ani nikoho, kdo by uvěřil po Ježíšově ukřižování a vzkříšení, a nebyl hned pokřtěn. Uvědomuji si, že křty lidí okamžitě po obrácení nejsou v dnešní době moc praktické. V mnoha církvích se pořádají i s různými doprovodnými programy, a tak se konají jen jednou za 3 až 6 měsíců. Své praktiky bychom měli ale budovat na Bibli a ne na tradicích. To znovu ukazuje, jak moc jsme se vzdálili od jednání prvotní církve, o které čteme v Bibli.

Když tato žena slyšela naše vyučování o křtu, chtěla se dovědět víc a přišla na jedno naše setkání. Po mém kázání seděla a plakala, říkala, že nikdy nic takového neslyšela, což je samo o sobě hrozné. Já jsem jen kázal evangelium. Vzal jsem ji za ruce a modlili jsme se. Boží Duch na nás mocně sestoupil a ona hned začala mluvit v jazycích. Oba jsme přitom plakali. Otevřela oči a tiše se mě zeptala: „Co to dělám?“ Vysvětlil jsem jí, že by v tom měla jednoduše pokračovat, protože mluví v jazycích a to je projev Ducha Svatého, který na ni sestoupil. Druhý den ráno přišla, aby se nechala pokřtít. Říkala, že když večer přijela domů, přišla za ní dcera. Před

několika lety si o okno pořezala ruku a pořád měla velké bolesti. Mnohokrát se za ni modlila, ale nikdy se nic nestalo. Když se vrátila domů, dcera za ní opět přišla s bolestmi. Matka na ni položila ruku a modlila se. Tentokrát to bylo, jako by se modlila srdcem a ne hlavou. A ta bolest okamžitě zmizela.

Později jsme tu ženu s Lene navštívili. Když jsem se potkal s její třináctiletou dcerou, zeptal jsem se jí, jestli byla pokřtěná Duchem Svatým. Odpověděla, že ne. Lidé z církví zaměřených na hledající, jako byl ten, kam obě chodily, o takových věcech moc nemluví. Byla samozřejmě ještě dost mladá, ale chtěla být pokřtěná Duchem Svatým. Pro Boha je 13 let dostatečný věk, a tak jsme s její matkou šli k ní do pokoje a modlili jsme se za ni. Duch Svatý sestoupil mocným způsobem a dívka začala mluvit v jazycích. Když se modlila, říkala, že nikdy nezažila nic tak fantastického. Ano, Bůh jedná stejně mocně v pokoji třináctileté dívky jako v církvi. Později matka pokřtila svou dceru ve vodě doma ve vaně. Od té doby přestaly navštěvovat původní sbor zaměřený na hledající a místo toho založily své vlastní společenství u nich doma, což je bezpochyby naplňuje mnohem víc.

Pravda je taková, že mnoho let navštěvovaly jednu z církví zaměřených na hledající, která se soustředila především na to, aby měla hodně členů. Počtem členů se ale nesmíme nechat oklamat.

Církev zaměřená na hledající jsou při získávání nových členů velmi schopné a někteří lidé se tam s Bohem samozřejmě setkají. Nechci to zpochybňovat, ale doufám, že mnozí z nich nakonec půjdou dál, aby se přiblížili Bohu. Ve většině těchto sborů totiž nedostanou duchovní potravu, kterou potřebují, aby mohli vyrůst. Koncepce církve zaměřené na hledající nevytváří příliš vhodné podmínky, aby se z lidí stávali učedníci.

Problém není nezbytně v tom, že se tak soustředí na lidi, kteří hledají. Věnovat pozornost hledajícím je samo o sobě správné. Osobně se snažím oslovit nevěřící jiným způsobem. Například používám jazyk, kterému nevěřící rozumí. Problém je v tom, že jsme si udělali z církve nástroj evangelizace, místo aby zde docházelo k učednictví a vzájemnému povzbuzování. Církve by měla být místem, kde křesťané dostanou vše potřebné, aby mohli směle vyjít na pole, která se bělají ke žni, a dělat, co se od nich vyžaduje.

Dnes však většina křesťanů nebývá vystrojena k tomu, aby vyšli a zvěstovali evangelium. Místo toho očekávají, že to všechno udělá pastor. Vzniká tak mnohem větší propast mezi „profesionály“, kteří aktivně slouží, a většinou lidí, kteří sedí v církvi a podporují je. V církvích zaměřených na hledající přichází svět do církve. Církve je ale povolána ke svatosti a oddělenosti pro Boha, aby vystrojovala lidi, kteří vyjdou ven a přinesou evangelium do světa.

Před několika lety pořádali na křesťanské letní konferenci pro mládež diskotéku s

tancem, světly a kouřovou show. Organizátoři této akce vysvětlovali, že začnou chválami, aby se lidé správně naladili. Po chválách následovala diskotéka, kde se hrála světská hudba a lidé mohli tančit a užívat si. Byl to další pokus vytvářet církve, kde se nevěřící cítí jako doma. Jak už jsme mnohokrát viděli, důsledkem takového jednání budou klopytající a vlažní mladí křesťané.

Hodně cestuji a v posledních letech si toto nebezpečí stále více uvědomuji. Potkávám se s křesťany z mnoha různých církví a to co vidím, mi dělá starosti. Obávám se, jak bude vypadat příští generace křesťanů, pokud v této cestě budeme pokračovat.

Bible říká o hříchu toto:

Utíkej před mladickými žádostmi, usiluj o spravedlnost, víru, lásku, pokoj s těmi, kdo vzývají Pána z čistého srdce. (2. Timoteovi 2,22)

Od pokušení bychom měli utíkat, místo abychom si ho nechali servírovat na stříbrném podnose. Nevěřící neoslovíme tím, že se přizpůsobíme světu, ve kterém žijí. Zasáhnout je můžeme jediné tak, že se od světa oddělíme a nabídneme jim něco, co jim svět dát nemůže. Církev je shromážděním křesťanů, kde mohou být spolu a vzájemně se budovat, aby pak zase mohli jít do světa a zjevovat Kristův život. To je něco, co bychom neměli měnit.

Samozřejmě můžeme nevěřící pozvat na naše setkání, ale nejlépe to funguje v malých skupinách, kde hned vidíme, že přišel někdo nový a můžeme setkání přizpůsobit jeho potřebám. Nemusí to však nutně znamenat, že se naše pozornost přenese od vyučování a vystrojování učedníků k něčemu jinému. Opak je pravdou!

Obávám se, že mnozí uvidí tento problém, až už bude příliš pozdě. Tak moc jsme se zhlédli v megacírkvích z USA, že toto poselství nedokážeme přijmout a upřímně se podívat na ovoce, které nesou. Ale Ježíš říkal, že máme strom posuzovat podle kvality ovoce, které nese, nikoli podle kvantity.

Mějte se na pozoru před falešnými proroky, kteří k vám přicházejí v rouchu ovčím, ale uvnitř jsou draví vlci. Po jejich ovoci je poznáte. Což se sbírají z trní hrozny nebo z bodláčí fíky? Tak každý dobrý strom nese dobré ovoce, ale prohnílý strom nese špatné ovoce. Dobrý strom nemůže nést špatné ovoce ani prohnílý strom dobré ovoce. (Matouš 7,15–18)

Církev v USA a v Dánsku, které se zaměřují na hledající, mají velký úspěch, protože neprožíváme taková protivenství a pronásledování jako křesťané v jiných částech světa. Žel kvůli tomu nedokážeme vidět, jak se věci mají doopravdy. V Markově evangeliu ve 4. kapitole Ježíš používá velmi důležité podobenství o rozséváči:

A řekl jim: „Nerozumíte tomuto podobenství; jak budete chápat všechna ta podobenství?“ (Marek 4,13)

Podobenství o rozsévači je klíčové pro pochopení ostatních podobenství. Mám na mysli především podobenství o deseti družičkách, o hřivnách a o posledním soudu ve 25. kapitole Matoušova evangelia. Všechna se týkají Božího soudu. Popisují, jak zastihl lidi nepřipravené, protože žili v přesvědčení, že je Ježíš jejich Pánem.

V podobenství o posledním soudu čteme, že Ježíš oddělí ovce od kozlů, a ne ovce od vlků, jak by se dalo předpokládat (Matouš 10,16). Poslední soud se týká lidí v církvi, kteří „vyznávají“ Ježíše jako svého Pána.

Podobenství o rozsévači popisuje různé typy půdy, do které zapadnou semínka. Stojí tam následující:

A jiné padlo na skalnaté místo, kde nemělo mnoho země, a hned vzešlo, protože nemělo hlubokou zem. Když vyšlo slunce, spálilo je; a protože nemělo kořen, uschlo. (Marek 4,5–6)

Vidíme, že když je semínko zaseto, něco vyrostе. Na začátku všechno vypadá hodně dobře a není vidět, že by bylo něco v nepořádku. Někdo slyší Slovo, přijde do církve a je „křesťanem“, který „žije“ s Bohem. Vypadá to, že rostlinka pěkně roste, ale něco je špatně, ale pozná se to, až když vyjde slunce. Později Ježíš vysvětluje, co představuje slunce.

A podobně tito jsou ,na skalnatá místa‘ zaséváni: Ti, když uslyší Slovo, hned je s radostí přijímají. A nemají v sobě kořen, ale jsou nestálí. Když nastane soužení nebo pronásledování pro Slovo, ihned odpadají. (Marek 4,16–17)

Slunce představuje soužení a pronásledování, která zjevují stav srdce. V Dánsku a v USA to může znamenat velký problém, protože nezažíváme stejné soužení a pronásledování jako křesťané v jiných zemích. Můžeme si myslet, že rosteme, jak máme, ale růst, který vidíme, nemusí vydržet, protože v nás Boží slovo nezakořenilo.

Co by se stalo, kdybychom v Dánsku najednou začali zažívat pronásledování, jako zažívají například křesťané v Číně? Věřím, že by se hned ukázalo, do jaké míry jsou církve zaměřené na hledající tvořeny jen programy a postupy. Věřím, že by takových sborů brzy zbylo jen málo, protože by většina jejich členů zapřela víru, jakmile by „křesťanství“ přestalo být zábavou.

V podobenství čteme, že když slovo slyšela semínka zasetá v kamenité půdě, snadno přijala jeho poselství. To poselství jim znělo tak dobře, že ho přijali s radostí. Ale nečteme tu, že by prožili zármutek nad hříchem. Neslyšeli ani nic o tom, že by měli zapřít sami sebe a nést svůj kříž. Slyšeli slovo a věrně chodili do církve, ale evangelium v nich nikdy pořádně nezakořenilo. To však neuvidíme, dokud slunce nevystoupí vysoko a všechno nebude zjeveno. Proto bychom se měli učit od pronásledovaných církví a naslouchat tomu, co říkají. Když se na ně podíváme, nevidíme zde nic z toho, co se děje v církvích zaměřených na hledající, kde mají

poselství pěkně zaobalené a kam jsou lidé lákáni na zábavu. Když čteme o pronásledované církvi, najdeme domácí společenství, která vystrojují křesťany, aby se stali učedníky Ježíše Krista, jak o tom čteme v Bibli. Pravdou také je, že tato domácí společenství rostou daleko rychleji, než megacírky zaměřené na hledající. Jenže o tom neslyšíme, protože o tom nevysílají křesťanské televizní stanice.

Někteří argumentují tím, že domácí společenství existují jen proto, že v některých částech světa dochází k pronásledování, a tak prostě nemohou mít „opravdovou“ církev. Jenže to není pravda. První církev v Bibli také procházela obdobími pokoje, ale ani tehdy nezměnila způsob, jakým organizovala společenství. Byla to pouze domácí společenství.

Pamatujte si, že není důležité, aby to, co vybudujeme, přežilo tady a teď, ale aby to vydrželo na věčnost! Věřím, že je jen otázkou času, než postihne pronásledování i nás, a až přijde, donutí naše církve se změnit, aby přežily. Tak proč neudělat nezbytné změny už teď a nezačít stavět na Skále, aby dům vydržel, až se přivenou vlny?

KAPITOLA 12

Co je církev?

Slovo „církev“ se v Bibli vyskytuje na několika místech. Jedno z nich je například v 1. listu Korintským.

A v církvi Bůh ustanovil nejprve apoštoly, za druhé proroky, za třetí učitele, potom projevy moci... (1. Korintským 12,28)

V této kapitole se blíže podíváme na význam slova církev. Někdy si lidé vysvětlují stejné slovo různými způsoby a může nastat zmatek. Proto musím dané slovo použít velmi konkrétním způsobem, aby nezbylo místo pro interpretaci, a tak nedocházelo k nedorozumění. Už jsem to udělal v jedné z předchozích kapitol, kde jsem mluvil o církvi jako o budově, kam chodíme. Teď bych se chtěl blíže podívat na pravý význam slova „církev“.

Slovo, které používáme pro „církev“ a které bylo přeloženo z původního jazyka Nového zákona, je „ekklesia“. Když dnes slyšíme slovo „církev“, první co si vybavíme, je nějaký kostel. Ale slovo „ekklesia“ ve skutečnosti nemá s budovou ani s náboženstvím vůbec nic společného. To slovo jednoduše znamená shromáždění nebo setkání.

Ve Skutcích v 19. kapitole čteme o potížích, které postihly některé lidi v Efezu. Když Pavel kázal evangelium, rozčílili se a začali křičet: „Velká je Diana efezská!“ Ve 32. verši čteme následující:

Každý křičel něco jiného, neboť shromáždění bylo zmatené a většina ani nevěděla, proč se sešli. (Skutky 19,32)

V této pasáži čteme, že shromáždění bylo zmatené. Má na mysli sročení nevěřících, kteří uctívali bohyni Dianu. Je zajímavé, že slovo, které se zde používá pro „shromáždění“, je „ekklesia“. Takže bychom to mohli klidně přeložit takto:

„Každý křičel něco jiného, neboť církev byla zmatená a většina ani nevěděla, proč se sešli.“

Ale to by nedávalo smysl, protože se jednalo o skupinu lidí, kteří uctívali Dianu. Když slyšíme slovo „církev“, vybavíme si určitý obraz - ale v kontextu toho, co jsme teď četli, je naprosto mylný! Náš problém se ale netýká pouze citovaného textu; jde o to, že jsme si ve spojení se slovem „církev“ vytvořili mylnou představu. Tato pasáž dokazuje, že slovo, které v Novém zákoně překládáme jako církev, nemusí nezbytně znamenat setkání křesťanů nebo nějakou budovu, ale že to může být prostě jakékoli shromáždění.

Slovo „ekklesia“ (které je v Bibli nejčastěji překládáno jako „církev“) tedy nemá vůbec nic společného s nějakou budovou nebo náboženským shromážděním. Ekklesia znamená „shromáždění lidí“. Tito lidé se mohli sejít někde na ulici, u někoho doma nebo kdekoli jinde. V Bibli se tato shromáždění často týkají křesťanů a použité slovo „ekklesia“ se překládá jako „církev“. I my sami naneštěstí posouváme pravý význam tohoto slova, protože kvůli nám získalo daleko širší význam než jen shromáždění křesťanů. Večer strávený u jídla ve společnosti křesťanských přátel byste asi nepovažovali za setkání církve, nebo ano? Taková situace se však blíží pravému významu slova „církev“ více, než kdybyste řekli, že si zajedete pro něco do církve, a pak byste jeli do prázdné budovy, kde se běžně setkáváte. Ta prázdná budova nemá vůbec nic společného se shromážděním lidí (církví), protože je prázdná. Faktem však je, že když dnes slyšíme slovo „církev“, představíme si budovu, ačkoli je to podobné, jako byste skupině lidí říkali dům. Tyto dvě věci spolu nemají nic společného.

Když se díváme očima Nového zákona, neexistuje žádná svatá budova! Svatí jsou křesťané, tedy vy a já! Pokud se setkáme na konkrétním místě, to místo není svaté. Až odejdeme, budeme stále svatí, ale ta budova zůstane jen budovou. Bůh nepřebývá v domě vystavěném z kamenů. On žije v nás, kteří žijeme s ním. My jsme Božím chrámem tady na zemi. Proto nezáleží na tom, kde se setkáváme. Shromáždění u McDonalda je stejně svaté jako v kostele svatého Petra.

Navíc nezáleží na tom, zda se sejdeme ve dvou, nebo nás budou dva tisíce. Ježíš je mezi námi v obou případech. Setkání v budově, které se říká „církev“, není o nic významnější než setkání na ulici nebo u někoho doma. Bývá to spíš naopak, protože setkání na ulici nebo doma je to, co dělali první křesťané. Místo, kde se setkáváte, má pramalý význam, protože slovo „církev“ neznámá nic víc než „shromáždění“ křesťanů. Kdekoli se setká skupina křesťanů, tam máme církev a tam jsme církví.

Slovo církev se začalo používat kolem roku 300, i když si nejsme úplně jistí proč. Říká se, že pochází z řeckého slova „kyriakos“, což znamená „to, co patří Pánu“ nebo „Pánovo“. Toto slovo se však v Bibli vyskytuje jen na dvou místech a ani jednou nesouvisí s církví/shromážděním. Na obou místech se „kyriakos“ překládá jako „Pánův“.

„V den Páně (kyriakos) jsem se ocitl v Duchu a uslyšel jsem za sebou mocný hlas jako zvuk polnice...“ (Zjevení 1,10)

„Když vy se společně scházíte, není to slavení Večeře Páně (kyriakos).“ (1. Korintským 11,20)

Jak vidíte, slovo „církev“ v původním jazyce Bible nenajdeme. Dokonce tam nenajdeme ani slovo společenství. Místo toho tam znovu a znovu čteme slovo „shromáždění“ (ekklesia).

Proč jsme tedy začali používat slovo „církev“ místo „shromáždění“, jak se to píše v Bibli? Příčina by mohla souviset s císařem Konstantinem, který uctíval boha slunce. Svého času býval dokonce nejvyšším knězem kultu boha slunce (Sol Invictus). Kdybyste si zadali slovo „církev“ do Wikipedie, našli byste následující definici: „Církev (nebo Circe) je čarodějka z řecké mytologie. Je dcerou boha slunce Helia, a bohyně měsíce Per se.“ (pozn. překladatele: Česká Wikipedie je v tomto ohledu mnohem vzdělanější a podává správný výklad, který se shoduje s názory autora této knihy).

Možná proto se začalo slovo „církev“ používat právě v tomto historickém období, ale jistě to nevíme. Víme však, že když naše Bible používá slovo církev/společenství, jedná se o překlad slova „ekklesia“, což znamená „shromáždění“. Takže když Bible mluví o „církví“ nebo o „společenství“, tak to znamená shromáždění, a toto shromáždění nemá nic společného s církevní budovou, členstvím, pravidly, nedělní bohoslužbou atd.

Pokud tohle pochopíme, dostane mnoho věcí v Bibli úplně nový význam. Velmi často si věci vykládáme po svém. A velmi často chápeme Písmo jinak, než jak bylo původně napsáno. Přesně to se nám stalo v případě slov „církev“ a „společenství“. Pokud bychom místo nich použili slovo „shromáždění“, mohlo by nám to pomoci se vymanit z nesprávných představ spojených se slovem „církev“. Zkuste si to sami! Zapomeňte na církevní budovy, pravidla, členství, bohoslužby a všechno ostatní, co si spojíte s církví. Potom začněte číst Nový zákon a vždy, když se tam vyskytne „církev“ nebo „společenství“, nahraďte ho slovem „shromáždění“. Pochopíte, co mám na mysli.

Četli jsme, že Bůh dal do církve několik darů, nebo spíše služebností. Většina lidí si myslí, že tyto služebnosti vložil do církevní budovy nebo do sítě církví, která se skládá z několika sborů. Ale nemluví se tu o žádné konkrétní církevní budově, společenství nebo síti. Ne, týká se to shromáždění věřících obecně. Za prvé, první křesťané neměli žádné církevní uspořádání. Za druhé, neměli budovu, kterou by nazývali „církví“. Takže když čteme, že dal Bůh do církve služebnosti, znamená to, že je dal do shromáždění věřících obecně, bez ohledu na to, kde se setkávají.

Teď si tuto pasáž můžeme přečíst znovu a porozumět jí přesněji:

A ve shromážděních věřících, ať už doma nebo na ulicích, Bůh ustanovil nejprve apoštoly, za druhé proroky, za třetí učitele... (1. Korintským 12,28; autorův překlad)

Až začneme chápat skutečný význam slov, začne nám Bible dávat úplně nový význam. Budete rozumět tomu, jak opravdu žili první křesťané. Získáte svobodu žít s Bohem a sloužit mu každý den, ať jste kdekoli. Bůh vystoupí ze škatulky, do které jsme ho

zavřeli, a křesťanství bude znovu takové, jako v Novém zákoně.

Církev byla shromážděním věřících, kteří se setkávali v malých i velkých skupinách. Jejich setkání neměla nic společného se všemi těmi zdi, které jsme si v dnešní době vystavěli. Neměli žádnou budovu nebo církevní organizaci, která by se jmenovala letniční, baptisté nebo luteráni. To všechno jsou zdi, které jsme si vystavěli, a které Bůh v posledních dnech zboří. A nedojde k tomu tak, že by se všechny velké církevní organizace sloučily a staly se jedním velkým systémem. Stane se to, až se zbourají zdi církve a lidé se opět začnou setkávat doma a na ulicích. Už nepůjde o žádné názvy, programy ani organizace, ale jen o to, co nám říká Bible, čemu bychom měli věřit a o čem přemýšlet. První křesťané nebyli členy žádné církve, byli to prostě zástupci Ježíše Krista.

Rozdělení mezi církvemi a věřícími, které dnes vidíme, způsobilo mnoho problémů. Jedním z nich je skutečnost, že jednotlivé církve a organizace často promeškají věci, které nám chce Bůh zjevit skrze ostatní. Bůh mi dal před nedávnem vizi týkající se této oblasti.

Bible nám říká, že poznáváme jen částečně, ale jednoho dne Boha poznáme plně. (1. Korintským 13). Je to, jako by měl každý z nás svůj vlastní kousek Krista. Já ho mám kousek a vy také, protože Bůh zjevuje každému z nás různé věci.

Dnes si všichni sedíme ve svých církvích a skupinkách, každý se svým kouskem Ježíše. Ale co by se stalo, kdyby každý přišel se svým kouskem, a setkali jsme se doma? Ano, jako u puzzle, uviděli bychom daleko víc, kdybychom shromáždili všechny dílky. Najednou bychom získali daleko lepší představu o tom, jaký je Kristus. Když se dnes lidé setkávají na bohoslužbě, Kristus je limitován tím, co o něm ví pastor, protože pastor je jediný, kdo v tomto systému může něco sdílet. Bible nám ale říká, že když se setkáme, každý má něco, o co by se mohl podělit. Takový princip může fungovat jen na malých shromážděních. Mám dobré přátele v různých církevních organizacích. Přátele, kteří opravdu milují Ježíše, a jsou to moji bratři v Pánu. Můžeme se svobodně setkávat a sdílet Slovo, i když stále existují některé oblasti, které vnímáme každý trochu jinak. Pokaždé, když se setkáme, musíme se jeden druhému trochu přizpůsobit. Je to úžasné požehnání, protože na takovém shromáždění vidíme jiné stránky Ježíše, které bychom jinak neviděli. Získáváme tak širší zjevení Bible a lépe chápeme, kým je Ježíš. K tomu by však nikdy nemohlo dojít v církvích, kde se lidé varují před „těmi druhými“ a kde jsou členové uvězněni, protože se církve bojí, že je ztratí. Pokud máme být jedno, tak k tomu musí dojít na osobní rovině. Jestliže odstraníme zdi, které postavily naše organizace, půjde to snadno. Každý člověk ale musí být nejprve jedno s Kristem a teprve potom můžeme být jedno mezi sebou.

Jste Kristovou církví zde na zemi. Platí to 24 hodin denně, 7 dní v týdnu! Pokud

potkáte někoho z jiné církve, měli byste mít možnost sdílet spolu Krista, protože jste součástí jednoho těla/církve. Když se setkáte, jste církví, a tak spolu můžete sdílet Krista a být si navzájem požehnáním a povzbuzením. Tak by to mělo být, ale bohužel se to neděje vždycky. V dnešní době mají mnozí pocit, že by „neměli sahat na ovečky někoho jiného“.

Opravdu věřím v jednotu, ale v jednotu postavenou na Ježíši Kristu; ne na církevním systému a struktuře. V prvních shromážděních také neexistovalo žádné členství. Když někdo činil pokání a nechal se pokřtít, byl pokřtěný do těla Kristova. Patřil Kristu a ne nějaké církvi nebo organizaci. Proto se klidně mohl setkávat s ostatními, kteří patřili Kristu. Nebyl členem žádné konkrétní církve, a tudíž netvořil součást vize jiného člověka. Proto jejich shromáždění neprovázel strach ani soupeření.

První společenství se skládalo z mnoha malých nezávislých skupin, které spojovala vzájemná láska. Neexistovala žádná církevní denominace, rivalita ani řízení. Tato společenství mohla být malá o 2 až 3 lidech, nebo větší s 20 až 30 lidmi. Jejich složení se často měnilo, přicházeli noví lidé, zakládaly se nové skupiny, jindy se podle potřeby dělily. Lidé často bývali spolu a fungovali jako malá rostoucí rodina. Nešlo o členství, nezáleželo na místě setkávání, ani na tom, kolik jich bylo. Důležité bylo sejít se a sdílet Krista tak, aby každý mohl do společenství přinést svůj „kousek“. Často měli společné jídlo. Nedílnou součástí takových „hostin lásky“ tvořila Večeře Páně.

„Neboť kde jsou dva nebo tři shromážděni v mé jméno, tam jsem já uprostřed nich.“ (Matouš 18,20)

Protože se setkávali v menších skupinách, přirozeně fungovali jako rodina; shromažďovali se každý den a sdíleli své životy. Během těch 17 let, co jsem křesťanem, jsem byl v mnoha církvích, ale až v posledních několika letech zažívám církev, která je jako má rodina. Opravdu můžu říct, že miluji lidi, se kterými se setkávám. Pohromadě nás nedrží členství nebo budova, ale láska. Přál bych si, aby to mohli zažívat i všichni ostatní.

KAPITOLA 13

Vy jste církev

Církev není budova nebo místo, které můžete navštívit: vy jste církví! Vy jste tělo Kristovo na zemi. Jste církví tam, kde jste, a kamkoli půjdete. Většina křesťanů slyšela, že jsme Kristovým tělem, ale žijí podle toho jen někteří.

Jedním z problémů, které se pojí s vlastnictvím církevní budovy, je skutečnost, že nám církev začne připadat „svatější“ než jiná místa. Církevní budova má navíc tendenci ovlivňovat naše chování a postoje. Postupně omezujeme křesťanský život na něco „co děláme“ v konkrétním čase na konkrétním místě. Neříkám, že je to tak vždy, ale to nebezpečí hrozí. Existují lidé, kteří určitým způsobem jednají a mluví doma i jinde, ale v žádném případě by se tak nezachovali v církvi. Jejich každodenní život se ve srovnání s jejich životem v církvi liší, a to především v neděli ráno. Církev vnímají jako místo, kde je Bůh, a proto se tam také musíme patřičně chovat. To ale nikdy nebylo Božím záměrem a Ježíš se s přesně takovými postoji vypořádal v Nové smlouvě.

„Naši otcové se klaněli Bohu na této hoře, a vy říkáte, že místo, kde je třeba se klanět, je v Jeruzalémě.“ Ježíš jí řekl: „Věř mi, ženo, že přichází hodina, kdy se nebudete klanět Otci ani na této hoře ani v Jeruzalémě. Vy se klaníte tomu, co neznáte. My se klaníme tomu, co známe, protože záchrana je ze Židů. Ale přichází hodina, a již je zde, kdy praví ctitelé se budou klanět Otci v duchu a pravdě; vždyť sám Otec hledá takové ctitele. Bůh je duch, a ti, kteří se mu klanějí, musí se mu klanět v duchu a pravdě.“ Žena mu řekla: „Vím, že má přijít Mesiáš, zvaný Kristus. Až on přijde, oznámí nám všechno.“ (Jan 4,20–24)

Ježíš přišel, aby přinesl novou a lepší smlouvu. Přišel, aby si z každého z nás postavil „dům“. Bůh v nás chce přebývat, a to znamená 24 hodin denně, 7 dní v týdnu. V církvi se neděje nic, k čemu by nemohlo každý den docházet doma. Když to pochopíme a opravdu začneme Boha začleňovat do svého každodenního života, náš život se úplně změní. Mnoho lidí však žije svůj každodenní život úplně jinak, než když jsou v neděli ráno v církvi na bohoslužbě. Mnozí klamou sami sebe a věří, že dokud chodí v neděli do církve, je všechno v pořádku.

Chození s Bohem se týká každého dne našeho života; není to něco, co děláte jen občas na konkrétním místě v konkrétním čase. Odehrává se všude a nepatří jen na jedno výjimečné místo. Samozřejmě jsou chvíle, kdy Bohu věnujete svou plnou

pozornost. Ale ani v době, kdy se věnujeme jiným věcem, Bůh nikam nezmezí.

Je možné zakoušet Boha jako součást vašeho každodenního života stejným způsobem jako v neděli v církvi?

Ano, samozřejmě! Naneštěstí však kolem sebe vidíme něco jiného. Život s Bohem se často smrskne na něco, co se odehrává na konkrétním místě (církvní budova), když konkrétní člověk (pastor) dělá konkrétní věci, které může dělat pouze on (Večeře Páně, kázání) ve stanoveném čase (bohoslužba v neděli ráno).

Průzkum ze Spojených Států ukazuje, že pouze 10% lidí, kteří pravidelně chodí do církve, mluví každodenně se svými dětmi o Bohu. To by mohlo naznačovat, že zbylých 90% pravidelných návštěvníků církve nežije s Bohem v každodenním životě. Mělo by nás to trápit, protože Bůh chtěl být už od počátku stvoření každodenní součástí křesťanské rodiny. Mnoho lidí to však vymění za každotýdenní návštěvu církve.

Podobně to dopadlo i s myšlenkou nedělní školy. První nedělní školy začaly vznikat na konci 18. století v Evropě. Když se na počátku 19. století objevily ve Spojených státech, mnoho velkých církví bylo proti. Ve svých sborech je nechtěli. Dnes si to dokážeme jen těžko představit. Proč by nechtěli ve svých sborech nedělní školu? Na nedělních školách přece není nic špatného. Důvodem byly obavy, aby nedělní škola nepřebrala zodpovědnost za vyučování dětí o Bohu, protože ta by měla ležet na rodičích a především na otcích, kteří mají být ve svých domovech kněžími.

Když se podíváme na církve dnes, musíme konstatovat, že byly obavy amerických církví oprávněné. Nedělní školy na mnoha místech převzaly zodpovědnost rodičů za výuku jejich dětí. Pouze 10% těch, kdo chodí do církve, mluví se svými dětmi každý den o Bohu. To znamená, že jen zlomek křesťanů dnes vyučuje své děti Boží slovo!

Většina lidí si totiž myslí, že nedělní škola se o vyučování jejich dětí postará. Svou zodpovědnost jsme předali systému, který se v Bibli vůbec neobjevuje. Na nedělní škole jako takové není nic špatného, ale nikdy bychom se neměli nechat svést k tomu, abychom předali zodpovědnost, kterou dal Bůh nám jako rodičům.

Podobně se církve často stává náhražkou našeho osobního života s Bohem. Mnozí si myslí, že: „Je to práce kněze naslouchat Bohu a pak mě vyučovat. Zodpovědností církve je, aby se postarala o můj duchovní růst.“ A podobně. Zodpovědnost za náš osobní vztah s Bohem jsme položili na systém, kam nepatří. Opět bych rád zdůraznil, že to tak nemusí být všude, ale když nebudeme opatrní, může se to snadno stát.

Když se podíváme na církve z jiného úhlu, zjistíme, že my jsme tou jedinou skutečnou církvní budovou, kterou Bůh má. V Bibli čteme, že jsme Božím chrámem (církví) na zemi.

„Nevíte, že jste Boží chrám a že Duch Boží ve vás přebývá?“ (1. Korintským 3,16; ČEP)

„Či snad nevíte, že vaše tělo je chrámem Ducha Svatého, který ve vás přebývá a jež máte od Boha? Nepatříte sami sobě! Bylo za vás zapláceno výkupné. Proto svým tělem oslavujte Boha.“ (1. Korintským 6,19–20; ČEP)

Jsme Boží chrám – a je to jediný chrám, který má. Proto bychom svým tělem měli Boha oslavovat, což, jak jsem říkal dříve, znamená 7 dnů v týdnu. Jsme Boží chrám a jsme také kněží.

„... od Ježíše Krista, jenž je věrný svědek, prvorozený z mrtvých a vládce králů země. Tomu, jenž nás miluje a svou krví nás rozvázal z našich hříchů a učinil nás královstvím, kněžími svému Bohu a Otci – jemu sláva i moc na věky věků. Amen.“ (Zjevení 1,5–6)

V takovém postavení dnes jsme – pod Novou smlouvou. Dnes jsme Božím chrámem a všichni jsme kněžími. Nebo abych byl konkrétnější, jste Boží církví a knězem, který má osobní přístup k Bohu. Jediným svatým aspektem církevní budovy a církevního shromáždění jste vy, kteří tam přicházíte. Pokud jste znovuzrození a žijete s Bohem, máte díky Ježíšově krvi přístup do svatyně svatých. Už nepotřebujeme velekněze jako prostředníka, jak o tom čteme ve Starém zákoně. A už vůbec nemusíme chodit do nějaké církevní budovy nebo mít „skutečného“ kněze, abychom mohli mít bohoslužbu. My všichni jsme kněží a všichni můžeme slyšet Boha, křtít lidi, lámat chléb při Večeři Páně, modlit se za nemocné atd. Vy jste církev. Vy jste kněží. Bohoslužba se týká také vás. Když budete hledat slovo „(boho)služba“, zjistíte, že se v dánské Bibli vyskytuje jen dvakrát (*pozn. vydavatele: v ČEP je slovo bohoslužba uvedeno vícekrát, pouze dvakrát však ve vztahu k novozákonní církvi*). Jedním z výskytů je:

„Vybízáím vás, bratří, pro Boží milosrdenství, abyste sami sebe přinášeli jako živou, svatou, Bohu milou oběť; to ať je vaše pravá bohoslužba.“ (Římanům 12, 1; ČEP)

Bohoslužba není jen něco fyzického, co by zahrnovalo speciální rituály, jak to vidíme dnes. Tento verš velmi dobře vysvětluje, co je pravá bohoslužba. Není to nezbytně nějaké speciální setkání v konkrétním čase a na konkrétním místě, ale spíše životní styl, kdy vydáváme své tělo (Boží chrám) jako oběť Bohu, aby v nás a skrze nás mohl žít. My jsme tou obětí, aby si v nás mohl udělat příbytek a použít si nás ke svému záměru.

My jsme církev omezili na budovu nebo místo, ale ve skutečnosti je církví konkrétní člověk – přesněji řečeno TY! Z pastora se stal někdo, kdo je povinen pro vás dělat něco, co byste měli dělat sami, protože dnes jste kněžími před Bohem vy sami. Podobně se naše představa bohoslužby proměnila v něco, co se děje pouze na konkrétním místě a v konkrétním čase – což bývá často neděle ráno. Nicméně pravá bohoslužba se děje, když každý z nás používá své tělo k uctívání Boha, a k tomu může

dojít kdykoliv a kdekoliv se sejdou dva nebo tři lidé. Intenzivní duchovní život, kterým žili první křesťané, neoddělitelně souvisel s jejich porozuměním všem těmto věcem. Když to pochopíte, uvede vás to do daleko větší svobody s Bohem.

KAPITOLA 14

Bohoslužba

Když porovnáme různé typy bohoslužby, které dnes existují, zjistíme, že ať se podíváme kamkoliv, vypadají skoro stejně. V katolické církvi stojí v jejím centru Večeře Páně. Katolická církev věří, že chléb a víno nejsou jen symboly, ale že se během Večeře Páně fyzicky promění v tělo a krev. Tato myšlenka se datuje do období Řehoře Velikého (540–604 n. l.). Luther proti tomuto názoru bojoval, takže dnes máme luteránskou bohoslužbu, v jejímž centru stojí kazatel. Vlastně tak byly položeny základy protestantské a luteránské církevní tradice. V dnešní době jsou ve většině církví nejdůležitějšími prvky bohoslužby Večeře Páně, kazatelna a kazatel.

Další velkou změnou, kterou přinesla protestantská a luteránská církevní tradice do průběhu bohoslužeb, bylo zařazování společného zpěvu, což se v té době v katolické církvi nedělo. Kromě těchto změn však nenajdeme žádné velké rozdíly mezi tím, co prezentoval Řehoř Veliký v 6. století a Luther v 16. století.

Když se podíváme na to, jakým způsobem dnes probíhají bohoslužby v běžném svobodném sboru, opět žádné zásadní odlišnosti neodhalíme. Samozřejmě se liší způsoby prezentace jednotlivých součástí bohoslužeb, ale struktura zůstává nadále více méně stejná, jako to bylo tenkrát.

V typickém svobodném sboru se začíná přivítáním, modlitbou a několika písněmi chval. Následuje oznámení a sbírka, několik dalších písní a potom přichází kazatel. Když skončí kázání, což je vždy jednostranná komunikace, nastává čas na modlitbu. Někde preferují Večeři Páně hned po kázání. A nakonec se nedělní dopoledne zakončí církevní kávou. Tento průběh mi připomíná strukturu bohoslužby v mnoha tradičnějších církvích. Většinu programu obvykle obstarají kazatel s vedoucím chval. Pastor/kazatel je často i tím, kdo celé setkání vede. Zbytek společenství se může přidat k písním, ale jinak se musí spokojit s tím, co dělají ostatní „účastníci“. Proto když se vás v pondělí někdo zeptá, jestli to byla dobrá bohoslužba, budete uvažovat o tom, co si myslíte o kazateli a kázání a možná o chválách. Podívejme se ale na to, co o „bohoslužbě“ říká Bible.

„Co z toho tedy plyne, bratři? Když se sejdete, každý z vás má chvalo zpěv, má učení, má zjevení, má jazyk, má výklad; všechno ať je k budování.“ (1. Korintským 14,26)

První důležitou věcí, kterou tu Pavel říká, je: „Když se sejdete, každý z vás má něco, čím může přispět k budování.“ Výčet, který jsme četli, není seznamem nejdůležitějších

součástí, protože by určitě mohl být delší. Pavel tu říká, že když se sejdeme, měl by každý přinést něco, co by se dalo použít k vzájemnému poučení, budování nebo povzbuzování. Jenže v typickém svobodném sboru většinou něco přináší jen tři nebo čtyři lidé. Ostatní tam se svým „kouskem“ Krista jen sedí. A tak čím větší je církev, tím více lidí sedí nečinně. Někteří z vás by jistě mohli argumentovat, že kdyby měl každý mluvit půl hodiny, bohoslužba by se neúnosně protáhla, a já souhlasím. Ale nefungovalo by to z jediného prostého důvodu, a to že dnes máme na shromážděních příliš mnoho lidí. V Bibli však čteme, že se první křesťané setkávali v malých skupinách po domech, a ne na velkých církevních shromážděních. Když tedy každý něco sdílel, např. slovo, svědectví, píseň atd., nemuselo to trvat tak dlouho.

Biblický verš, který jsme právě četli, je ve skutečnosti jediným odkazem na strukturu bohoslužby, který v Novém zákoně najdeme. Neexistuje žádný biblický důkaz, který by potvrdzoval, že by bohoslužba měla mít konkrétní řád, jako přivítání, písně, sbírku a kázání. V Bibli také nenajdeme ani zmínku o tom, že by se mělo sdílet jen pár jedinců, zatímco ostatní budou jen sedět a poslouchat. Co se však v Písmu dočteme, je popis jedné události, kdy Pavel mluvil celou noc (Skutky 20). Nemyslím si však, že šlo o dlouhé a souvislé kázání. Věřím, že mluvil po tak dlouhou dobu, protože se zapojovali i další lidé.

Když se podíváme do původního textu 20. kapitoly Skutků, vyskytují se tam dva výrazy, které se překládají stejným slovem. Jeden z nich znamená „řeč“ nebo „mluvit“. Ten druhý však nemá tolik společného s mluvením jako s vedením rozhovoru nebo konverzace. Takže Pavel pravděpodobně nějakou dobu mluvil, ale po svém proslovu vedl s ostatními aktivní dialog, který trval celou noc. Šlo tedy pravděpodobně o rozhovor, při němž skupina lidí kladla otázky a celý dialog směřovala. Zmíněná událost se vůbec nepodobá tomu, co vidáme dnes, když jeden člověk mluví bez přerušování 45 minut a pak následuje poděkování a rozloučení.

Podíváme-li se na to, jak probíhala setkání prvních křesťanů, zjistíme, že byla úplně jiná než dnes. Za prvé, neměli církevní budovu. Za druhé, nepořádali bohoslužbu každou neděli. A za třetí, jejich shromáždění neměla stejnou strukturu, jakou používáme dnes. Místo toho se setkávali po domech a sdíleli spolu Krista. Potkávali se u jídla, jehož součástí byla i Večeře Páně. Po jídle měli všichni příležitost se o něco podělit, aby tím zbudovali ostatní. Někteří možná přišli s viděním nebo s písní, jiní s pasáží z Božího slova nebo s nějakým zážitkem. Takové shromáždění mělo na lidi úplně jiný vliv. Především si každý udělal lepší obrázek o tom, jaký je Kristus, protože tento obraz se neomezoval na zjevení, které má pastor a několika málo dalších. Dalším důsledkem takového shromáždění byla skutečnost, že lidé tak často neprožívají frustraci, protože mají možnost mluvit o tom, co zažívají. Navíc porostou úplně jiným způsobem.

Když se podíváme na dnešní svobodné sbory, uvidíme, že se skládají ze dvou zcela odlišných skupin křesťanů. Ta první je velmi malá a tvoří ji lidé, kteří v církvi aktivně slouží a jsou spokojení; našli si v ní místo, kde mohou sloužit Bohu. Mají pocit, že jsou užiteční a proto rostou. Jsou spokojení, a tak nemají potřebu cokoli měnit. Tato skupina je bohužel velmi malá.

Druhá skupina je velmi početná. V církvi už mnoho let neděli co neděli jen sedí a poslouchají. V církevním systému se nemohou posunout nikam dál, a tak z čiré frustrace mnohdy začnou kritizovat všechno a všechny. Tito lidé se rozhodli odložit své sny na polici a přijmout fakt, že pro ně není využití a nemohou dál růst. Tito lidé byli ušlapáni; oheň v jejich nitru pomalu uhasl a začali být lhostejní, vlažní a odpadají. Dál chodí do církve, ale ve svém srdci už opustili první lásku a ztratili oheň.

Potřebujeme reformaci církevní struktury. Jak si možná pamatujete, když jsme před lety plánovali první bohoslužbu, chtěli jsme, aby vypadala úplně jinak. Ale co se stalo? Vzniklo z toho přesně to stejné, co jsme opustili. Církevní tradice je v každém z nás hluboce zakořeněná. Změna trvá dlouho, ale s Boží pomocí je možná.

„Vybíízím vás tedy, bratři, skrze milosrdenství Boží, abyste vydali svá těla v oběť živou, svatou a příjemnou Bohu; to je vaše rozumná služba Bohu. A nepřipodobňujte se tomuto věku, nýbrž proměňujte se obnovou své mysli, abyste mohli zkoumat, co je Boží vůle, co je dobré, přijatelné a dokonalé.“
(Římanům 12,1-2)

Většina lidí si při čtení této pasáže vybaví hřích a nečisté myšlenky. Tento text se ale nevztahuje jen na ně. Týká se také odhodlání nepřizpůsobovat se systému tohoto světa. Myšlenky, které nejsou biblické a které nesouvisejí s Kristem, bychom neměli následovat. Měli bychom obnovovat svou mysl, abychom mohli dělat to, co po nás chce Bůh. Nenásledujte tradice a systémy, které stojí na světských filosofiích a na náboženství. Obnovujte svou mysl, abyste pochopili, jakou církev chce Bůh, a co chce, abyste dělali pro získávání učedníků.

KAPITOLA 15

Příklady táhnou

Jak už jsem zmiňoval dříve, Ježíš nás povolal, abychom z lidí dělali jeho učedníky. Pokud si myslíme, že se to stane samo, nebo bude stačit, když lidé začnou každou neděli chodit do naší církve, chápeme to špatně. Vyučování z člověka neudělá učedníka.

Ježíš byl tesař, ale nepostavil žádný kostel! Také nezaložil žádnou organizaci ani nepořádal pravidelné bohoslužby. Pro naplnění svého poslání nezaložil žádnou biblickou školu. Způsob, jakým dělal z lidí učedníky, byl úplně jiný než náš. Ve 4. kapitole Markova evangelia čteme o tom, jak Ježíš povolal své první učedníky.

Když se procházel podél Galilejského moře, uviděl dva bratry, Šimona zvaného Petr a jeho bratra Ondřeje, jak do moře vrhají kruhovou síť; byli totiž rybáři. Řekl jim: „Pojďte za mnou a učiním z vás rybáře lidí.“ Oni hned opustili síť a následovali ho. (Matouš 4,18–20)

Ježíš své učedníky povolal slovy: „Pojďte za mnou.“ Ježíšův učedník byl a stále je, následovníkem Ježíše. Abychom ho mohli následovat, opustíme to, co děláme. Ale co vlastně Ježíš dělal, aby se lidé stali jeho učedníky? Postavil kostel, ve kterém by se mohli každou neděli scházet? Založil biblickou školu, kde by se každé ráno potkával se studenty a vyučoval je?

V dánské „Bibli na každý den“ je tento verš vysvětlen následovně: „Učení v tehdejších dobách často zahrnovalo následování mistra a učení se z jeho příkladu. Učedník byl tedy spíše učeň než žák. Proto učedníci i ostatní lidé Ježíše často oslovovali ‚mistře‘.“

V tomto výroku se skrývá velký kus pravdy. V kultuře, ve které žil Ježíš i první křesťané, se dělaly věci úplně jinak, než jak se dělají v naší kultuře dnes. Když vás někdo učil, znamenalo to, že svého mistra budete následovat. Následování mistra však neznamenalo jen sedět a poslouchat, ale také sledovat mistra a dělat to, co dělá on. Bylo to jak vyučování, tak učení se příkladem.

V dnešní době se téměř veškeré vyučování v církvi odehrává tak, že posloucháme, co někdo druhý vyučuje. Studentem se stáváte tím, že sedíte a posloucháte vyučování. Popravdě tak funguje celá naše společnost. Naštěstí ale stále více škol představuje nové způsoby výuky. Začínají děti zapojovat, aby nejen naslouchaly, ale byly také aktivní. Z výzkumu, který se zabýval neefektivnějšími způsoby učení, vyplývají tyto výsledky:

Pamatujeme si:

10% toho, co čteme

20% toho, co slyšíme

30% toho, co vidíme

50% toho, co slyšíme a vidíme

70% toho, co sami říkáme

90% toho, co sami děláme

Jak vidíte, je velký rozdíl v tom, co se naučíme, když jen tak sedíme a posloucháme, což se děje ve většině církví, a když o věcech zároveň mluvíme, vidíme je a děláme.

Ježíš své učedníky vyučoval tím, že ho museli následovat. Takovým způsobem nejen prožili, co vyučoval, ale také viděli, jak žil. Když viděli, jak to Ježíš dělá, poslal je, aby šli a sami dělali, co jim ukázal. Je to důležitá část procesu učení, na kterou se bohužel často zapomíná.

Metody vyučování, které se dnes v církvi používají, vedou snadno k tomu, že mezi běžným návštěvníkem a pastorem či řečníkem zůstává odstup. Přesně tak jsem se cítil, když jsem byl čerstvě obrácený. Tento odstup vede často k tomu, že lidé nerostou ve víře.

Při svých cestách se často setkávám s lidmi, kteří si mě váží pro mou službu. Je však rozdíl získat si úctu na základě toho, co o mně lidé čtou na webových stránkách, a jak mě vnímají, když jsem několikrát do roka za kazatelnou, než když se mnou mluví a vidí mě v různých každodenních situacích. Ti, kteří mě jen slyší vyučovat, si z toho pamatují 20%. Ale lidé, kteří se mnou mluví každý den, rostou úplně jiným způsobem; hlavně když je vezmu s sebou a mají příležitost si vyzkoušet, co se naučili.

Neučí se jen z mých slov, ale také z mého života. Neučí se jen tím, že poslouchají, ale také tím, co vidí. Vidí, jak se chovám ke své ženě a ke svým dětem, jak smýšlím o ostatních lidech nebo jak trávím čas s Bohem. Učí se tím, že mě následují, a dělají to, co já. Církev má být součástí každodenního života a ne něčím, co se koná jen na určitém místě pár hodin v týdnu.

Když si uvědomíte, že se většinu věcí naučíme pozorováním toho, jak to dělají ostatní, co se tedy vlastně v dnešní době v našich církvích učíme? Učíte se, jak vydávat svědectví? Učíte se, jak být dobrým manželem nebo otcem? Jsou to věci, které se učíme v každodenním životě, a ne něco, co se dá naučit za dvě hodiny v neděli dopoledne v církvi. Samozřejmě, že se můžeme učit poslechem kázání, ale to není vyučování příkladem. V církvi se naučíme, jak lidé vyučují, zpívají písně, vítají

ostatní lidi a mnoho dalších věcí, které patří k církevnímu životu.

Bůh nás však nepovolal, abychom byli „profesionálními“ křesťany, kteří budou žít „profesionálním“ církevním životem. Jsme povoláni, abychom šli a dělali učedníky ze všech národů, každý den; učedníky, kteří takovým životem budou každý den žít. Bůh nás nepovolal, abychom mu sloužili jen v omezených oblastech našeho života a ty ostatní nechávali bez povšimnutí. Mít úspěch v řečnickém křesle, když se vám rozpadá rodina, to není žádný úspěch. Jde o celý život se vším, co k němu patří. Proto Ježíš lidi volal, aby ho následovali, aby se skrze životní výzvy učili příkladem.

Ježíšův způsob života a života prvních křesťanů dobře vystihuje obraz učně a jeho mistra. Je to vztah, který se v dnešní době nevyskytuje tak často jako kdysi. Je pro něj klíčová myšlenka, že se student (učeň) učí od zkušeného učitele (mistra) tím, že následuje jeho příklad, dokud sám nezíská zkušenosti a odbornost. Jak se takový učeň učil? Především tak, že sledoval, jak to dělá jeho mistr. Takový způsob učení umožňuje nejen pozorovat, ale také slyšet a vše si zkusit.

Po nějakém čase začne učeň zkoušet dělat věci sám. Jeho mistr je mu však stále po boku, aby viděl, jak mu to jde, a pomohl mu, kde bude třeba. Učeň dělá čím dál více věcí sám, až nakonec získá plné vzdělání a může jít dál. Stejně by to mělo fungovat v křesťanském životě. Následujeme zkušenější křesťany a učíme se z jejich příkladu. Po čase budeme připraveni plnit úkoly a sami vyučovat ostatní.

Učedník není nad učitele. Každý, kdo je dokonale připraven, bude jako jeho učitel. (Lukáš 6,40)

V 9. kapitole Lukášova evangelia vidíme další příklad toho, jak Ježíš vyučoval své učedníky. Dává jim příkaz společně s praktickými instrukcemi. Mimo jiné se tam říká:

Poslal je hlásat Boží království a uzdravovat nemocné. A řekl jim: „Nic si neberte na cestu, ani hůl ani mošnu ani chléb ani peníze ani nemějte dvě košile. A do kteréhokoli domu vejdete, tam zůstaňte a odtamtud vycházejte.“ (Lukáš 9,2–4)

Všechno, co jim Ježíš říká, má za cíl něco konkrétního je naučit. Později čteme:

A řekl jim: „Když jsem vás poslal bez měšce, mošny a sandálů, měli jste v něčem nedostatek?“ Oni řekli: „V ničem.“ Řekl jim: „Ale nyní, kdo má měšec, vezmi jej, stejně tak i mošnu, a kdo nemá, prodej svůj plášť a kup meč. Neboť vám říkám, že se na mně musí naplnit to, co je napsáno: ‚A byl započten mezi bezzákonné.‘ Neboť to, co se mne týká, spěje ke konci.“ (Lukáš 22,35–37)

Ježíš je vyslal v konkrétním okamžiku, aby se naučili něco konkrétního – důvěřovat Bohu. Když později říká: „Jako mne poslal Otec, i já posílám vás (Jan 20,21),“ jeho učedníci věděli, co to znamená. Viděli, jak byl Ježíš poslán Otcem. Ježíš strávil se

svými učedníky jen tři roky, ale jim to stačilo, aby pak šli a změnili svět.

V dnešní církvi vidíme křesťany, kteří tam sedí bez větší změny 15 až 20 let. Proč? Je možné, že jsme vystavěli církevní systém, který není schopen vyučovat lidi příkladem? Mohlo by to být tím, že si člověk pamatuje jen 20% toho, co slyší?

Představte si mladíka, který se chce stát elektrikářem. Samozřejmě začíná tím, že sedí ve školní lavici, poslouchá učitele a čte knihy. Je však zvláštní, že ani po čtyřech letech ještě sám nic neudělal. Jen poslouchá a čte, aniž by své znalosti aplikoval v praxi. Přečetl všechny knihy, vyslechl si všechny přednášky, jak to dělat. Ví o tom úplně všechno a teď nastal čas, aby ukázal, co se vlastně za ty čtyři roky naučil. Co myslíte, že se stane? Ano, pravděpodobně se bude bát, bude nervózní, nejistý a bude mít problém vzpomenout si na všechno, co slyšel a co si přečetl. Asi si bude říkat: „Co mám teď dělat? Není to takové, jak jsem to slyšel a četl. Co když se to nepovede?“ Pravděpodobně se vzdá, protože zjistí, že je mezi teorií a praxí obrovská propast.

To se naštěstí v dnešní době elektrikáři nikdy nestane. Coby student bude neustále něco zkoušet a mnoho předmětů bude doplněno praktickým cvičením. Po chvíli ve škole začne chodit na praxi, kde bude pracovat po boku někoho zkušenějšího, dokud nebude připraven pracovat samostatně.

Jediným místem, kde se neučíme tímto způsobem, jsou naše církve. V našich církvích jen posloucháme a čteme, aniž bychom získávali jakoukoliv praktickou zkušenost. Proto máme církev, která je plná strachu a která nikdy nevyjde do světa a nebude dělat to, co nám přikázal Ježíš. Známe teorii, víme, jak na to, ale nemůžeme se přimět něco udělat. Když například vezmu člověka, který chodí už 10 let do církve, k někomu, kdo chce slyšet o Bohu, a řeknu mu: „Vysvětli mi evangelium. Pokud bude činit pokání, pokřti ho ve vodě a v Duchu Svatém, a potom ho vyuč.“ Co myslíte, že se stane? Myslím, že by ten křesťan nevěděl, co má dělat. Skutečný učedník Ježíš Krista by z něj však určitě rád udělal učedníka, protože je to součástí mise, na kterou nás Ježíš vyslal.

Dnes stojí mezi církví a světem obrovský duch strachu. Odstraníme ho jediné tím, že budeme každodenně z lidí dělat učedníky, jak nás to učil Ježíš.

Podívejte se na křesťany, kteří v církvi sedí 10 až 15 let. Položte si otázku, zda by byli schopní udělat to, o čem jsem teď mluvil. Pokud zní odpověď „ne“, tak je jasné, že pokud budou stejným způsobem pokračovat dalších 10 až 15 let, tak to nedokážou ani v budoucnu. Často jsme velmi naivní a myslíme si, že když to ještě chvíli vydržíme, věci se začnou měnit. Jsem ale přesvědčen, že pokud nedojde ke změně a my budeme pokračovat stejným způsobem, tak se ani v budoucnu nic nezmění.

Když si uvědomíme, že se učíme hlavně příkladem, tak pochopíme, že je strašně důležité, s kým trávíme čas. Většinu věcí se nenaučíme tím, že budeme v církvi

poslouchat kazatele. Ve skutečnosti nás daleko více ovlivňují ostatní lidé, které potkáváme v církvi, a ti, s nimiž jsme v každodenním kontaktu. Je to jako v tom příběhu o káčátku, které poprvé otevře oči. Myslí si, že to první, co vidí, je jeho maminka. Podobně když se znovuzrodíme a otevřou se nám duchovní oči, křesťanství, které kolem sebe vidíme, nám bude připadat „skutečné“ a „normální“. Lze to samozřejmě změnit, ale není to tak snadné.

Pokud se stanete součástí společenství, kde mnozí žijí v hříchu, hrozí velké nebezpečí, že začnete dělat to stejné. Když se naopak stanete součástí společenství, kde jsou lidé zapálení pro Boha a slouží mu slovem i skutkem, i vy budete pro Boha podobně zapálení. Učíme se z toho, co vidíme kolem, i zkušenostmi, a máme tendenci přizpůsobovat se svému okolí.

Je velmi důležité budovat vztahy s lidmi, kteří jsou opravdoví a zapálení učedníci Ježíše Krista. V době prvních křesťanů jste nemohli jen tak přijít z ulice a hned se stát součástí společenství. Museli jste prokázat, že jste se obrátili a poctivě žijete pro Boha. Z Bible jasně vyplývá, že by to tak mělo být i dnes. Měli bychom ze svého středu odstranit zlo, protože i trocha kvasu prokvasí celé těsto. (1. Korintským 5,6)

„Napsal jsem vám však, abyste se nesměšovali s tím, kdo si říká bratr, a přitom je smilník nebo chamtivec nebo modlár nebo utrhač nebo opilec nebo lupič; s takovým ani nejezte. Proč bych měl soudit i ty, kdo jsou mimo nás? Nesoudíte snad vy ty, kdo jsou uvnitř? Ty, kdo jsou mimo, bude soudit Bůh. Odstraňte toho zlého ze svého středu!“ (1. Korintským 5,11–13)

Tohle je nesmírně důležité. Neustále mě překvapuje, jak ve společenství, kde lidé milují Ježíše celým svým srdcem, rostou noví křesťané. Viděl jsem lidi vycházet do ulic, šířit evangelium, modlit se za nemocné. Jednalo se o lidi, u kterých bych to na základě jejich osobnosti nikdy neočekával, ale poté, co přišli do společenství, kde se tak mnozí chovali, stalo se jim to novou přirozeností a začali jednat stejně. Podobu „křesťanství“, kterou uvidíme na začátku, budeme považovat za normální. Proto musíme začít vytvářet společenství, ve kterých sloužíme Ježíši opravdově, slovem i skutky. A tak se budeme učit z toho, co vidíme kolem sebe, a ovlivníme lidi, se kterými trávíme čas.

KAPITOLA 16

Dvě zrcadla

Bible hovoří o dvou zrcadlech, nebo spíše o dvou způsobech, jak se můžeme do zrcadla dívat. O tom prvním čteme ve 2. listu Korintským:

A my všichni, spatřující s odhalenou tváří Pánovu slávu jako v zrcadle, jsme proměňováni v též obraz, od slávy k slávě, jako od Pána Ducha. (2. Korintským 3,18)

V tomto případě je zrcadlem míněno Boží slovo. Když ho čteme, proměňuje nás do podoby, kterou v něm vidíme/o které se v něm píše. V Božím slově ale najdeme ještě jedno místo, které hovoří o tom, jak se díváme do zrcadla. Najdeme ho v Jakubově listu:

„Budte však těmi, kdo slovo činí, nebudte pouze posluchači, kteří klamou sami sebe. Neboť je-li někdo posluchačem slova, a ne tím, kdo je činí, ten se podobá muži, který v zrcadle pozoruje svou přirozenou tvář; podíval se totiž na sebe a odešel, a hned zapomněl, jaký byl. Kdo se však zahledí do dokonalého zákona svobody a vytrvá, kdo se nestane zapomnětlivým posluchačem, nýbrž činitelem skutku, ten bude blahoslavený ve svém jednání.“ (Jakub 1,22–25)

I v tomto případě vidíme, že je Boží slovo přirovnáváno k zrcadlu. Avšak na rozdíl od předchozího textu, kde byl člověk, který se do zrcadla podíval, proměňován od slávy k slávě, tady čteme o někom, kdo se podívá do zrcadla, ale jakmile se otočí, zapomene, co viděl. Jaký je mezi těmito dvěma lidmi rozdíl? Proč se jeden z nich promění v to, co slyšel, zatímco druhý Slovo jen slyší, ale není proměněn? Odpověď najdeme ve verši 25:

„Kdo se však zahledí do dokonalého zákona svobody a vytrvá, kdo se nestane zapomnětlivým posluchačem, nýbrž činitelem skutku, ten bude blahoslavený ve svém jednání.“ (Jakub 1,25)

Tyto oddíly z Písma jasně ilustrují jeden z hlavních problémů, kterým dnes čelíme: stavíme své církve na myšlence, že se lidé mohou změnit pouhým vyučováním! Pokud ale nebudeme jednat podle toho, co jsme slyšeli, vyučování samo o sobě nemá žádnou moc. Nejsme požehnaní/proměněni tím, co slyšíme, ale na základě toho, co s tím uděláme. Mnozí křesťané neděli co neděli, rok za rokem, sedí v církvi, poslouchají vyučování, ale v jejich životě se neobjeví ani známka jakékoli významnější změny.

Uvěřili, že když budou chodit do církve a poslouchat to správné vyučování, v jejich životech se něco začne dít. To je ovšem lež! Jakub zde píše, že klameme sami sebe, jestliže podle toho, co slyšíme, nezačneme jednat. Klameme sami sebe, pokud nás to, co slyšíme, neproměňuje. Můžeme každou neděli věrně chodit do církve, ale jen co odejdeme, hned zapomeneme, co jsme tam slyšeli. Když se nás příští neděli někdo zeptá, zda to byla dobrá bohoslužba, řekneme, že ano, ale když bude chtít vědět, o čem se mluvilo, nevzpomínáme si.

Abychom byli požehnaní a aby se naše životy proměňovaly, nestačí Slovo jen slyšet. Požehnaní jsme jen v případě, že se staneme těmi, kteří podle Slova také jednají. Pokud věříme, že nás změní samotné vyučování, klameme sami sebe. Když posloucháme vyučování, aniž bychom podle něj jednali, jsme jako člověk, který se podívá do zrcadla, a okamžitě zapomene, jak vypadá. Slyšíme kázání, ale jakmile odejdeme z bohoslužby, zapomeneme ho.

Kdybych býval neopustil sbor, asi bych dnes nebyl tam, kde jsem. Neříkám, že se mi tam nedostávalo dobrého vyučování. Dostávalo. Ale celý systém způsobil, že bylo téměř nemožné jednat podle toho, co jsem slyšel. Představte si, že jste v církvi, a slyšíte něco, o čem víte, že byste to měli uvést do praxe. Ale v okamžiku, kdy vyjdete z kostelních dveří do širého světa, zjistíte, že jste na to úplně sami a najednou je to těžké. Jsme jako ten učeň, který trávil všechnen čas ve škole, a nikdy nepoužil, co se naučil. Proto se musíme vrátit k tomu, jak to dělal Ježíš – říct: „Pojď a následuj mě. Pojď se podívat, co a jak dělám, a začni to dělat také. A já ti budu stát po boku.“

Mnoho let jsem si říkal, že by se lidé v církvi měli sebrat a začít svůj křesťanský život žít každý den. Ale uvědomil jsem si, že je to vlastně hrozně těžké, pokud budeme dál dělat církve tak, jak to dnes mnozí dělají. Od té doby, co jsme začali pracovat s malými domácími skupinkami, viděli jsme lidi růst ve víře jako nikdy předtím. Nově obrácení velmi rychle vyrostli na úroveň těch, kteří byli v církvi už léta. Viděli jsme nově obrácené, kteří už po pár týdnech přiváděli další lidi ke Kristu, křtili je ve vodě a modlili se s nimi za křest v Duchu Svatém. Viděl jsem křesťany, kteří sdíleli Boží slovo s křesťany i s nevěřícími jen pár měsíců po obrácení, jako kdyby chodili do církve už mnoho let. Vyrostli tak rychle kvůli příkladu ostatních. Zeptám se znovu: Kolik znáte lidí, kteří chodí do církve 10 až 15 let a stále nejsou schopní sdílet Boží slovo, křtít ve vodě a modlit se za křest Duchem Svatým? Kolik známe těch, kdo jsou v církvi 10 až 15 let a stále od ostatních potřebují mléko, protože se sami neumějí nasytit? (Židům 5,11–14)?

Pokud chceme růst a vidět, jak rostou i ostatní, musíme změnit způsob vedení církve. Můžeme vést bohoslužby stejným způsobem dalších 10 až 15 let, aniž bychom viděli nějakou změnu. Chceme své životy stavět na skále. Nestačí Slovo jen slyšet, ale musíme podle něj také jednat, jak o tom mluvil Ježíš v podobenství o moudrém a

hloupém staviteli. Všimněte si, že v onom podobenství není rozdíl v tom, co stavitelé slyší, ale v tom, co s tím dělají.

„Každý, kdo slyší tato má slova a činí je, bude tedy podoben muži prozíravému, který postavil svůj dům na skále. A spadl déšť a přihnaly se vody a zaduly větry a udeřily na ten dům – ale nezřítíl se, neboť byl založen na skále. A každý, kdo slyší tato má slova a nečiní je, bude podoben muži pošetilému, který postavil svůj dům na písku. A spadl déšť a přihnaly se vody a zaduly větry a udeřily na ten dům – a zřítíl se a jeho pád byl veliký.“ (Matouš 7,24–27)

Bible se shoduje s výsledky průzkumu; nejlépe se učíme tím, co děláme. Pamatujeme si:

10% toho, co čteme

20% toho, co slyšíme

30% toho, co vidíme

50% toho, co slyšíme a vidíme

70% toho, co sami říkáme

90% toho, co sami děláme

Když vyučuji, doufám, že si z toho posluchač něco vezme. Doufám, že vám něco dá i přečtení této knihy. Tato kniha vám ale určitě nedá tolik, co mně. Když vyučuji, podle výzkumu si ti, kdo mě poslouchají, zapamatují jen asi 20% toho, co jsem řekl. Nicméně pro mě, jako řečníka, je to úplně jiné. Modlím se za to, co chci sdílet. Přemýšlím o tom, a když se slovo stane mou součástí, mluvím o něm. To znamená, že získám daleko víc, než kdokoli, kdo mě poslouchá. Slovo se stane mou součástí a budu si ho pamatovat daleko více než ti, kdo poslouchají. Každý, kdo zkusil vyučovat, ví o čem mluvím. Máte-li o něčem sami mluvit, vyžaduje to mnohem víc, než jen někoho poslouchat.

Proto musíme vytvořit prostředí, které dá každému možnost něco sdílet. Ne kvůli „posluchačům“, ale právě kvůli těm, kdo mluví.

Když chci nějakého křesťana povzbudit, aby tento týden více četl a studoval Bibli, požádám ho, aby se sdílel na příštím shromáždění. Díky tomu bude hledat Boha, bude hlouběji zkoumat Boží slovo, číst ho a studovat, aby měl něco, o co se podělí. Když objeví nějaké téma, začne o něm přemýšlet, meditovat nad ním, a to až do chvíle, kdy se o něj podělí. Pokud bych se posluchačů druhý den zeptal, co si pamatují, na něco by si vzpomněli. Ale pokud bych se zeptal jeho samotného, dokáže mi celé kázání

znovu převyprávět. Je to jeden z důvodů, proč věřím v malá shromáždění; společenství, kde má KAŽDÝ možnost něco sdílet – tak jako to bylo v dobách prvního společenství.

Vystrojen ke službě

Poté, co byl Ježíš vzat do nebe, křesťané pokračovali dál a vyučovali stejnou metodou jako on. Dary, kterými disponoval Ježíš, se rozdělily do celého společenství, abychom i dnes mohli fungovat jako tělo Kristovo tady na zemi.

„... jedny povolal za apoštoly, jiné za proroky, jiné za zvěstovatele evangelia, jiné za pastýře a učitele, aby své vyvolené dokonale připravil k dílu služby – k budování Kristova těla, až bychom všichni dosáhli jednoty víry a poznání Syna Božího, a tak dorostli zralého lidství, měřeno mírou Kristovy plnosti. Pak už nebudeme nedospělí, nebudeme zmítáni a unášeni závanem kdejakého učení - lidskou falší, chytráctvím a lstivým sváděním k bludu.“ (Efezským 4,11–14; ČEP)

Píše se zde o obdarováních, která nám předal Ježíš. Tato obdarování (apoštol, prorok, evangelista, pastor a učitel) nazýváme pěti služebnostmi. Jak jsme se dočetli, jejich smyslem je vystrojit svaté ke službě.

Posláním evangelisty není jen vyjít do ulic a hlásat evangelium. Jeho hlavním úkolem je připravit věřící, aby mohli dál šířit evangelium a sloužit. Totéž platí pro učitele. Úkolem učitele není jen vyučovat věřící. Měl by také vychovat věřící k tomu, aby sami sdíleli Slovo. Je velmi důležité, abychom to pochopili – jinak společenství neporoste tak, jak by mělo.

Mnozí lidé chápou úkol evangelistů špatně. Myslí si, že by měli jít a kázat evangelium, aby to nemuseli dělat ostatní křesťané. Učitelé by měli vyučovat, abychom si nemuseli číst Boží slovo. Proroci by měli prorokovat, abychom my sami nemuseli naslouchat Bohu. Ale tak nás to Nový zákon neučí.

Je pravda, že ne každý je povolán jako evangelista, učitel, prorok atd., ale každý křesťan by se měl naučit, jak sdílet Krista, jak vyučovat ostatní a jak prorokovat. Patří to ke službě, kterou přijal každý. Pět služebností bylo dáno do církve proto, aby byli svatí připraveni ke službě. Být služebníkem znamená především, že jsme byli vysláni na zemi jako Kristovi zástupci (2. Korintským 5,20). Pokud jsme Ježíšovými učedníky, žijeme s ním každý den.

*A v církvi Bůh ustanovil nejprve apoštoly, za druhé proroky, za třetí učitele, potom projevy moci, potom dary uzdravování, pomoci, vedení, druhy jazyků.
(1. Korintským 12,28)*

Tady je to znovu, seznam služebností, které dal Bůh do církve. Dovolte mi, abych

uvedl příklad toho, jak by dnes mohly fungovat.

Jsou všichni evangelisté? Ne.

Mohou všichni šířit evangelium a sdílet Krista? Ano!

Má každý dar uzdravování? Ne.

Může se, podle Bible, každý modlit za nemocné, aby byli uzdraveni? Ano!

Jak to funguje? Například já pracuji jako evangelista a mám dar uzdravování. Ale Bůh mi tato obdarování nedal, aby každý viděl, jak stojím na pódiu, hlásám evangelium a uzdravuji nemocné. I tyto věci mohou patřit k povolání evangelisty, ale není to mým hlavním posláním. Mým základním posláním je připravovat svaté pro službu – v tomto případě připravovat křesťany, aby mluvili o Ježíši a uzdravovali nemocné.

Jsem součástí společenství, abych připravoval svaté pro službu dary, které dal Bůh mně. V domácích společenstvích, do kterých jsme patřili, sdílí Krista každý den asi 90% lidí. To stejné platí pro dar uzdravování: asi 90% lidí v těchto společenstvích se modlilo za nějakého nemocného člověka a viděli jeho uzdravení.

Tato čísla jsou mnohem vyšší, než ta, která vidíme jinde. Jediný rozdíl je ale v tom, že v domácích společenstvích máme sklony mnohem více využívat dary, které nám Bůh dal. Používáme je, abychom získávali učedníky vlastním příkladem, jako to dělal Ježíš. Používáme je k tomu, abychom svaté připravili na jejich vlastní službu, což mimo jiného zahrnuje sdílení Ježíše a uzdravování nemocných.

Vedl jsem vyučování pod názvem „Uzdravování nemocných – trvá to jen hodinu“. Jedná se o krátké vyučování o tom, co říká Bible o uzdravování nemocných, jehož součástí je i praktická část. Před mnoha lety mě požádali, abych připravil workshop pro biblický tábor. Chtěl jsem přijít s čerstvým svědectvím a nejen s prázdnými slovy na téma „stačí hodina, aby se člověk naučil uzdravovat nemocné“. Den předtím jsem kontaktoval jednoho mladého křesťana, který se obrátil teprve před měsícem. Zeptal jsem se ho, zda by byl ochotný se modlit za nemocné a vidět uzdravení a zda by mi věnoval hodinu svého času. On souhlasil. Podíval jsem se na hodiny a bylo 15:36. Řekl jsem mu, že bude sdílet evangelium Ježíše Krista, modlit se za nemocného člověka a že uvidí, jak je ten člověk uzdraven. Dodal jsem, že do 16:36 budeme zpátky.

Skočili jsme do auta a jeli do města. Cestou jsem mu krátce vysvětlil, jak se modlit za nemocné. Když jsme dorazili, řekl jsem: „Pojď za mnou“. Chvíli jsme chodili po městě a já jsem si po chvíli začal na ulici povídat s několika lidmi. Ten mladík šel se mnou a sledoval, co dělám a říkám. Jednu ženu bolela záda, a tak jsem se za ni modlil. Byla okamžitě uzdravena.

Poté jsem řekl tomu mladému křesťanovi: „Teď je řada na tobě. Pojď se mnou!“ Chvíli jsme se procházeli a já ho ujistil, že stačí, aby dělal to, co viděl dělat mě.

Všiml jsem si nějakého mladého muže a měl jsem pocit, že bychom za ním měli jít. Šli jsme za ním a já jsem tomu mladému křesťanovi vysvětlil, co má říct. Položil na toho mladého muže ruku a modlil se. Okamžitě se mu uzdravilo koleno a oba byli opravdu nadšení z toho, co se stalo.

Během jediné hodiny došlo k uzdravení čtyř lidí a s mnoha dalšími jsme sdíleli evangelium. Každý z nás se modlil za dvě osoby. Byl z toho tak nadšený, že chodil po táboře a všem o tom říkal, přestože jsem chtěl, aby o tom nemluvil. Připomnělo mi to Ježíšovy učedníky – ani oni nedokázali mlčet o tom, co prožili.

Zavolali je a přikázali jim, aby vůbec veřejně nemluvili ani neučili v Ježíšově jménu. Petr a Jan jim odpověděli: „Posuďte, zda je před Bohem správné, abychom poslouchali vás více než Boha. Neboť my nemůžeme nemluvit o tom, co jsme viděli a slyšeli.“ (Skutky 4,18–20)

Tento mladý křesťan se naučil něco, co už nikdy nezapomene. Nic nepřináší větší vzrušení, než když vidíte, že Bůh pracuje skrze vás! Znovu: mnohem lépe si pamatujeme věci, které děláme, než ty, které jen slyšíme.

Byl to jen příklad, jak bychom dnes měli vyučovat. Pokud tyto vyučovací metody začneme opět používat v našem společenství, lidé budou růst jako nikdy předtím. Zkuste si na chvíli představit, že by tímto způsobem fungovalo všech pět služebností. Nic by nebylo nemožné. Společenství by rostlo jako nikdy předtím; vyrovnaně a ve spolupráci všech pěti darů.

To, co se onen mladík naučil za hodinu, se mnozí křesťané nenaučí v církvi ani za 10 let. Slyšeli, že mají říkat lidem o Ježíši, a vědí, že se mohou modlit za nemocné. Ale dělají to? Ne! Krok vedoucí z kostelní lavice do světa, kde budou tohle všechno dělat sami, se jim zdá příliš velký. Jsou plní strachu a já jim to nevyčítám. Potřebují někoho, kdo je připraví. Chybí jim zkušenost učednictví. Učedníkem se nestanete tím, že budete rok za rokem sedět a poslouchat vyučování. Učedníkem se stanete, když vás někdo vezme za ruku a řekne: „Pojď se mnou.“ Podstatou učednictví je být spolu a sdílet svůj život; nechat se vyučovat vyzrálejšími učedníky, s nimiž trávíte čas. Učedník je také někdo, kdo dělá další učedníky. Jako učedníci bychom měli vědět, jak žít křesťanský život na každý den. Učit se, jak být dobrým manželem nebo manželkou, jak vychovávat děti, jak se starat o domácnost, jak dávat a jak se otevřít ostatním. Tento princip se vztahuje na všechny oblasti života, nejen na sdílení dobré zprávy o Ježíši a modlitby za nemocné. Musíme začít budovat biblická společenství. Společenství, která z lidí dělají učedníky, protože nám to přikázal Ježíš.

Vraťme se k biblickému táboru, kde se odehrálo hned několik věcí. Kromě čtyř lidí, kteří byli uzdraveni, na události toho dne nezapomene ani onen mladý křesťan. Není nic krásnějšího, než když si vás použije Bůh. Je to zkušenost, kterou potřebujeme

zažívat znovu a znovu, abychom nepřestávali hořet a neztratili pocit, že jsme naživu. Když se ten mladík modlil za posledního člověka, který byl uzdraven, nechal jsem ho, aby do toho šel úplně sám. Odešel jsem dostatečně daleko, aby věděl, že to uzdravení se mnou nemá nic společného a že už je „vyškolen“ a může pokračovat beze mě. A on v tom pokračoval i po mém odjezdu.

Někdo by mohl říct, že to zní příliš schematicky. Mnohým se určitě nebude líbit, že říkám, že učím lidi uzdravovat, protože to přece může dělat jen Bůh. Souhlasím. Uzdravovat může pouze Bůh! Ale dal tento dar do společenství, aby zajistil, že my, křesťané, začneme kráčet ve skutcích, které pro nás připravil. Možná zní zvláště i fakt, že jsem to udělal jenom proto, abych měl druhý den nějakou ilustraci pro své vyučování. A přestože to tak může vypadat, pravdou je, že v tom byl Bůh. On svou vůli jasně zjevil jednou provždy:

... uzdravujte v něm nemocné a říkejte jim: ‚Přiblížilo se k vám Boží království.‘ (Lukáš 10,9)

Do jaké míry se na tom podílel Bůh, se ukázalo už téhož večera. Šel jsem na jedno setkání, na kterém nás vedoucí chval poprosila o modlitby za svého syna. Jmenoval se Jeppe a nežil s Bohem. Všichni jsme se za něj začali modlit. Hlavou mi blesklo: „Jeppe? My jsme se dnes přece modlili za někoho, kdo se jmenoval Jeppe.“ Když vedoucí chval sešla z pódia, zeptal jsem se jí, zda měl její syn problém s palcem u nohy. Vyděšeně se na mě podívala a řekla, že ano! Na to jsem řekl: „No, teď už nemá!“. Potom jsem jí vyprávěl, jak jsme se s ním setkali, jak se za něj ten mladý křesťan modlil a jak byl její syn uzdraven. Ukázalo se, že náš „experiment“ byl vlastně odpovědí na modlitby dalších lidí.

Pokud chceme vidět, jak lidé rostou a slouží Hospodinu v každodenním životě, musíme používat dary, které dal Bůh do společenství. Chceme tyto dary používat? Chceme s lidmi pracovat a učit je vlastním příkladem, abychom je zbavili strachu? Právě díky moci osobního příkladu se můžeme už za hodinu naučit něco, co si někteří netroufnou dělat ani po 10 nebo 15 letech v církvi.

Když se odvážně oprostíme od své kultury, zapomeneme na schémata, kterých se obvykle držíme, a začneme dělat to, co dělali Ježíš a první křesťané, uvidíme, jak naše společenství rozkvetou a promění se v místo, kde žijí lidé svobodně jako učedníci Ježíše Krista.

Společenství zahrnuje mnoho různých darů/slужebností. Neříkám, že by měli všichni dělat totéž, co já. Říkám ale, že já, stejně jako mnozí další, jsme byli dáni do společenství proto, abychom připravovali ostatní věřící.

Když sledujete mladého křesťana, jenž v jediném dni zažije více, než mnozí křesťané, kteří sedí v církvích už léta, vystrízlivíte. Jít vpřed, znamená vrátit se k

správnému používání těchto darů. Církev není možné vystrojit tím, že budete sedět a sledovat, jak evangelista znovu a znovu sdílí evangelium, nebo proroka, který přináší jedno proroctví za druhým. Věřící je třeba připravit, aby mohli začít používat své dary a také vyučovat ostatní, jak dělat totéž. Když se vidíme jen pár hodin v neděli dopoledne, nemůžeme si pomáhat, abychom rostli jako Ježíšovi učedníci. Pokud se lidé mají naučit, jak žít životem vydaným Bohu a jeho slovu, musíme s nimi trávit čas a učit je vlastním příkladem.

Nechť Bůh v naší zemi vyzdvihne vzory, aby naše společenství mohla růst, jak mají.

KAPITOLA 18

Pět služebností

Co by se stalo, kdyby nový křesťan patřil do společenství, kde by mohl každý den následovat ostatní učedníky a učit se od nich „pěti služebnostem“, které dal Bůh do církve?

Rostl by rekordní rychlostí, jak tomu bylo v prvních církvích, které se skládaly z malých, soběstačných domácích společenství. Tato soběstačná domácí společenství však nebyla nezávislá. Propojovalo je pět služebností, které se měly neustále předávat. Nově obrácení se většinou učili od ostatních učedníků ve společenství, ale někdy společenství navštívili cestující služebníci, kteří také přispěli k jejich růstu.

Toto řekl Pavel společenství v Římě:

„Toužím vás spatřit, abych vám mohl udělit nějaký duchovní dar k vaší posile, to jest abychom byli, až budu mezi vámi, navzájem povzbuzeni každý vírou toho druhého – já vaší a vy mou.“ (Římanům 1,11–12)

Pavel navštěvoval různá společenství, aby jim předával dary Ducha, a tak je posílil. Pět služebností se tedy předávalo především prostřednictvím cestujících služebníků. Když je v Bibli napsáno „pastýř“, nemyslí se tím pastýř jednoho konkrétního společenství, jak to známe dnes. Pastýř byl někdo, kdo cestoval a navštěvoval jednotlivá soběstačná společenství. Přicházel se zájmem o konkrétní potřeby společenství. Když je naplnil, naučilo je to lépe pečovat o sebe navzájem.

Malá společenství, která vidíme v Bibli, vedli lidé, kterým Bible říká „starší“ nebo „správci“. Můžeme se setkat i s výrazem biskupové. Problém je, že jsme si vytvořili vlastní definice těchto slov. Pokud řeknu „pastor“, automaticky si představíte člověka vedoucího společenství, které se schází v nějaké budově a každou neděli pořádá bohoslužbu. Taková definice však v Bibli neexistuje.

V Bibli nenajdeme žádný podrobný popis pěti služebností. Více se o nich dozvídáme jen z historických knih. Mnoho věcí, které si spojujeme s těmito služebnostmi dnes, vychází z naší církevní kultury.

Vzpomínám si, jak za mnou kdosi před lety přišel, a řekl mi, že bych neměl v žádném případě zakládat společenství. Jako důvod uvedl skutečnost, že nejsem pastor ale evangelista, a evangelisté přece nic takového nemají dělat. A protože jsem mu uvěřil, dlouho jsem s tím bojoval. Jednou jsem byl v Kodani se sedmi lidmi ze sedmi různých zemí, kteří spolupracovali s organizací DAWN, což znamená „Disciple A Whole Nation“ (pozn. překladatele: *Dělej učedníky z celého národa*). Hlavním cílem

DAWN bylo zmobilizovat celé tělo Kristovo a připravit 20 tisíc spolupracovníků, kteří vyškolí 2 miliony sborů, aby do roku 2020 mohli společně založit 20 milionů dalších sborů. Když jsem se s nimi setkal, někdo se mě zeptal, jaké je moje obdarování. Sklopil jsem oči a odpověděl jsem, že pravděpodobně evangelista. K mému překvapení reagoval slovy: „Skvělé! Evangelisty opravdu potřebujeme, protože pastoři nejsou povoláni k zakládání nových společenství.“

Jeho odpověď mě šokovala. Tenkrát jsem se cítil dost na dně, protože mi lidé říkali, že jsem ve vzpouře, když chci založit nové společenství. Je pravda, že v Dánsku žijeme tak trochu v bublině. Děláme věci, aniž bychom uvažovali proč, a jestli je to správné. Navíc pokud to někdo dělá jinak, je pravděpodobně ve vzpouře a měli bychom ho vykázat do patřičných mezí; i když to lidé mimo naši bublinu dělají vlastně úplně stejně. Domácí společenství jsou nejrychleji rostoucím církevním hnutím na světě. Mnoho církví v Dánsku si zatím neuvědomuje, že bojují proti trendu. Snažím se tím říct, že bychom se neměli tolik zaměřovat na to, v jaké službě kdo stojí. Měli bychom plnit naše poslání a zapomenout na tituly.

Když jsem před patnácti lety uvěřil, měl jsem na srdci jen jednu věc, a to jak oslovit nevěřící. Tenkrát křesťané kolem mě nic neříkali, ale jak moje služba rostla, moje zaměření a moje srdce se změnily. Dnes už se nevidím primárně jako evangelistu, ale spíše jako apoštola, což je něco, co mi mnozí potvrdili.

Oblast našeho povolání a služby je něco, do čeho dorůstáme a co se v průběhu času mění. V určitém období můžete sloužit v jedné oblasti a o pár let později v jiné. Často si jeden o druhém příliš rychle vytváříme ustálené představy. Jak už jsem říkal, služebnosti chápeme na základě naší církevní kultury a ne na základě toho, co čteme v Bibli. Vysvětlím to na příkladu.

Co si představíte pod slovem apoštolů? Věřím, že by si většina z nás vybavila někoho důležitého, někoho, kdo v dnešní církvi zastává jeden z nejvyšších postů. Pokud si to myslíte, tak se vám nejspíš nelíbí, že sám sebe vidím jako apoštola. Možná jste si říkali: „Jak mohl něco takového říct? Kdo si myslí, že je?“ Je to ukázka toho, jak přemýšlíme. Chtěl jsem tím ukázat, že slova definujeme na základě své církevní kultury a ne podle toho, co říká Bible. Všichni navíc podléháme tlaku okolí, a tím si vzájemně zabraňujeme vyniknout, ale to nechám na jindy.

Jsou služebnosti sepsané v listu Efezským seřazeny podle důležitosti? Naznačují snad určitou hierarchii? Pokud ano, byla by služba apoštolů nejdůležitější, potom by následovala služba proroků, evangelistů, pastýřů a nakonec učitelů. Ale jestliže existuje hierarchie, proč je služba učitelů v listu Korintským už na třetím místě? A co ostatní služebnosti, o kterých se tu píše? Jak si stojí v dané hierarchii?

A v církvi Bůh ustanovil nejprve apoštoly, za druhé proroky, za třetí učitele,

potom projevy moci, potom dary uzdravování, pomoci, vedení, druhy jazyků.
(1. Korintským 12,28)

Kam zmizeli evangelisté a pastýři? Proč najednou učitelé poskočili o dvě příčky nahoru? Popravdě bychom se neměli otázkou důležitosti nebo hierarchie příliš zaměstnávat. Konec konců jsme všichni jenom bratři a sestry.

Ale co tedy říká Pavel o apoštolech?

„Zdá se mi, že nás, apoštoly, Bůh postavil jako poslední, jako odsouzené na smrt, neboť jsme se stali divadlem světu, andělům i lidem. My jsme blázni kvůli Kristu, ale vy jste rozumní v Kristu; my jsme slabí, vy však silní; vy slavní, my beze cti. Až do této hodiny hladovíme a žízníme, jsme skoro nazi, dostáváme rány, jsme bez domova, lopotíme se prací vlastních rukou. Když nám spílají, žehnáme, když nás pronásledují, snášíme to, když jsme haněni, domlouváme. Stali jsme se jakoby smetím tohoto světa, vyvrheli pro všechny až doposud.“ (1. Korintským 4,9–13)

Takový obraz Pavel vykresluje, když vysvětluje, co to znamená být apoštolem. Je to obraz, který se tak úplně neshoduje s našimi představami. Dnešní apoštol není někdo, kdo by snášel opovržení, právě naopak. Obvykle se považuje za třešničku na dortu. Apoštol je člověk, kterého vyzvednou ve velkém autě a dorazí až uprostřed chval. Přínejmenším někde se to tak děje. Slovo „apoštol“ ve skutečnosti znamená „vyslaný“, ale víte, kde má svůj původ?

V Pavlových dobách tvořili otroci velkou část populace. Jedna třetina obyvatelstva otroky vlastnila a jedna třetina otroky byla. Mnozí další byli otroky dříve. Pán dával svým otrokům různé úkoly a patřilo k nim i doručování vzkazů. Dnes používáme poštu nebo počítač, ale kdysi měli doručování zpráv za úkol otroci. A takové doručování zpráv nebyl moc bezpečný úkol.

Pán proto posílal také vojáky, aby zajistili, že otrok zprávu doručí a bezpečně se vrátí. Ale ne vždy měl vojáky k dispozici, nebo to bylo příliš drahé. V takovém případě poslal otroka, který měl nejmenší cenu. Otroka, který by mu nechyběl, pokud by se s ním něco stalo. Pán vybral nepohrdanějšího z otroků a výraz, který se používal pro takového otroka, byl „apoštol“.

Uvědomuji si, že my si pod slovem apoštol nic takového nepředstavujeme. Odpovídá to však popisu, který použil Pavel. Co ale nechci říct, je, že apoštol nemá větší zodpovědnost než ostatní služebníci, protože ji má!

... byli jste vybudováni na základě apoštolů a proroků, kde je úhelným kamenem sám Kristus Ježíš... (Efezským 2,20)

Na tomto místě čteme, že jsou to především apoštolové a proroci, kdo pokládají základy společenství. Udávají směr tomu, co Bůh naplánoval, což na ně přirozeně

klade větší nároky. I učitelé budou souzeni daleko přísněji, protože mají velkou zodpovědnost: nesvést nikoho z cesty.

„Nebud'te mnozí učitelé, moji bratři; víte, že budeme souzeni přísněji.“ (Jakub 3,1)

Různým služebnostem náleží různá míra zodpovědnosti. Je důležité, abychom si to uvědomovali. Ale větší zodpovědnost nemusí nutně znamenat, že jsme ve vyšším postavení než ostatní. Pamatujte si, že jsme všichni bratři a sestry, a žádná ze služebností by neměla „panovat“ nad celým tělem. Pět služebností navíc není uspořádáno do žádné hierarchie, ale stojí si bok po boku. Žádná z nich by neměla nad lidmi panovat, jak to často vídáme dnes. Tyto služebnosti by měly sloužit a připravovat věřící. Dostali jsme je jako základ, aby ti, kdo uvěří, měli na čem stavět.

Když přijdete k domu, asi neřeknete: „To jsou ale hezké základy!“ Základů si totiž vůbec nevšimnete. Čeho si ale všimnete, je dům samotný. Totéž platí pro pět služebností. Jsou tu jako základ – ne aby si užívaly pocty.

„Podle Boží milosti, která mi byla dána, jsem jako moudrý stavitel položil základ a jiný na něm staví. Každý ať si dává pozor, jak na něm staví.“ (1. Korintským 3,10)

Služebnosti mají za úkol sloužit a připravovat věřící, aby mohli sloužit i oni. Jejich cílem je připravit ke službě všechny věřící - aby všichni sloužili. Tyto služebnosti by neměly dělat práci za svaté, ale měly by je připravit, aby sami mohli pracovat pro Pána.

Tak buďte svobodní a dělejte to, co do vás Bůh zasadil!

KAPITOLA 19

Vedení

Velkou překážkou na cestě k tomu, aby dnešní společnost mohla fungovat stejně jako první církve, je struktura vedení. Na většině míst se používá systém podobný pyramidě, na jejímž vrcholu stojí jeden vedoucí. Když se ale podíváte na strukturu církve popisované v Novém zákoně, zjistíte, že měla strukturu plochou. Ze začátku jsem to nedokázal přijmout. Pocházel jsem ze společnosti, které mělo pyramidovou strukturu, a věřil jsem, že je ten jediný způsob, jak lze církev vést. Dnes vidím, že Bible mluví jen o ploché struktuře, a to jak ve vedení, tak ve společnosti jako takovém. Pyramidový systém, který najdeme ve většině dnešních církví, se zakládá na principech ze Starého zákona. V Nové smlouvě už ho ale nenajdeme, protože ho Ježíš odstranil.

Podívejme se na několik věcí, které Ježíš řekl a udělal, jež jsou v přímém protikladu s tím, co se dnes praktikuje. V Janově evangeliu čteme, že Ježíš umýval nohy učedníkům. Udělal to, aby je naučil něco, co nikdy nezapomenou: dal jim lekci vůdcovství. Čteme:

Když jim umyl nohy a vzal si své šaty, opět zaujal místo u stolu a řekl jim: „Chápete, co jsem vám učinil? Vy mne nazýváte Učitelem a Pánem a dobře pravíte; jsem jím. Jestliže tedy já, Pán a Učitel, jsem vám umyl nohy, i vy si máte navzájem umývat nohy. Dal jsem vám příklad, abyste i vy činili, co jsem já učinil vám. Amen, amen, pravím vám, otrok není větší než jeho pán, ani apoštol větší než ten, kdo ho poslal. Jestliže toto víte, jste blahoslavení, budete-li to činit.“ (Jan 13,12–17)

Proč Ježíš umyl učedníkům nohy? Odpověď zní: protože byly špinavé! V dávných dobách, když se lidé sešli k jídlu, obvykle leželi v takové pozici, že měli nohy u hlavy člověka, který jedl vedle nich. Proto bylo třeba si před jídlem vždy umýt nohy. Tuto práci většinou vykonávali otroci. Umývali nohy svým pánům. Ježíš umyl nohy učedníkům, aby tím něco zdůraznil. Vzal na sebe práci otroka a řekl jim, že to mají dělat stejně. Později přišel s následujícím varováním:

„Vy se však nenechte nazývat Rabbi, neboť jediný je váš Učitel, vy pak všichni jste bratři. A nikoho nenazývejte na zemi svým Otcem, neboť jediný je váš Otec, ten nebeský. Ani se nenechte nazývat Vůdci, neboť váš Vůdce je jeden, Mesiáš. Ale největší z vás bude vaším služebníkem. Kdo se bude povyšovat, bude ponížen, a kdo se poníží, bude povýšen.“ (Matouš 23,8–12)

Měli bychom si tedy navzájem umývat nohy, jak to někteří dělají i dnes? Ne. Ježíš to nedělal proto, aby ustanovil novou náboženskou tradici. Místo toho bychom se měli snažit pochopit, co tu Ježíš říká, totiž že bychom si měli navzájem sloužit. Všichni jsme bratři a sestry, to tady říká. Totéž platí pro vedoucí. Neměli bychom si začít vzájemně umývat nohy, protože to není součástí naší kultury a ani nemáme špinavé nohy, ale měli bychom si navzájem sloužit. Místo toho, abychom si navzájem umývali nohy, bychom mohli například jeden druhému umýt špinavé auto.

Ježíš přišel sloužit a představil uspořádání, které se od našeho liší. Nepředstavil pyramidovou strukturu, na jejímž vrcholu by seděl „muž Boží“, kterému by všichni ostatní měli „sloužit“. Taková metoda musí zákonitě selhat, protože pýcha předchází pád. Žádný člověk není povolán k tomu, aby seděl sám na vrcholu pyramidy.

Model „muže Božího“, který se mnohde praktikuje, neodpovídá novozákonnímu myšlení. Pokud byste chtěli pro tuto ideu najít podporu v Bibli, museli byste se podívat do Starého zákona. Neříkám, že bychom neměli mít někoho, kdo vede. Netvrdím ani, že si určité služebnosti ve společenství nezaslouží úctu a uznání, ale potřebujeme si udržet zdravou rovnováhu.

V 2. kapitole Zjevení čteme o společenství v Pergamu. Ne všechno, co se o něm píše, je pozitivní:

„Tak i ty máš některé, kteří stejně drží učení Nikolaitů. Učiň tedy pokání! Ne-li, brzy k tobě přijdu a budu s nimi válčit mečem svých úst.“ (Zjevení 2,15–16)

Na jiném místě čteme, že Ježíš nenávidí učení/skutky Nikolaitů. Co je to učení Nikolaitů? Slovo Nikolaité pochází ze dvou slov: „nikos“ a „laos“. Znamá to „vítězství nad lidmi“ nebo „vládnout nad lidmi“. Právě z výrazu „laos“ odvozuje slovo „laik“. Ježíš tedy nenávidí učení, podle kterého by měli někteří lidé vládnout nad laiky. Současný princip, kde vedoucí/pastoři vládou a rozhodují o lidech, v Bibli nenajdeme. Takové učení Ježíš zjevně nenávidí. Myšlenku, že křtít, podávat Večeři Páně a sdílet Boží slovo mohou pouze kněží, pastoři a vedoucí, v Novém zákoně nenajdeme. Podle Ježíše nic takového jako „laici“ a „profesionálové“ neexistuje. Všichni jsme bratři a sestry a díky Ježíšově oběti máme stejný přístup k Bohu. Jinými slovy, každý může slyšet Boha, křtít ostatní atd. I v dnešní době musíme skoncovat s učením Nikolaitů, podle něhož stojí v hierarchii kněží výše než laici. Je to prostě nebiblické a Ježíš to nenávidí. Jak už jsem řekl, vedoucí a služebnosti mají ve společenství pokládat základy, a ne stát na vrcholu hierarchie. Jsou tu, aby ukazovali cestu, ne aby řídili a rozhodovali.

Mnohokrát jsem zažil církevní vedoucí, kteří stavěli sami sebe do nadřazené pozice vůči ostatním lidem ve společenství. Tito vedoucí se snaží udržet lidi na místě, a tak někdy vyučují, že musíte „poslouchat ty, kteří vás vedou“. Přitom zapomínají, že i

když zastávají vedoucí pozici, jsou především bratry a sestrami. Ostatní lidé ve společenství mají k Bohu stejný přístup a mohou ho slyšet úplně stejně jako vedoucí.

Nedávno za mnou přišla mladá žena a požádala mě o radu. Kdysi byla na krátkodobé misijní cestě a moc se jí to líbilo. Teď znovu vnímala, že ji Ježíš volá do služby v zahraničí. Vedoucí společenství, které navštěvovala, jí však řekl, že není připravená. Bůh by prý o něčem takovém mluvil nejdříve s vedoucím, a tak by je měla poslechnout. Tuto ženu jsem dobře znal a věděl jsem, že je zralá. A proto jsem mohl říct, že pokud Bůh říká „jdi“, měla by jít. Myšlenka, že by měl Bůh všechno potvrzovat skrze vedoucího, je lež. Někteří to zajisté budou vnímat jako vzpouru, ale jsem o tom naprosto přesvědčen.

Mohli byste se zeptat: „Jak to můžeš říct, když její vedoucí říká něco jiného?“ Mohu, protože to bude ona, kdo ponese zodpovědnost za svůj život a za to, co jí Bůh řekl. Vedoucí může poradit a nasměrovat, ale nemůže rozhodovat o životě druhého člověka.

Vedoucí v některých církvích zneužívají strach, aby manipulovali své členy. Znovu a znovu přicházejí s děsivými historkami o lidech, kteří neposlechli své vedoucí, a jak to s nimi pak špatně dopadlo. Nepřímo tím říkají: „To se může stát i vám, jestli se postavíte proti svému vedoucímu.“ Na to bych chtěl říct, že jsem se dostal tam, kde dnes jsem, jen díky tomu, že jsem ne vždy poslouchal své vedoucí. Kdybych je poslechl, moje služba by skončila, jak už jsem o tom mluvil na začátku této knihy. Stál jsem před otázkou, zda poslechnu svého vedoucího, nebo Boha.

Častokrát jsem viděl, jak byl následující biblický text zneužíván k manipulaci.

Poslouchejte své vůdce a buďte poddajní, neboť oni bdí nad vašimi dušemi jako ti, kdo budou vydávat počet; ať to mohou dělat s radostí, a ne se vzdycháním, neboť to by vám nebylo k užitku. (Židům 13,17)

Když se ponoříte do původního významu tohoto verše, budete číst něco jako: „Naslouchejte těm, kteří vás vedou, a nechte se přesvědčit...“ Text hovoří o naslouchání a o tom, že se necháte přesvědčit slovem. Nikoli o slepé poslušnosti příkazům, které jsou v rozporu s tím, co vám řekl Bůh.

Nicméně kdybych viděl křesťana, který vědomě žije v hříchu a neposlechl svého vedoucího, tento verš z Bible bych mu přečetl. Řekl bych mu, aby naslouchal svému vedoucímu a nechal se přesvědčit Božím slovem. Pokud ale vedoucí řekne zralému křesťanovi: „Neměl bys být misionářem,“ nebo: „Věřím, že bys měl prodat své auto a peníze mi dát,“ tak bych mu poradil, aby neposlechl, protože to, co řekl vedoucí, není biblické!

Vidíte, jak se dají věci zneužít, když jsou vytrženy z kontextu? Představte si, že bych byl vedoucí a vydal se navštívit nějaké lidi ze společenství. Myslíte, že bych měl

právo rozhodovat o tom, kam mají postavit piano? A pokud by neposlechli, říci: „Jsem váš vedoucí, musíte mě poslechnout.“ V žádném případě! Jejich vedoucím jsem teprve v případě, když před ně předstupuji a snažím se je vést Božím slovem. Nemám však žádné právo ani autoritu rozhodovat o jejich životě. Mohu je pouze směřovat a oni se mohou nechat přesvědčit.

V knize „Paul's Idea of Community“ (*Pavlova představa společenství*) Robert Banks ukazuje, jakým způsobem používal svou autoritu Pavel. Nikdy ji nevyužil, aby nad lidmi vládl nebo o nich rozhodoval. Nerozhodoval dokonce ani o společenstvích, která sám založil. Směřoval je jako otec a předkládal jim výzvy, ale nikdy nad nimi nepanoval a nerozhodoval o nich tak, jak to dnes často vídáme. Jeho vztah k ostatním apoštolům ukazuje, že ani on jim nebyl nijak podřízen. Například se nebál napomenout Petra, když udělal chybu. Vždy se k problému stavěl podle Božího slova, které je nejvyšší autoritou. Jako vedoucí nemáte být pánem nad lidmi; jsme spolupracovníky, jak říká Pavel:

„Nejsme pány nad vaší vírou, nýbrž jsme pomocníky vaší radosti; vždyť vírou pevně stojíte.“ (2. Korintským 1,24)

Autor listu Židům jasně popisuje, o čem vedení vlastně je:

„Vzpomínejte na své vůdce, kteří k vám mluvili Boží slovo, pečlivě pozorujte, jaký byl konec jejich života, a napodobujte jejich víru. Ježíš Kristus je tentýž včera i dnes, i na věky.“ (Židům 13,7–8)

Petr vedoucím společenství říká následující:

„Páste Boží stádo, které je u vás; dohlížejte na ně ne z donucení, ale dobrovolně, podle Boha, ne z nízké ziskovosti, ale ochotně, ne jako páni nad svým podílem, ale jako ti, kteří se svému stádu stávají vzorem. A když se ukáže nejvyšší pastýř, dostanete nevdnoucí věnec slávy.“ (1. Petrův 5,2–4)

Vedení nespočívá v tom, že se stanete pánem nad životem druhého člověka. Podstatou vedení je být vzorem. Nemáte nad druhými stát, vaším úkolem je jít před nimi. Vedoucí jde kupředu a nechá ostatní, aby se sami rozhodli, zda ho chtějí následovat nebo ne. Jestliže to lidé, které Bůh postavil do vedení společenství, pochopí, sami prožijí daleko větší svobodu.

Když si uvědomíme, že neneseme zodpovědnost za životy druhých, je to osvobozující. Jako vedoucí musíte jenom jít první a ukazovat cestu. Pak už záleží na ostatních, zda vás budou následovat.

V některých svobodných sborech jsem viděl téměř démonické učení, které nazývám „duchovní přikrytí.“ Říká, že nad sebou potřebujete duchovního vedoucího, jinak nejste chráněni. Toto učení také zdůrazňuje, že potřebujete duchovního vůdce, abyste

mohli ve svém životě zažívat Boží pomazání. Vedoucí, kteří toto učení propagují, také mívají někoho, koho nazývají svým vedoucím nebo duchovní autoritou, ale obvykle jde o někoho žijícího v zahraničí nebo alespoň hodně daleko. Je mnohem snazší „poslouchat“ někoho, kdo je hodně daleko, než naslouchat bratrům, kteří jsou nablízku.

Dlouho jsem s tím měl problém. Pocházel jsem ze svobodného sboru a tento způsob smýšlení jsem měl v sobě hodně hluboce zakořeněný. Bylo to těžké, protože jsem se mnohokrát dostal do situace, kdy jsem si musel vybrat, zda poslechnu vedoucí, nebo udělám to, co si myslím, že mi říká Bůh. Právě v jednom z těchto okamžiků mě poprvé navštívil Steve Hill a vyučoval přesně na toto téma. Jeho vyučování mi pomohlo najít v této oblasti svobodu.

Ne každý chápe, o čem tu mluvím, ale mnozí bohužel ano. Steve Hill mi ukázal, jaký by měl být skutečný křesťanský vedoucí a otec ve víře. Poprvé jsem celým srdcem rozpoznal pravého vůdce. Najednou jsem si uvědomil, proč jsem s tím měl v minulosti takový problém. Nebylo to mnou a ani tím, že bych byl ve vzpouře. Příčina spočívala v systému, jehož jsem byl součástí; systému, který vycházel z ovládání druhých a ne z principů popsaných v Novém zákoně. Tento druh manipulace navíc způsobuje, že jen málokdo vstoupí do povolání, které mu Bůh dal. Učení o „duchovním přikrytí“ vězní lidi v systému, který jim brání růst.

Poslušnost je důležitá. Bible mluví o poslušnosti a podřízenosti často. Hovoří také o vzájemné podřízenosti:

„Podřizujte se jeden druhému v bázni před Kristem.“ (Efezským 5,21)

Skutečně bychom se měli podřizovat jeden druhému! Ne vedoucímu, který žije někde daleko, a nemá ani ponětí o tom, jak vedeme svůj každodenní život. Potřebujeme plochou strukturu, která dá lidem svobodu; svobodu osobně slyšet Boha a nést zodpovědnost za svůj život. Struktura mnohých současných církví omezuje růst a fungování mnoha členů těla Kristova.

Všichni jsme bratři a sestry a hlavou společenství není vedoucí ani pastor, ale Ježíš Kristus. Chce s námi mluvit. Když se shromažďovali první křesťané, hledali Ježíše a nechali ho, aby skrze ně mluvil. Nehovořím tady o anarchii a zmatku, kterých se mnozí bojí. Je tu Pán, který církev vede a tím je Ježíš Kristus.

Dobře vím, že plné zavedení ploché struktury by v mnohých společenstvích znamenalo naprosté šílenství. Mnoho jejich členů se totiž ještě plně „nevydalo“. Stále žijí, jako by byli pány svého života, a ženou se za svými touhami, místo aby následovali Boží vůli. Ale pokud jste se plně vydali Kristu a je pro vás důležitá jen Boží vůle a Jeho pohled, pak pro vás myšlenka ploché struktury neznamena žádný problém. Právě naopak!

V Božím společenství mají vedoucí samozřejmě místo, ale nejsou povoláni, aby nad lidmi panovali a rozhodovali za ně. Pokud stojíte v pozici vedoucího, jste ostatním ve společenství i nadále bratrem. Stojíte jim po boku, ne nad nimi. Jdete před ostatními, aby vás mohli následovat.

Věřím, že je důležité, abychom znovu začali fungovat podle Božích principů. Jsem přesvědčen, že Bůh pozvedne dobré a rozumné vedoucí, kteří jako duchovní otcové položí dobré základy, aby společenství mohla růst v Kristu.

KAPITOLA 20

Duch Svatý

Jasně si vybavuji jedno období v životě, kdy jsem byl pod neuvěřitelným tlakem. Patřil jsem do společenství a měl jsem za lidi v tomto společenství zodpovědnost. Uvěřil jsem, že na mně leží zodpovědnost za jejich životy, protože jsem byl jejich pastorem. Jestliže prožívali těžké období, bylo to pravděpodobně proto, že jsem byl špatným vedoucím. A když prožívali dobré, bylo to díky tomu, že jsem sloužil dobře.

Bůh mi naštěstí ukázal, jak je takový pohled scestný. Osvobodil mě a naučil mnoho věcí, které nikdy nezapomenu. Než jsem to pochopil, nedokázal jsem vést ani naše malé společenství s několika málo věřícími. Teď bych nepovažoval za problém ani situaci, kdybych měl vést milion nových křesťanů. Rozdíl spočívá ve dvou důležitých věcech, které mě Bůh naučil.

Ta první se týká vnímání vedení. Je jasné, že jsem vedoucí, ale v žádném případě nebudu řídit ani ovládat životy ostatních. Mohu jen položit základ, a pak už záleží na každém člověku, jak na něm bude stavět.

Ježíš byl nejlepším vůdcem v historii, a přesto se Jidáš nakonec rozhodl ho zradit. Z toho vyplývá, že ani my nejspíš neunikneme podobné zkušenosti. Naučil jsem se nebrat postavení vedoucího tak vážně a pochopil jsem, že musím umět některé věci nechat být. Ježíš byl nejlepším vůdcem, který kdy existoval, a přece řekl svým učedníkům, že pro ně bude lepší, když odejde.

„Ale říkám vám pravdu: Je pro vás užitečné, abych odešel. Neboť neodejdu-li, Zastávce k vám nepřijde; odejdu-li, pošlu ho k vám.“ (Jan 16,7)

Pokud pro ně bylo lepší, aby odešel Ježíš, nejlepší vůdce, který kdy existoval, jak si můžeme myslet, že my jsme nenahraditelní? Možná je to tím, že dost nedůvěřujeme Duchu Svatému. A to mě přivádí k té druhé důležité věci, kterou jsem se naučil.

Jednou se mě můj přítel Steve Hill zeptal, jaký je úkol Ducha Svatého. Odpověděl jsem, že nám má připomínat, co říkal Ježíš, a také nás usvědčovat z hříchu, spravedlnosti a soudu. Potom se mě zeptal, jak dobře to Duchu Svatému jde. Nevěděl jsem, co jiného na to odpovědět, než že mu to jde velmi dobře. Následovala otázka, jak bychom si měli mezi sebou rozdělit práci. Máme na starosti 40% a Duch Svatý 60%, nebo je to naopak?

Donutilo mě to k zamyšlení. Nikdo není lepší než Duch Svatý, ať už se to týká čehokoli. Právě proto mohl Ježíš říct, že bude lepší, když odejde. Tehdy jsem se naučil něco nového o Duchu Svatém a prožil jsem osvobození v roli vedoucího.

Chápu, proč mnozí vedoucí a pastoři v současném církevním systému trpí stresem. Všechno leží na nich. Když církev roste, je pastor dobrý. Když ale neroste a lidé mají problémy, může za to také pastor. Takovým způsobem se nedá dlouho žít a ani to nebylo v Božím plánu. Musíme se vrátit k ploché struktuře společenství, kde je hlavou Ježíš a Duch Svatý může pracovat v nás všech.

Mohl bych vydávat řadu svědectví o tom, jaké úžasné věci se odehrály poté, co jsem pustil vedení. Lidé se obraceli a rostli jako nikdy předtím. Všichni jsme chápali, že za ně nenesu zodpovědnost já, ale chopili se jí oni sami. Pochopili, že vyučování, napomínání z hříchu a další věci jsou úkolem Ducha Svatého. Proto mu začali více naslouchat a byli proměněni. V takové situaci už počet lidí nehraje roli, protože Duch Svatý je dost velký na všechny lidi i s jejich potřebami.

Z 1. listu Janova si přečteme něco neuvěřitelně radikálního, něco, co lidé v dnešní době těžko chápou.

„Ve vás však zůstává pomazání, které jste od něho přijali, a nepotřebujete, aby vás někdo učil; jeho pomazání vás učí všemu a je pravdivé a neklame; jak vás vyučilo, tak zůstávejte v něm.“ (1. Janův 2,27)

Neříkám, že by bylo všechno vyučování zbytečné. Při čtení tohoto verše si potřebujeme uvědomit, že jsme na něco zapomněli. Přemýšlejte! Opravdu se tam píše, že nepotřebujeme nikoho jiného, kdo by nás vyučoval, protože nyní máme Ducha Svatého! Stejná věc se trochu jinými slovy objasňuje v listu Židům, kde se mluví o nové smlouvě:

„Protože toto je smlouva, kterou uzavřu s domem Izraele po oněch dnech, praví Pán: Dám jim své zákony do mysli a napíši jim je na srdce; a budu jim Bohem a oni mi budou lidem. A nikdo už nebude učit svého spoluobčana a nikdo svého bratra slovy: ‚Poznej Pána‘, neboť mě budou znát všichni, od nejmenšího až do největšího z nich, protože se slituji nad jejich nepravostmi a na jejich hříchy a jejich nezákonnosti již nikdy nevzpomenu.“ (Židům 8,10–12)

Čtete zde o zcela nové smlouvě. Dnes máme všichni přístup k Bohu skrze Ježíše Krista. Všichni můžeme Boha poznat a nechat se jím vést. Jak čtete, poslal Ducha Svatého, aby nás vedl a ukázal nám, kdo je Bůh.

Proč tomu více nedůvěřujeme? Proč si pořád myslíme, že lidé potřebují prostředníka (pastora), aby poznali Boží vůli a mohli žít život, k jakému je Bůh povolal? Možná proto, že máme církve, kde nejsou mnozí lidé ani spasení. Mnohých se Bůh dotkl, modlili se k němu a teď věrně chodí do církve. Ve skutečnosti ale nedošli až ke spasení, a tak se jim snažíme zajistit „chůvy“.

Protože se Bohu plně nevydali, nevidíme v jejich životech Ducha Svatého jednat

stejně jako v životech těch, kdo jsou opravdu spasení. Místo toho předstíráme, že jsme Duchem Svatým. Snažíme se je povzbudit, aby žili jako učedníci Ježíše Krista, ale děláme jim tím medvědí službu. Spíše bychom jim měli ukázat, že ještě plně nevydali svůj život Bohu. Teprve až se plně obrátí a zažijí znovuzrození, jak o tom mluví Ježíš, převezme to Duch Svatý a začne skrze ně pracovat. Potom budou vedeni Duchem a ne tělem, jak se o tom píše v listu Římanům. Takové jsou znaky opravdového křesťana.

Znovu se vracíme k tomu, že musíme evangelium kázat radikálně, přímo a bez obalu. Potom se budou lidé obracet a budou spaseni. Potom přijde Duch Svatý a začne v nich jednat, jako o tom čteme v Bibli.

Bůh se nezměnil, ale my jsme změnili evangelium takovým způsobem, že máme často církve plné nespasených lidí. Vidám pastory, kteří tráví hodiny, týdny a dokonce měsíce tím, že radí a pomáhají lidem, jejichž problémy by se mohly automaticky vyřešit tím, že by činili pokání a přijali spasení. Měli bychom je vést ke spasení, místo abychom jim dělali poradce v celé řadě problémů a snažili se dělat práci Ducha Svatého.

*„A on, až přijde, přinese světu důkaz o hříchu, o spravedlnosti a o soudu.“
(Jan 16,8)*

Když jsem 5. dubna 1995 uvěřil, přišel jsem ze světa, který neměl s církví nic společného. Žil jsem v hříchu podobně jako většina dnešních mladých lidí. Ode dne, kdy jsem se obrátil, však začal Duch Svatý pracovat v mém životě, jak o tom čteme v Bibli. Učil mě skrze Slovo a já jsem se začal odvracet od svého starého života. Během všech těch let křesťanského života jsem nikdy nepociťoval potřebu, aby mě někdo hlídal. Nikdo mi nikdy nepřipomínal, že už nemůžu žít v hříchu. Nikdo mi neříkal, že bych neměl zapomínat na čtení Bible, nebo že bych měl chodit do shromáždění. Nebylo to třeba, protože jsem byl opravdu spasený. Duch Svatý mi ukazoval, co je potřeba změnit a jak bych měl žít. On byl tím, kdo mě vyučoval tak, jak jsme o tom četli. Je to jeho poslání.

Totéž vídám i dnes, když se lidé plně obrátí. Nepotřebujeme nikoho, kdo by jim všechny tyto věci říkal, protože je to něco, co dělá Duch Svatý. Když jsem uvěřil, tak mě někdy hřích nebo kamarádi lákali zpátky, ale nedokázal jsem se Boha pustit. Byl jsem jako jeden z učedníků, který Ježíši odpověděl poté, co ho mnozí jiní opustili:

Ježíš řekl Dvanácti: „I vy chcete odejít?“ Šimon Petr mu odpověděl: „Pane, ke komu půjdeme? Máš slova věčného života a my jsme uvěřili a poznali, že ty jsi Kristus, ten Svatý Boží.“ (Jan 6,67–69)

V 8. kapitole Skutků čteme, jak Filip pokřtil etiopského dvořana. Když se to stalo, vzal Bůh Filipa, přenesl ho jinam a dvořan zůstal sám. Byl úplně nový ve víře a jediné co měl, byl text Starého zákona. Ale ve skutečnosti nebyl úplně sám, měl Ducha

Svatého! Bůh měl situaci plně pod kontrolou, a tak mohl vzít Filipa pryč. Dvořana však nenechal samotného. Dal mu životního pomocníka, Ducha Svatého.

Budeme-li kázat evangelium, jak to zamýšlel Ježíš, a necháme-li přijít Ducha Svatého, bude lidi usvědčovat z hříchu, aby mohli činit pokání. Bude je vyučovat a bude pokračovat v dobrém díle, které započal. (Filipským 1,6)

V prvním společenství lidé viděli, že je mezi nimi Duch Svatý přítomen. Byl velkou součástí jejich života a mohli říct: „Neboť tak usoudil Duch Svatý i my...“ (Skutky 15,28). Lidé ve společenství nerozhodovali sami. Nechali Ducha Svatého, aby zaujal své místo.

I proto se tehdejší společenství tolik lišilo od těch, která vidáme dnes. Fungovalo na principu ploché struktury, aniž by vznikaly zmatky. Lidé nevyvolávali rozruch, protože byl mezi nimi mocně přítomen Ježíš skrze Ducha Svatého. Ježíš sám byl hlavou společenství a všem to bylo jasné.

V dnešní době je církev plná „tělesných“ lidí, a proto nemůže fungovat novozákonní církevní model. V důsledku této tělesnosti jsme vytvořili struktury, které dnes máme. Jsou to ale pouhé náhražky toho, co je skutečné. Totéž platí o způsobu, jakým vedeme naše shromáždění. Představte si, jaké úsilí vyžaduje vytvořit pocit blízkosti Ducha Svatého. Když je Boží Duch opravdu přítomen, nepotřebujeme přítmi v sále, rozsvícené svíčky ani dojemnou hudbu. Naopak jsou to známky, že není přítomen způsobem, jaký popisuje Bible.

Nesmíme se nechat obelstít a věřit, že tím správným způsobem, jak dělat věci, je nová struktura a líbivý styl. Když budeme budovat cirkve plné „tělesných“ lidí, vydrží jen do okamžiku, než se postavíme tváří v tvář Bohu.

„Ale když tohle všechno odstraníme, všichni přestanou chodit!“

Možná je to ještě větší důvod, abychom všechny tyto věci odložili. Pak uvidíme, co skutečně vybudoval Bůh. Pamatujte na to, že je to Ježíš, kdo buduje svou církev, ne my! Nejsme ničím víc, než „živými kameny“ a Ježíš bude stavět cirkve, jak sám chce!

V dnešní církvi vidíme něco, co mnozí nazývají pravidlem 20:80. Vychází z myšlenky, že v tradičním společenství dělá všechnu práci 20% lidí, zatímco zbylých 80% tam chodí, aby si užili shromáždění. Předtím než se v roce 1949 chopili moci komunisté, to platilo i v Číně. S nimi přišlo velké pronásledování svatých a všichni misionáři byli vyhnáni ze země. Všechny cirkve byly zrušeny a 80% lidí, kteří je dříve navštěvovali, „odpadlo“. Poté zůstalo jen přibližně 20% – ti, kteří původně dělali všechnu práci. Pravdou je, že oněch 80% ve skutečnosti „neodpadlo“, protože tam vlastně nikdy nepatřili. Kdyby byli skutečně vydaní, nikdy by neodpadli, ale raději by zaplatili jakoukoliv cenu. A tak se stalo, že ve společenství zbylo jen pár opravdových učedníků, kteří byli ochotni zaplatit cenu, a ti se mohli naprosto vydat Pánu. Tím začalo velké probuzení, které v Číně pokračuje dodnes. Miliony lidí se

obracejí k Bohu. Všechno se ale odehrává v malých domácích skupinkách, takže nikdo přesně neví, o kolika milionech nových věřících tu přesně mluvíme.

Duch Svatý je stejný i dnes! Bohužel jsme ho ale nahradili systémem, který vězní lidi ve falešné víře. Žádný systém ani hierarchie však nikdy nemůžou v životě člověka nahradit Ducha Svatého. Systém jen vytváří falešný obraz pravdy. Hierarchie vzbuzuje klamný dojem, že je všechno v pořádku. Ve skutečnosti žije mnoho lidí ve vzpouře vůči Bohu. Systémy nás mohou přesvědčit, že jsou lidé spasení, i když ve skutečnosti nejsou. Hierarchie může být tajnou komfortní zónou pro pyšné lidi, kteří ve skutečnosti rádi panují nad ostatními.

Dalším úkolem Ducha Svatého je, aby nám připomínal Ježíšova slova a uváděl nás do veškeré pravdy.

„Ale Zastánce, Duch Svatý, kterého Otec pošle v mém jménu, ten vás naučí všemu a připomene vám všechno, co jsem vám řekl.“ (Jan 14,26)

„Když však přijde On, Duch Pravdy, uvede vás do veškeré pravdy, neboť nebude mluvit sám ze sebe, ale bude mluvit to, co uslyší; oznámí vám i to, co má přijít.“ (Jan 16,13)

Mohl bych pokračovat dlouhým seznamem úkolů a funkcí Ducha Svatého, jako je pomocník, utěšitel, svědek a ten, kdo nám dává moc. Často se říká, že bychom lidem měli poskytnout následnou péči. Pravdou však je, že v Bibli nenajdeme nic o následné péči, jak ji chápeme dnes. Přesto slýcháme, že po obrácení musíme o lidi pečovat, protože nově spasení jsou jako novorozenci. A všichni víme, že novorozenci bez rodičů nepřežijí! Miminka potřebují své rodiče! Stejnou logiku aplikujeme na čerstvě obrácené křesťany – bez duchovních rodičů prý zemřou.

Novorozenci skutečně potřebují rodiče. A je pravda, že je potřebují i čerstvě obrácení lidé. Zapomínáme však, že to nejsme my, kdo jim dal se znovu narodit. Byl to Bůh a určitě se o ně postará! On je jejich Otec a nenechal je samotné. Dal jim Ducha Svatého.

Neříkám, že bychom měli lidi nechat být a že jsem proti všem formám péče. Četli jsme, že bychom měli z lidí dělat učedníky. Je velký rozdíl v tom, jestli lidi necháme, aby nás následovali, nebo jestli trávíme čas tím, že sledujeme my je. Ježíš řekl: „Pojď a následuj mě,“ a pak šel dál. Pokud lidé přijali „vnitřní potvrzení“ svého znovuzrození, tak budou automaticky následovat i „vnější znamení“. Například vyhledají společenství křesťanů. Jsou to lidé, kterým můžeme říct: „Pojď a následuj mě.“ Můžeme jít před nimi a nemusíme se neustále ohlížet a sledovat, jestli jdou ještě s námi. Musíme mít na paměti, jak je důležité, že jde někdo před nimi. Těžko můžete následovat auto, které stojí. Auto musí být v pohybu, abyste mohli jet za ním.

Samozeřejmě bychom měli jeden druhému pomáhat a vzájemně se podporovat, ale

Ježíšovým úkolem není, aby nás sledoval. My máme následovat jeho.

Skutečně si myslím, že můžeme všechny vnější věci snadno odstranit a vytvořit plochou strukturu, aniž by lidé odpadli, a to za předpokladu, že jsou opravdu vydaní Bohu a žije v nich Duch Svatý. Lidé, kteří přijdou ze správných pohnutek do společenství s plochou strukturou, budou vzkvétat a růst ve víře. V takovém společenství vládne svoboda a každý jednotlivec má prostor, aby následoval Boha a dělal přesně to, co mu vložil do srdce.

Dívali jsme se na první církve a srovnávali ji s tou dnešní. Dívali jsme se, jak je důležitá správná struktura. Dívali jsme se na povolání, které všichni máme, tedy dělat z lidí učedníky, a to především vlastním příkladem. Krátce jsme se podívali i na pět služebností a na důležitost práce Ducha Svatého. Nyní se budeme věnovat dalšímu důvodu, proč jsou důležité domácí skupinky.

Mnoho nových církví

Malá domácí společenství se dají založit daleko rychleji a snáze než tradiční svobodné sbory. Když založíte tradiční společenství, často potřebujete prostory a spoustu pomocníků. K založení domácího společenství nepotřebujete více než otevřené dveře u někoho doma.

Organizace DAWN funguje systémem zakládání nových společenství. Optimálním způsobem, jak naplnit „Velké poslání“ je podle nich založení jednoho nového společenství na každých 500 až 1000 obyvatel, protože tak lidi oslovíte nejefektivněji. V DAWN tato čísla stanovili na základě předpokládané sféry vlivu jednoho středně velkého společenství. Poté tato čísla promítli na celou populaci, aby vypočítali, kolik společenství je potřeba, abychom oslovili celý národ, což od nás Ježíš ve „Velkém poslání“ žádá.

Budeme-li vycházet z této vize, Dánsko by potřebovalo opravdu mnoho nových společenství. Podle DAWN by ve městě s 30 tisíci obyvateli mělo vzniknout 30 až 45 společenství. Nyní mají města podobné velikosti asi tak jeden sbor letniční církve, jeden svobodný sbor, možná i misijní stanice, baptistický sbor a několik sborů církve státní. Mohli bychom tedy říct, že se v tomto městě nachází průměrně pět až šest živých společenství. K naplnění vize, kterou nám dal Ježíš, chybí podle DAWN asi 25 až 40 společenství.

Ježíš přistoupil a promluvil k nim: „Byla mi dána veškerá pravomoc na nebi i na zemi. Jděte tedy a čiňte učedníky ze všech národů, křtěte je ve jméno Otce i Syna i Duchu Svatého a učte je zachovávat všechno, co jsem vám přikázal. A hle, já jsem s vámi po všechny dny až do skonání tohoto věku. Amen. (Matouš 28,18–20)

Ježíš nám přikázal, abychom činili učedníky ze všech národů. Neřekl, že máme dělat učedníky jen z několika lidí v každém národě, ale z CELÝCH národů. Když opravdu pochopíme, co nám Ježíš přikázal, začneme o poslání církve přemýšlet úplně jinak než většina lidí dnes.

Kdyby nám Ježíš stanovil cíl, aby se z několika lidí v každém národě stali jeho učedníci, k naplnění vize pro církve by logicky stačilo vyrůst na počet 300 členů. A bylo by v pořádku, pokud by církve založila nové společenství každých 10 let. Jenže církve, která má 300 členů a každých 10 let založí nové společenství, nikdy nenaplní povolání, které nám Ježíš dal.

Pochopíme-li, co tu Ježíš opravdu říká, začneme si uvědomovat, že mnozí z nás míří špatným směrem a míjejí cíl. Pochopíme-li, že měl Ježíš na mysli učednictví celých národů, donutí nás to pracovat úplně jinak, než pracujeme dnes. Například bychom měli cíl vyslat „co nejdříve“ lidi, aby zakládali nová společenství. Mezi společenstvími by skončila válka o členy a dokázali bychom spolupracovat, abychom dosáhli společného cíle. Pokud je zakládání nových společenství nejlepší cestou, jak proměnit dánský národ v Ježíšovy učedníky, pak jich Dánsko potřebuje založit mnoho.

Všechna ta čísla naznačují, že společenství roste nejvíce v prvních dvou letech od založení. Potom se růst zpomaluje a při dosažení určité velikosti se někdy úplně zastaví. Mé vlastní zkušenosti to potvrzují. Když jsme založili společenství, ostatní pastoři ve městě nám říkali, že rosteme rychleji než oni, protože jsme noví. Máme se prý připravit, že se to za pár let změní. Ale jestli je to pravda, tak proč nevyšleme lidi, aby zakládali nová společenství, místo abychom se léta snažili shromažďovat více a více lidí na jednom místě?

Je pravda, že nová společenství rostou daleko rychleji než stará. Může to být z mnoha důvodů, ale jedním z nich je jistě fakt, že je má Bůh na srdci.

Nedávno jsem slyšel o církvi v Austrálii, která nerostla mnoho let. Jednoho dne došlo k rozdělení a církev se rozpadla na čtyři menší společenství. Nejprve to vypadalo, že se stalo něco hrozného, ale jediný, kdo prohrál, byl nakonec Satan. Všechna ta „nová“ společenství totiž začala najednou znovu růst. Po dvou letech dosáhla všechna čtyři společenství stejné velikosti, jakou mělo to původní před rozdělením. Je to velmi zajímavé a stejná situace se odehrála i na jiných místech.

Mnozí z těch, kdo se zabývají církevní statistikou, říkají, že někdy může být rozdělení Božím způsobem, jak nás posunout kupředu. Odvolávají se na zkušenost prvních křesťanů. Jejich posláním bylo jít a kázat evangelium, ale nedělali to, a tak Bůh povolal muže jménem Saul. Ten pronásledoval církev, která se rozdělila. Kamkoli křesťané šli, tam došlo k velkému růstu. Nechci nic takového navrhopvat, ani nedoufám, že to bude nutné, protože rozdělení je vždy bolestné a přináší s sebou velké těžkosti.

Podle Operation World (www.operationworld.org) existuje v Evropě na 200 tisíc měst, ve kterých se nenachází ani jediné živé společenství. 200 tisíc měst potřebuje společenství křesťanů. Bohu to leží na srdci. Problém spočívá v tom, že je dělníků málo, hlavně protože mají plné ruce práce s církevními aktivitami a údržbou církevních budov.

Pokud společenství neroste mnoho let, není na čase se zastavit a udělat nějaké změny? Jedna z věcí, kterou bychom mohli udělat, je vyslat lidi, aby zakládali nová společenství. Něco se určitě stane.

V našem společenství, které mělo padesát dospělých členů, jsme procházeli

změnami. Moje žena a já jsme společenství opustili, abychom založili nové. Najednou tu byla dvě společenství. Jedno mělo 48 členů a druhé dva. Po několika letech jsme vyrostli o 10 nových křesťanů, což bylo více než přírůstek druhého, většího společenství. Ale i kdyby naše bývalé společenství také vyrostlo o 10 nových členů, o čem by to vypovídalo? Že větší společenství nutně neznamená větší růst a přesně to říkají i statistiky.

Představte si společenství s 48 členy. Těchto 48 členů udělá totéž co my. Půjdou a založí své vlastní společenství. Nemluvím o velkém společenství s církevní budovou, stovkami členů, chválicí kapelou, členstvím, pravidly a bohoslužbou každou neděli. Mluvím o malém domácím shromáždění, které má za cíl oslovit evangeliem v prvních dvou letech alespoň 10 lidí. Pamatujte si, že to určitě jde, protože nová společenství nejrychleji rostou na začátku.

Uvědomuji si, že se to může mnoha křesťanům zdát nerealistické. Už mnoho let chodí do církve a neviděli žádný růst a najednou mají jít a za pouhé dva roky oslovit a získat 10 lidí? Ale musíme pochopit, že když vyjdeme na základě Božího slova, tak to Bůh požehná. V knize Skutků čteme, že společenství rostla, protože k nim Bůh každý den přidával nové lidi. Udělá to i dnes, pokud budeme poslušní. Takový růst není nemožný, když se vám dostane správného vyučování a náležitě praktické pomoci. Vidíme, že se to v jiných zemích děje znovu a znovu.

Řekněme, že by těch 48 členů vyšlo, ale spojili by se do skupinek po čtyřech, aby na to nebyli sami. Místo 24 nových společenství by jich založili 12. Řekněme, že těchto 12 domácích společenství neroste tak, jak jsme doufali. Přesto by to znamenalo, že těch 12 společenství oslovilo evangeliem za první dva roky 60 nových lidí.

Kde dochází k takovému růstu? Pokud vím, tak nikde. Představte si, že se každá z těchto 12 malých skupinek rozhodne jednou za rok uspořádat akci zaměřenou ven. Není to nemožné, protože mluvíme jen o jedné události za rok. Znamenalo by to, že město zažije 12 akcí za rok.

Které společenství má kapacitu zorganizovat 12 takových akcí za rok? Pravdou je, že nová malá společenství jsou opravdu dobrý nápad, protože mohou oslovit daleko víc nevěřících. Mnoho malých společenství má daleko větší potenciál pro růst než pár velkých společenství.

Jaké si z toho můžeme vzít ponaučení? Plyne z toho, že bychom místo nedělního shromažďování lidí v církvi, kde nic nedělají, měli využít čas k tomu, abychom z lidí dělali učedníky, kteří budou brzy připraveni „opustit domov“ a založit svá vlastní společenství. Dělali by totéž, co dělá běžná rodina – děti odcházejí z domu, aby si založily vlastní rodiny. Když Ježíš vyučil své učedníky, vyslal je na krátký čas s těmito slovy:

Do kteréhokoli domu vejdete, řekněte nejprve: „Pokoj tomuto domu!“ A bude-li tam syn pokoje, váš pokoj na něm spočine; ne-li, navrátí se k vám. V tom domě zůstávejte, jezte a pijte, co vám dají, neboť hoden je dělník své mzdy. Nepřecházejte z domu do domu. A do kteréhokoli města vstoupíte a přijmou vás, jezte, co vám předloží, uzdravujte v něm nemocné a říkejte jim: „Přiblížilo se k vám Boží království.“ (Lukáš 10,5–9)

Ježíš vysláním prvních křesťanů ukázal způsob, jak dělat z lidí učedníky. Spočívá v tom, že nalezneme „syna pokoje“ a v jeho domě založíme společenství. Takto začínali! Syn pokoje je někdo, koho už povolal Bůh. Je to někdo, kdo je připravený činit pokání, aby on a jeho dům mohli přijmout požehnání. Ve Skutcích v 16. kapitole čteme, co zažili Pavel a Silas. Čteme, jak byli spaseni žalárník a všichni v jeho domě, a vzniklo další společenství. Stejným způsobem založil společenství Petr v Kornéliově domě.

Než vznikne tradiční společenství, může to v dnešní době trvat roky, ale stačí jeden den, aby vzniklo domácí společenství. Jediné co potřebujete, je syn pokoje. Začnete se setkávat v jeho domě, budete tam zvat své přátele a uvidíte, jak společenství roste. Stejným způsobem se v dnešní době zakládají tisíce společenství po celém světě. Nemusí to být tak těžké – dokonce ani tam, kde jste vy.

V současné době se zdá, jako by lidé uvízli v systému. Jako by vysílání lidí bylo pro pastory těžké. Jak vidíme, v Dánsku mnoho nových společenství nevzniká. Místo toho se mnohá společenství spojují a vznikají tak větší a větší církve, což bohužel vede k tomu, že je více a více pasivních křesťanů, ze kterých se nestávají učedníci. Statistiky uvádějí, že když se spojí dvě společenství, jsou i za pár let stále stejně velká jako na začátku. Spojení dvou církví nemusí nutně přinést růst.

Vím o několika společenstvích, která se spojila, a přesně tak to dopadlo. Po pár letech stále existovala a setkávala se ve stejném počtu, jako když se spojila. Jediný rozdíl spočíval v tom, že teď bylo ve městě méně o jedno společenství, které by oslovovalo lidi. Proto je to špatný nápad. Samozřejmě existují výjimky. Jedná se o těch pár příběhů o úspěchu, které tak často slýcháme. Moje rada však zní: podívejte se na statistiky a poučte se z nich!

Při zakládání různých společenství jsme i my zažívali růst a to zejména na začátku. Po čase se růst zastavil, tak jak to předpovídali ostatní pastoři i statistiky. Jakmile společenství vyrostlo na více než 30 až 50 lidí, něco se stane. Když nám ostatní pastoři říkali, že k tomu dojde, mysleli jsme si: „Nás se to netýká. Porosteme, až nás bude opravdu hodně.“ Ale měli pravdu. Tenkrát jsme nechápali proč, ani jak se tomu vyhnout, ale dnes už to víme.

V posledních letech jsme zjistili, co můžeme dělat, abychom rostli dál. Musíme

neustále zakládat nová společenství. Všude. A když nefunguje, ukončíte jeho existenci. Rozpad společenství nemusí být nutně špatný. Když se lidé začnou scházet jinde, není to prohra. Také jsme založili společenství, jejichž existenci jsme potom ukončili. Lidé se rozešli do míst, kde viděli růst. Neměli bychom se toho tolik bát. Nejde o to shromáždit lidi na konkrétním místě nebo v konkrétním společenství. Důležité je lidi vyslat. Místo abychom tvořili jedno velké společenství, můžeme sami nějaké založit, nebo pomáhat druhým v zakládání mnoha malých společenství, která budou součástí jediného společenství Ježíše Krista.

Lidé, kteří pracují podle tohoto konceptu, se často rozdělí do malých společenství, když už je jich „příliš mnoho“. Také jsme to zkoušeli, ale nefungovalo to. Rozdělit společenství je těžké, protože často rozdělujete i dobře fungující vztahy. Místo abyste velké společenství dělili, je jednodušší se velkému počtu lidí na jednom místě vyhnout. A to tím, že vedle původního společenství založíte nová. V jednom ze společenství, které jsme měli, uvěřila rodina ze sousedního města. Začali jezdit do našeho společenství, které se setkávalo u nás v obýváku, a bylo nás tam moc. Místo aby jezdili k nám, měli jsme pár lidí poslat k nim, aby jim pomohli založit společenství u nich doma. To jsme si tenkrát bohužel neuvědomili, protože jsme byli příliš zaměstnaní snahou o co největší růst. Kdybychom to udělali, existovala by dvě společenství místo jednoho a mohli jsme se setkávat jednou za 14 dní nebo za měsíc a společně chválit Boha.

Jsem přesvědčený, že přesně to Bůh chce. V různých městech uvidíme daleko více malých soběstačných společenství. Tato společenství se možná budou společně setkávat jednou za 14 dní nebo jednou za měsíc, uspořádají večírek a budou chválit Boha. Tímto způsobem můžeme existovat v malých skupinách a současně mít i větší shromáždění, která jsou také důležitá.

Toto je nepochybně způsob, jakým by se mohla církev v Dánsku pohnout kupředu. V posledních letech jsme pokřtili stovky lidí v různých skupinách, které jsme pomáhali založit, nebo na základě vztahů, jež jsme si vybudovali. Nevím o jiném společenství, které by zažilo stejný růst v tak malém počtu lidí. Za tímto úspěchem stojí fakt, že se církev a misie neomezují na konkrétní místo nebo na několik málo lidí. Šíří se jako vlny na vodě. Přicházejí noví věřící a zakládají společenství u nich doma, vedou své rodiny a přátele k Bohu. A právě tito nově obrácení křtí další nově obrácené, protože to oni je vedli ke Kristu. Může dojít k revoluci, kterou nikdo nezastaví, k revoluci, která se rozšíří úplně všude. Znovu musíme začít dělat z lidí učedníky, jak nám to Ježíš přikázal.

Růst, který jsme zažívali ve společenství, nechci nazývat probuzením. Ale i malé věci, které vidíme Boha dělat, se mohou stát něčím opravdu velkým, když budou pokračovat.

V několika posledních společenstvích, která jsme založili, jsme viděli kolem deseti nově obrácených během dvou let, což samo o sobě nevypadá jako velké číslo. Z hlediska růstu to však znamená nárůst o několik set procent. Představte si společenství o 50 lidech, které by za rok vyrostlo jen o 100%! Po roce by mělo 100 lidí, další rok by to bylo 200, potom 400, 800, 1600, 3200 atd. Za 15 let by takové společenství mělo 1,6 milionů členů a stalo by se největším společenstvím na světě. Největší růst v současnosti zažívá pravděpodobně církev v Číně. Čínská církev se skládá z malých soběstačných společenství, a proto nejspíš dochází k tak značnému růstu. Tito noví křesťané byli vyučeni, aby se stali Ježíšovými následovníky, a rychle rostou, protože malé skupinky vytvářejí optimální prostředí pro učednictví a osobní růst.

Většina církví v Dánsku, které mají 200 až 300 členů, roste zpravidla pomalu. Možná rostou, ale procento růstu je ve srovnání s velikostí sboru velmi malé. Cestou vpřed musí tedy být zakládání mnoha malých společenství.

Když dnes mluvíme o společenství, máme sklon naslouchat americkým pastorům, jejichž sbor vyrostl na 10 tisíc členů za pouhých 15 až 20 let.

To je samozřejmě skvělé. Faktem ale je, že jejich procentní růst není ve skutečnosti tak velký, především pokud počítáte pouze nově obrácené. Velký podíl na růstu těchto sborů mají lidé, kteří přicházejí z jiných církví. Růst, který zažívají, je skvělý, ale nedá se srovnávat s tím, co vidíme jinde ve světě. Například v Číně vidíme něco úplně jiného. Jedná se o malá společenství, která za 15 až 20 let vyrostou o několik set tisíc, a s časem se tempo růstu zvyšuje. Jen o tom moc neslyšíme.

Představte si, že bychom v Dánsku měli 1000 křesťanů, kteří by založili 500 společenství. Pokud by zažívali stejný růst jako my, těchto 500 společenství by mělo během dvou let na 5000 nových křesťanů. To by bylo opravdu velké!

Co by se stalo, kdyby se těchto 5000 nových křesťanů stalo opravdovými učedníky, a po pár letech by udělali něco podobného? Měli by 50 tisíc nových křesťanů. Pokud by to tak pokračovalo dalších 15 až 20 let, v Dánsku by se obrátilo na 5 milionů nových křesťanů. Jediný správný výraz, který by se dal použít pro takový růst, by bylo probuzení! (Dánsko má přibližně 5,6 milionu obyvatel.)

Ale jistě, řekněme si, že naše hypotéza není příliš realistická. Řekněme, že bychom viděli jen 10% odhadovaného růstu. Jedna desetina by stále znamenala několik set tisíc nových křesťanů během několika let. Místo abychom čekali, až se stane něco velkého, můžeme se pustit do malých snadných věcí, jak už to dělají mnozí. Začněte tím, že budete dělat, co od vás žádá Bible!

Prostá setkání

V celé knize záměrně používám výraz „domácí společenství“, ale ten nevystihuje přesně, co mám na mysli. To proto, že mnohá dnešní domácí společenství připomínají tradiční církve. Mají vedoucího, který je téměř vždy tím, kdo mluví. Mají stanovený program. Za křty zodpovídá vedoucí. Jinými slovy jsou obdobou tradičního sboru, jen v malém, a místo církevní budovy se scházejí u někoho doma.

Vím, že si mnoho lidí představuje domácí společenství právě tímto způsobem, protože tak na mnoha místech vypadají. Pokud bych si měl vybrat mezi takovým domácím společenstvím a tradičním svobodným sborem, asi bych si vybral tradiční (svobodný) sbor. NEJDE jen o to, že se setkáváte doma místo v církevní budově. Je to i o dalších věcech, o nichž mluvíme v této knize. Jde o to dělat z lidí učedníky Ježíše Krista, a tak naplnit jeho přikázání. K tomu se ani nemusíte scházet u někoho doma. Můžete se setkávat v kavárně, na pláži nebo kdekoli jinde. A dokonce i v církevní budově. K tomu však budete potřebovat trochu větší úsilí, protože lidé mívají při vstupu do církevní budovy pozoruhodnou tendenci chovat se nábožensky. Proto bych se raději vyhnul slovu „společenství“, protože v lidech vyvolává podobně jako „církev“ určitá očekávání spojená s církevní kulturou. Je ale těžké se tomuto slovu úplně vyhnout, protože jinak byste vlastně nevěděli, o čem mluvím. Osobně si myslím, že výraz „prostá setkání“ lépe vystihuje, co chce Bůh tvořit. Jde o setkání s Bohem a spolu navzájem. Jde o to, že jsme Ježíšovými učedníky a děláme jeho učedníky i z ostatních. Učedníky, kteří jsou svému Pánu poslušní ve slovech i skutcích. A jde také o to dělat věci co nejjednodušším způsobem, aby bylo snadné růst a expandovat. Musíme odložit církevní kulturu, která nám brání, abychom budovali církev, jakou z nás chce Bůh mít. Odložit církevní kulturu by mohlo být jednodušší, kdybychom úplně přestali používat výrazy jako církev, společenství nebo dokonce shromáždění.

Pokud bych se zeptal někoho z tradiční církve, zda touží založit nové společenství, většina z nich by asi řekla: „Ne, děkuji, to si nechám ujít“. Jejich představa o tom, co obnáší zakládání nových společenství, je děsivá. Viděli některé problémy, které s sebou přináší vedení tradičního společenství. Představte si, kolik je na to potřeba peněz, všechna ta pravidla, plánování, církevní politika atd. Založení tradičního společenství vyžaduje velké úsilí a pravděpodobně z tohoto důvodu v dnešní době jen zřídka vidáme nově založená společenství. A proto roste i počet společenství, kterým chybí pastor.

Dříve jsem nikdy nechtěl být pastorem. Dnes bych klidně založil jedno

společenství každý den, kdyby to Bůh chtěl. Nemusíme si to tak komplikovat. Nepotřebujete pravidla, internetové stránky společenství, program ani další podobné věci. Nemusíte nést všechnu zodpovědnost sami, protože v obyčejném společenství, které má plochou strukturu, všichni spolupracují na nasycení stáda a přiloží ruku k dílu. V takovém případě jde jen o to začít se setkávat s několika lidmi, společně se zaměřit na to, jak být učedníky Ježíše Krista a poslouchat jeho přikázání. Můžete začít třeba jen tím, že si spolu dáte jídlo a budete sdílet Ježíše.

Když vás navštíví přátelé a mluvíte o Ježíši, vede někdo z vás toto setkání? Určíte si program toho, co se bude dít? Vůbec ne! Tak proč z toho dělat takovou vědu, když jste přitom stejně tak církví, jako na běžné nedělní bohoslužbě.

Pozvěte lidi k sobě domů na jídlo! Společně se najezte a připomínejte si Ježíše při Večeři Páně! Po jídle může každý sdílet něco z toho, co prožil v posledních dnech. Potom se můžete společně modlit a hledat Boha, abyste slyšeli, co vám chce říct. Jeden nebo i více lidí si třeba připraví něco z Bible a můžete o tom mluvit. A to je jen příklad, jak by se to dalo dělat. Jen mějte na paměti, že se tyto věci nedějí pokaždé stejným způsobem, jinak se z nich stane znovu rituál.

Mnozí taková setkání s přáteli a příbuznými dělali, ale nepovažovali je za církev. Prostě prožili hezký večer a každý si z něj hodně odnesl. Mnohdy více než z „normální“ bohoslužby. Taková setkání ale nepovažujeme za „opravdovou církev“, a proto je neděláme pravidelně, není to pro nás priorita.

Proč tomu tak je? Proč se nesetkáváme dál a občas nepozveme i nevěřící, místo abychom je zvali do církve? Kdybychom to dělali, viděli bychom růst! Proč to komplikujeme?

„Přece potřebujeme pastora, abychom mohli založit nové společenství.“

Ne, nepotřebujete! Kde je to v Bibli napsané? V prvním společenství to fungovalo tak, že jste našli „syna pokoje“ a u něj jste zůstali. Setkávali jste se v jeho domě a dělali všechny ty věci, o kterých čtete. Společně jste jedli, sdíleli Večeři Páně a své životy. Modlili jste se a sdíleli se ze Slova. Byli jste spolu v Kristu. Naslouchali jste, co vám říká Ježíš, a pak jste to udělali. Noví učedníci se ptali a učili se od těch, kdo byli ve víře dospělejší. Nesoustředili se na to, kdo by měl být starší nebo pastor, protože byli pospolu jako rodina. Po čase se přirozeně ukázalo, kdo byl mezi nimi starším nebo hostitelem shromáždění, ale takový člověk neměl všechno pod kontrolou. Vložili na něj ruce a ustanovili ho za staršího.

Ustanovení staršího tehdy znamenalo něco jiného než dnes, kdy se určitému člověku dává autorita. V prvním společenství se jednalo spíše o potvrzení daru a povolání, které už byly všem ve společenství zřejmé. Nedošlo k tomu už na prvním shromáždění, ale až později, kdy už bylo všem jasné, kdo tím starším je. Čtème, co napsal Pavel Titovi:

„Proto jsem tě zanechal na Krétě, abys dal do pořádku to, co ještě zbývá, a ustanovil v jednotlivých městech starší, jak jsem ti přikázal.“ (Titovi 1,5)

Lidé ve společenstvích tyto „ustanovené starší“ dobře znali, a oni tak mohli začít sloužit. Je třeba jednat stejně jednoduše, jak to vidíme v Bibli. Nepotřebujete členství, pravidla, budovy, programy, internetové stránky ani všechno ostatní. A pokud jde o finance: prostě dáte, co vnímáte, že máte dát. Můžete dávat na vzájemnou pomoc, na šíření evangelia a cestujícím služebníkům, kteří vás navštíví.

První společenství ani neměla žádná jména. Toto píše Pavel, když měl na mysli konkrétní společenství:

Pozdravte bratry v Laodiceji i Nymfu a církev, která je v jeho domě. (Koloským 4,15)

Všimněte si, že i ženy mohly v prvním společenství sloužit. (*Pozn. překladatele: V některých překladech Bible je Nymfa považována za ženu a ve zmíněném verši je uvedeno „v jejím domě“.*)

Takže stačí říct „společenství v bytě pana X“ nebo „shromáždění u pana X doma“. Je samozřejmě přirozené mít jméno, ale nekomplikujte to!

První společenství byla malá, soběstačná a měla velmi prostou strukturu. Tvořila síť spojenou cestujícími služebníky, kteří přicházeli v konkrétní čas, sdíleli s nimi svá obdarování a vystrojovali svaté.

Hans P. Pedersen ve své knize „2000 let s Duchem Svatým“ píše:

Společenství byla soběstačná, ale vytvářela ideální duchovní prostředí. Rozuměli si, pomáhali si a spojovala je řada společných cílů. Společenství byla spojena především skrze cestující kazatele, kteří disponovali duchovními dary a přinášeli do společenství duchovní pokrm a růst. Dalšími vedoucími byli apoštolové, proroci, učitelé, pastoři a evangelisté, kteří ve společenství působili po kratší nebo delší období. Mezi společenstvími neexistovalo žádné konkrétní uspořádání. První křesťané nebyli paralyzováni institucemi ani uvěznění v organizaci, ale především se nechávali vést Duchem Svatým. Duch Svatý společenství vyučoval a budoval a ohlašoval předem události, které se později staly.“ (Hans P. Pedersen, 2000 år med Den Hellige Ånd, Proskrift, 1999, str. 21)

Když psal Pavel své dopisy, chtěl, aby si je přečetli i v dalších shromážděních.

A až bude u vás tento dopis přečten, zařídte, aby byl přečten také v laodicejském sboru a abyste i vy přečetli dopis Laodicejským. (Koloským 4,16)

Tak to nekomplikujte! Začněte se setkávat a všechno se uspořádá časem. Když

mluvíme o církvi, rychle zapomínáme, co je ve skutečnosti jejím účelem. Máme tendenci soustředit se spíše na to, jak dělat církev, než abychom dělali z lidí učedníky, jak nám to Ježíš přikázal. Tak se soustředme na to, jak dělat z lidí učedníky, a Ježíš bude svou církev budovat.

Když se mě lidé ptají, jak nejlépe dělat církev, obvykle říkám, aby se následujících šest měsíců zaměřili na získávání učedníků. Vaším klíčovým zájmem a jediným cílem musí být snaha dělat z lidí učedníky Ježíše Krista. Učiňte všechno proto, aby křesťané rostli v životě s Bohem a noví lidé uvěřili a rostli ve víře. Pokud se to stane vaším cílem, pak vás to automaticky povede k dalšímu kroku. Když v tom budete pokračovat půl roku a pak se ohlédnete, zjistíte, že to, co jste celou tu dobu dělali, je církev. Přestože se to nepodobalo ničemu, na co jste byli v souvislosti s církví zvyklí.

Je to dobrý začátek. Na západě máme tendenci klást příliš velký důraz na detaily a pak zapomínáme, jaký je cíl všeho, co děláme. Cílem se nakonec stanou právě ty detaily a snaha o dokonalost. V následujících kapitolách se blíže podívám na to, jak začít a jak se setkávali první křesťané. Ale soustředte se: jde pouze o to, jak dělat z lidí učedníky!

Jídlo, společenství a modlitba

V knize Skutků čteme o čtyřech věcech, kterých se pevně drželi první křesťané.

Vytrvale zůstávali v učení apoštolů a ve společenství, v lámání chleba a modlitbách. (Skutky 2,42)

V následující kapitole se budeme zabývat učením apoštolů. Četli jsme, že vytrvale zůstávali ve společenství. Nebyli jen členy, kteří po nějaký čas patřili do stejné kongregace, ale tvořili rodinu. Každý den se setkávali a prodávali majetek, aby si mohli vzájemně pomáhat.

Prodávali svá zboží a majetky a dělili je mezi všechny, jak kdo potřeboval. (Skutky 2,45)

Společenství je důležité. Všichni potřebujeme přátele a blízké lidi. Příslušnost k větší církvi nemusí nutně znamenat, že budete mít více přátel. Ve větších společenstvích bývá ve skutečnosti těžší najít si blízké přátele. Na shromáždění se zdravíme, známe se jménem, ale naše vztahy zůstávají pouze na této úrovni. Je to další důvod, proč potřebujeme menší shromáždění, kde se můžeme navzájem poznávat. Malá shromáždění jsou jako malé rodiny.

V prvních společenstvích se neshromažďovali jen po domech. Setkávali se i ve městě, především poblíž chrámu, na místě, které pro ně fungovalo podobně jako tržiště. Potkávali se tam s ostatními bratry a sestrami. Sdíleli Ježíše s těmi, kdo přicházeli a zatím ho neznali.

Stejně jako potřebujeme malá společenství, je důležité setkávat se i na větších shromážděních, abychom si uvědomili, že jsme součástí něčeho většího. Pěstujte vztahy i s ostatními společenstvími, abyste se občas mohli setkávat.

Čteme, že Bůh každý den přidával ty, kdo byli zachraňováni. Tito nově obrácení lidé byli většinou získáni v chrámu, a potom se přidali k nějakému menšímu společenství.

Denně zůstávali jednomyslně v chrámě, po domech lámali chléb a přijímali pokrm s veselím a prostotou srdce. Chválili Boha a byli oblíbeni u všeho lidu. A Pán k jejich společenství denně přidával ty, kteří byli zachraňováni. (Skutky 2,46–47)

Další věcí, která patřila k životu prvních společenství, bylo lámání chleba. Lámání chleba bylo součástí běžného jídla, kdy se lidé sešli a bavili se. V překladu Dánské

Bible na každý den se výraz „lámání chleba“ překládá jako „běžné jídlo“, což je vysvětleno následovně:

„Ten text mluví o lámání chleba. Částečně šlo o jeden z chodů běžného jídla, které křesťané jedli doma, a částečně oslava Večeře Páně.“ (Everyday Danish Bible – Dánská Bible na každý den, str. 177)

Společné jídlo je důležitou součástí každé kultury. Když se sejdeme u jídla, lépe se poznáme. Uvolníme se a rozhovory plynou daleko přirozeněji. Nic nepomůže budování přátelství více než čas strávený u dobrého jídla.

Nakonec čteme o tom, že se apoštolové postili a modlili. Modlitba uvádí věci do pohybu. Bez modlitby nemůže k ničemu dojít. Modlitba je významnou součástí našich společných shromáždění a setkání s Bohem, a proto je velmi důvěrná. Když se modlíme nahlas, odhalujeme ostatním, co nám leží na srdci. Díky tomu se dobře poznáme. Před lety jsme jeli s Lene na kurz, kterého se zúčastnilo i několik Rusů. Všichni uměli anglicky, ale jen pár se jich anglicky i modlilo. Po třech měsících kurz končil a já jsem si uvědomil, jak důležitá je modlitba při vzájemném poznávání. Opravdový vztah jsem si vytvořil jen s těmi Rusy, kteří se modlili anglicky. Jako by mi ve svých modlitbách odhalili své srdce a nejhlubší touhy. Touhy, kterým jsem rozuměl a dokázal je pochopit. Proto je modlitba tak důležitou součástí shromáždění. Společná modlitba nám pomáhá se navzájem poznat. Vidíme, co mají lidé uvnitř - co jim leží na srdci.

Modlitba je také důležitá pro setkání s Bohem. Během modlitby nemluvíme jen my k Bohu, ale Bůh také mluví k nám. Vždy by se mělo jednat o dvoustrannou komunikaci. V modlitbě mluvíme s Bohem, hledáme ho, ztišíme se před ním a on mluví k nám. Modlitba přináší změnu. Bez ní nemůže přijít probuzení. Bez ní se nic nezmění.

Tyto tři věci v kombinaci s učením apoštolů, na které se brzy podíváme, byly významnou součástí života prvních společenství. Společenství bylo jako rodina. Společně jedli, sdíleli Večeři Páně, hledali Boha a pevně se drželi učení, které přinesli apoštolové. Neexistovaly žádné církevní budovy, členství ani organizace, které by je držely pohromadě.

V této kapitole jsem mluvil o základních kamenech malých společenství. Každé společenství samozřejmě charakterizují i další aspekty, které mu vtisknou jeho vlastní identitu a zaměření. Některá shromáždění se mohou zaměřit více na evangelizaci, zatímco jiná na společenství a hledání Boha. Z tohoto důvodu jsou velmi důležití cestující služebníci, aby společenstvím pomohli rozvinout různé aspekty společenství, aby byla silná a vyrovnaná. Každé společenství by mělo směřovat nahoru, dovnitř a ven. Nahoru k Bohu, k sobě navzájem a k ostatním lidem. Proto nám dal Bůh pět služebností, aby služebníci navštěvovali společenství a vystrojovali je ve všech

aspektech.

KAPITOLA 24

Učení apoštolů

V celé knize se snažím klást velký důraz na správnou strukturu společenství. Umožňuje nám efektivně dělat z lidí Ježíšovy učedníky. Nicméně jen správná struktura sama o sobě nestačí.

Jsem přesvědčen, že stojíme před třetí a možná poslední reformací před Ježíšovým návratem. Tato reformace se bude týkat především struktury uvnitř společenství. Víím také, že když se jí Satanovi nepodaří zastavit jedním způsobem, zkusí to jinak. Pokud nemůže zastavit zrod něčeho nového, pokusí se to zfalšovat. Aby nás zmátl a vzbudil v nás negativní postoj k tomu, co opravdu přichází od Boha, pokusí se vytvořit něco, co vypadá jako nové a co dělá Bůh.

K dalším ze Satanových taktik patří zasetí pochybností a nejasností do toho, co Bůh opravdu říká. Dělá to, protože ví, že se bez Božího slova necháme svést z cesty. Když Satan pokoušel Evu v zahradě Edenu, řekl následující slova: „Opravdu Bůh řekl...?“ (Genesis 3,1). A když později přišel, aby pokoušel Ježíše na poušti, použil úplně stejnou taktiku. Nicméně tentokrát Slovo vytrhuje z kontextu, aby vložil Bohu do úst něco, co nikdy neřekl.

Přivedl jej pak do Jeruzaléma, postavil ho na vrcholek chrámu a řekl mu: „Jsi-li Syn Boží, vrhni se odtud dolů; vždyť je napsáno, že ‚svým andělům přikáže o tobě, aby tě ochránili‘ a ‚na rukou tě ponosou, abys snad svou nohou nenarazil na kámen.‘“ Ježíš mu odpověděl: „Je řečeno: ‚Nebudeš pokoušet Pána, svého Boha.‘“ (Lukáš 4,9–12)

Dnes Satan pracuje úplně stejně. Říká: „Opravdu to tak Bůh řekl...?“. Zasévá pochybnosti a zmatek do toho, co říká Bůh. Nebo řekne: „Je psáno...“ zatímco Slovo vytrhává z kontextu a překrucuje tak Boží slovo. Přesně to se kolem nás dnes děje.

Pavel píše do společenství v Korintu:

Neboť na vás žárlím Boží žárlivostí; zasnoubil jsem vás jedinému muži, abych vás jako čistou pannu představil Kristu. Ale bojím se, aby snad tak, jako had svou vychytralostí svedl Evu, nebyla porušena i vaše mysl a neodvrátila se od upřímné a čisté oddanosti Kristu. Neboť když někdo přichází a hlásá jiného Ježíše, než jsme hlásali my, nebo když přijímáte jiného ducha nebo jiné evangelium, než jste přijali, klidně to snášíte. Mám za to, že nejsem v ničem pozadu za těmi veleapoštolý. (2. Korintským 11,2–5)

Pavel pokračuje a mluví o falešných apoštolích. Zdůrazňuje, že bychom se neměli

odvracet od čisté a prosté oddanosti Kristu. Jedná se o Ježíše a o to, že bychom jako společenství měli být svatou a čistou nevěstou. Musíme se mít na pozoru před každým učením, které by nás mohlo odvést od Krista a naší oddanosti Bohu.

Bible jasně říká, že v posledních dnech mnozí odpadnou od víry, protože poslouchají falešné učení (1. Timoteovi 4,1). Tato pasáž z Písma mluví o době, ve které žijeme. Proto je důležité, abychom se pevně drželi učení apoštolů, jako to dělali v první církvi. Už mezi námi nejsou první apoštolové, ale co řekli, je zapsáno v Bibli. Čtyři evangelia Ježíše Krista a zbytek Nového zákona považujeme za učení apoštolů.

Myslím si, že Pavel tu velmi dobře popisuje dobu, ve které žijeme:

Duch výslovně praví, že v posledních dobách někteří odstoupí od víry, přidržující se bludných duchů a učení démonů, těch, kteří v pokrytectví mluví lež a mají vypálené znamení na vlastním svědomí. (1. Timoteovi 4,1–2)

Později Timoteovi píše:

„Zapřísahám tě před Bohem a Kristem Ježíšem, který bude soudit živé i mrtvé, a při jeho zjevení a jeho kralování: Hlásej slovo, přicházej s ním vhod či nevhod, usvědčuj, domlouvej, napomínej se vši trpělivostí a s vyučováním. Neboť přijde doba, kdy lidé nesnesou zdravé učení, nýbrž si podle vlastních žádostí budou shromažďovat učitele, aby jim říkali, co je jim příjemné; odvrátí sluch od pravdy a obrátí se k bájím.“ (2. Timoteovi 4,1–4)

Opravdu žijeme v době, kdy si mnozí shromažďují učitele, které rádi poslouchají, a přitom zavírají uši před pravdou a zdravým učením.

Později Pavel říká, že zdravé učení je takové, které vede k bázni před Hospodinem. Ve kterých církvích slýchám takové zdravé učení, které vede k bázni před Hospodinem? Po pravdě řečeno, úcta ke svatému a spravedlivému Bohu v našich společenstvích dnes často chybí. Pomalu se do nich vplížilo světské myšlení, ačkoli Bůh říká, že bychom se měli oddělit od světa, aby pro nás mohl přijít a přijmout nás. (2. Korintským 6,17).

Dnes si do života a do společenství pouštíme věci, o kterých Boží slovo říká, že bychom je neměli přijímat. Mnoho křesťanů žije jako „lidé ze světa“. Jediný rozdíl je v tom, že chodí v neděli do kostela. Ale to není křesťanství! Pouze to ukazuje, že mnozí lidé, kteří chodí do církve, ještě nejsou spasení. Do křesťanského života teprve musejí vstoupit a musejí se odvrátit od svého starého života skrze křest v Krista Ježíše.

Ježíš přišel, aby získal čistý a poslušný lid, horlivý v dobrých skutcích (Titovi 2,14). Dnes vidáme v církvích mladé lidi, kteří spolu spí před svatbou a žijí ve smilstvu. S rozvodem a opětovnými sňatky se setkáváme tak často, jako by to bylo naprosto normální. Všechno jsou to však příznaky vnitřního problému. Odhalují, že

jsme odpadli od pravého života v moci Ducha Svatého a od zdravého učení, které vede k bázni před Hospodinem.

Nové věci, které Bůh dělá, musejí jít ruku v ruce s Božím slovem. Boží slovo má být v církvi nejvyšší autoritou. Vytvořit dobrou nádobu je snadné, ale když do ní vložíme něco, co dobré není, nikdo by z ní neměl pít, bez ohledu na to, jak dobrá ta nádoba je.

Všimněte si, co o konci časů říká Ježíš:

A protože vzroste bezzákonnost, ochladne láska mnohých. (Matouš 24,12)

Všimli jste si, že je to bezzákonnost a ne zákonictví, kdo se ujme vlády? Tolik lidí dnes mluví o tom, že bychom neměli být zákoníční, až jsme se dostali do opačného extrému, a to je bezzákonnost! Ježíš říká jasně, že naším problémem není zákonictví, ale bezzákonnost. V církvi dnes žije bez zákona celá generace. Žijí v hříchu a ve vzpouře proti Božím zákonům – morálnímu zákonu a deseti přikázáním.

Pokud se člověk znovu narodil, měl by mít Boží zákon ve svém nitru.

A tehdy jim vyznám: „Nikdy jsem vás neznal. Odejděte ode mne, vy, kdo žijete bez zákona!“ (Matouš 7,23; přeloženo z angl. originálu)

„Vy, kdo žijete bez zákona“. Vy, kdo neuznáváte zákon a stejně jako svět žijete v hříchu. Tohle je význam slova „bezzákonnost“. Proto je důležité, abychom se pevně drželi učení apoštolů/Bible.

Uvedu několik příkladů, s čím byste se v dnešní době mohli setkat.

„Opravdu Bůh řekl, že chce někoho odsoudit do pekla?“

„Opravdu Ježíš řekl, že dveře, které vedou k věčnému životu, jsou malé a cesta úzká?“

„Opravdu Ježíš řekl, že smilníci, lháři, zloději a chamtivci nedostanou Boží Království za dědictví?“

„Opravdu Ježíš řekl, že bychom v něj měli věřit? Neměli bychom spíš věřit sami sobě?“

Musíme se mít na pozoru, abychom se neodvrátili od prosté a čisté oddanosti Ježíši Kristu a jeho Slovu. Musíme se pevně držet učení apoštolů. Musíme žít v moci Ducha Svatého jako opravdoví učedníci Ježíše Krista, o čemž mluví má kniha „Křesťan, učedník nebo otrok“.

Pokud není dobrý obsah, pak je struktura nepodstatná. Boží Slovo by proto mělo mít v našich shromážděních nejvyšší autoritu. Když se setkáváme, všechno, co děláme, se zakládá na Božím Slově/učení apoštolů. Pokud máme otázky, pro odpověď se musíme obracet k Božím Slovu. Společenství zdravě poroste, když budeme Boží Slovo považovat za nejvyšší autoritu a poskytneme prostor Duchu Svatému. Ale kdykoli by byl jen jediná z těchto částí chyběla, bez ohledu na strukturu nemůžeme

uspět.

At' začne reformace

Před 8 lety jsem přijal proroctví od uznávaného švédského proroka, který již zemřel. Jmenoval se John Brandström. Když jsem ho přijal, myslel jsem si, že chápu, co znamená, ale nebylo to tak. Až teď mu začínám rozumět. Zde je proroctví, které jsem přijal a týká se i vás:

„Přichází nový den, kdy už nepůjde o programy a systém. Chci svou církev posunout dál, aby byla vedena Duchem Svatým. Nechte mě budovat církev mým Duchem. Přejde zjevení a ty budeš jedním z prvních, kdo to prožije.“

Pro nás pro všechny skutečně nastává nový den. Bůh přichází, aby zbudoval svou církev. Chcete se na tom podílet? Odvážíte se odložit své programy a systém a dovolíte Duchu Svatému vstoupit? Odhodláte se vyjít s Božím Slovem jako s nejvyšší autoritou?

S touto knihou tomu bude jako s ostatními. Někteří její poselství přijmou, a jiní ne. V Markově evangeliu ve 4. kapitole čteme o různých typech půdy – jsou obrazem různých typů reakcí na kázané Boží slovo. Podobné to bude s touto knihou. Kdybych měl krátce shrnout poselství z Markova evangelia, aby odraželo poselství této knihy, vypadalo by následovně:

„Co spadne na cestu, to jsou ti, kdo si knihu přečtou, ale protože ji nepochopí, nemohou ji přijmout. Co spadne na skalnatou půdu, to jsou ti, kdo poselství v knize okamžitě přijmou, ale nezakoření v nich, a proto upadnou zpět do systému a zapomenou, co četli. Co zapadne mezi plevel, to jsou ti, kdo pochopí poselství, ale nedokážou opustit zavedený systém, přijmout následky a vstoupit do něčeho nového. Jejich prostředí a strach z opozice udusí Slovo, takže v jejich životech nic nezmění. A pak jsou tu ti, kdo slovo pochopí a přijmou. Začnou ho vstřebávat a žít ve stále větší svobodě, jak jim Bůh bude odhalovat, o co se jedná. Potom začnou chodit na prostá setkání a budou sami zakládat prostá společenství. To znamená, že ponesou ovoce – třicetinásobek, šedesátinásobek a stonásobek.“

„Ale co kdyby všichni opustili tradiční církev a začali zakládat prostá společenství?“

To je dobrá otázka, na kterou se mi velmi těžko odpovídá. Na jednu stranu musíme respektovat tradiční církev a způsob, jakým funguje. Nakonec většinu z nás právě ona přivedla tam, kde jsme dnes. Na druhou stranu potřebujeme radikální reformaci systému. Musíme mít na paměti, že stojíme proti systému, nikoli proti našim bratrům a

sestrám, kteří jsou jeho součástí. Takže ano, musíme respektovat lidi a jejich volbu, ale současně musíme být smělí a mluvit otevřeně. Církev musí vědět, co říká Bůh ve svém Slově a jaké by společenství mělo opravdu být. Máme dělat z lidí učedníky, a ne návštěvníky církve.

Jak bude toto poselství přijato? Jsem přesvědčený, že některé tradiční sbory přijmou, co říkám, a něco se z toho naučí; především pokud se zapojí vedení. Takový systém je totiž obtížné změnit zezdola. Jiní budou nuceni systém opustit. Další se pokusí o kompromis, ale ten nebude fungovat, protože to bude jako lít nové víno do starých měchů. Doufám však, že se i v tradičních společenstvích najdou lidé, kteří se do toho pustí se vším všudy a změní celý systém. Rozdělí se na prostá malá společenství, začnou se pravidelně scházet a vytvoří si síť shromáždění.

Popravdě je těžké na tuto otázku odpovědět. Jednu věc však vím, totiž že Bůh chce dělat něco nového. Ježíš si právě teď buduje svoji církev – čistou, zářící a svatou nevěstu připravenou na jeho příchod.

Jak říká Ježíš, staré a nové dohromady moc nefunguje. Nové víno se musí uchovávat v nových měších. Podle jeho slov je to proto, aby se nezničilo ani víno ani měchy.

Říkal jim i podobenství:

„Nikdo neutrhne záplatu z nového šatu a nepřišívá ji na starý šat; jinak i nový roztrhne a ke starému se záplata z nového nebude hodit. A nikdo nedává mladé víno do starých měchů; jinak mladé víno měchy roztrhne, samo vyteče a měchy se zničí.“ (Lukáš 5,36–38)

Proto musíme mít na paměti úctu ke „starému“ a zároveň i nutnost udělat prostor tomu „novému“, co chce Bůh dělat. Píšu „staré“ a „nové“ v uvozovkách, protože to, o čem v této knize píšu, patří ke „starému“. Dívali jsme se, jak fungovala první společenství. Neměla většinu věcí, které si dnes spojujeme s církví. Všechno, co dnes vidíme kolem sebe, je nové a přišlo to později. Nicméně jak čteme v následujícím verši, ono „staré“, původní, je to nejlepší, a pokud jste to ochutnali, už se nemůžete vrátit k něčemu druhořadému.

A nikdo, kdo se napil starého, nechce mladé, neboť říká: „Staré je dobré.“ (Lukáš 5,39)

Když poprvé okusíte, jaké může být opravdové společenství, a svobodu, kterou s sebou přináší jednoduchost, už se nebudete chtít vrátit zpět do „systému“. Ano, může to být těžké a bude to něco stát, ale ať to stojí cokoli, nebudete se chtít vrátit, protože tohle je skutečné. Jak čteme, bude zachováno staré i to nové; alespoň do dne, než tomu zabrání pronásledování. Naše tradiční církve nedokážou při pronásledování fungovat. Takže až na nás přijde, bude to znamenat konec tradičních církví, tak jak to vidíme v

mnoha jiných zemích. A až k tomu dojde, Bůh už bude mít zbudované společenství, které vydrží, a pomůže lidem, jež přijdou.

Věřím, že to půjde hladce, až lidé začnou s touto reformací? Ne, vůbec ne! Snažil jsem se to vysvětlit už na začátku této knihy. Samozřejmě doufám, že to půjde tak hladce, jak jen to bude možné. Ale až lidé pochopí a rozhodnou se pro tuto cestu, způsobí to konflikty. Je to nevyhnutelné.

Před pár měsíci jsem přijal toto prorocké slovo:

„Vidím mapu Dánska a Dánsko bude rozděleno a roztrženo. Musíš zapřít sám sebe, pokud jsi ochotný zaplatit stanovenou cenu.“

My všichni to musíme udělat – zapřít sami sebe – protože to něco stojí a rozdělí nás to. Kde v tom všem stojíte vy? To ukáže čas. Možná si z toho něco vezmete a možná jste ten, koho Bůh volá. Ten, kdo pomůže budovat jeho církev a vydláždí cestu ostatním, aby i oni došli do zelené úrodné země. Pokud ano, musíte být ochotní položit život, abyste zvládli, co je třeba. Možná začnete myšlenku na takové společenství zkoumat trochu víc. Možná se do něčeho pustíte, nebo o tom budete mluvit s někým v církvi. Bez ohledu na to, kde stojíte, je důležité, abyste sami hledali Boha. Když ho budete hledat z celého srdce, povede vás.

Doufám, že tato kniha bude pro váš život požehnáním. Doufám, že tak či onak, může být součástí reformace, která začne ve vašem životě.

Ježíš chce s Duchem Svatým zbudovat svou církev a vás chce použít jako živé kameny. Dovolte mu tedy, aby to udělal. Ať začne třetí reformace. Bůh vám žehnej.

Torben Søndergaard

Učedník Ježíše Krista

www.TheLastReformation.com

Obsah

Úvod	4
Než začnete číst	5
Třetí reformace	6
Kapitola 1: Myšlenkový experiment	10
Kapitola 2: Budete činit učedníky	13
Kapitola 3: Církevní kultura	16
Kapitola 4: Naše cesta k zeleným pastvinám	19
Kapitola 5: Nové místo a ještě jedna církev	24
Kapitola 6: Putování po poušti	27
Kapitola 7: Navštívený anděly	30
Kapitola 8: Finance	34
Kapitola 9: Desátky	37
Kapitola 10: Nástroj k misii	42
Kapitola 11: Církev zaměřená na hledající	46
Kapitola 12: Co je církev?	52
Kapitola 13: Vy jste církev	57
Kapitola 14: Bohoslužba	61
Kapitola 15: Příklady táhnou	64
Kapitola 16: Dvě zrcadla	69
Kapitola 17: Vystrojen ke službě	73
Kapitola 18: Pět služebností	78
Kapitola 19: Vedení	82
Kapitola 20: Duch Svatý	88
Kapitola 21: Mnoho nových církví	94
Kapitola 22: Prostá setkání	100
Kapitola 23: Jídlo, společenství a modlitba	104

Kapitola 24: Učení apoštolů	107
Kapitola 25: Ať začne reformace	111

Poslední reformace

Torben Søndergaard

Z anglického originálu:

The Last Reformation

Back to the New Testament model of discipleship

Vydal: Karel Husa, Praha

Překlad: Daniela Trojtlerová

Jazyková korektura: Karolina Limrová

Grafické úpravy: Karel Husa

Předtisková korektura: Ladislav Křivánek

První vydání, 2016

ISBN 978-80-906775-0-0 (formát ePUB)

ISBN 978-80-906775-1-7 (formát Mobipocket)

ISBN 978-80-906775-2-4 (formát PDF)

Vaše podněty můžete zasílat na adresu: khknihy@gmail.com